

B.-P. horizontja

B.-P. HORIZONTJA

VÁLOGATÁS

A *THE SCOUTER* FOLYÓIRATBAN

1909 ÉS 1941 KÖZÖTT MEGJELENT ÍRÁSOKBÓL

A CSERKÉSZMOZGALOM ALAPÍTÓJÁTÓL

Lord Somers, K.C.M.G., D.S.O., M.C.

a Brit Nemzetközösség és Birodalom Főcserkésze

(1941–44) előszavával

B.-P. HORIZONTJA

VÁLOGATÁS A THE SCOUTER FOLYÓIRATBAN
1909 ÉS 1941 KÖZÖTT MEGJELENT ÍRÁSOKBÓL
A CSERKÉSZMOZGALOM ALAPÍTÓJÁTÓL

Lord Somers, K.C.M.G., D.S.O., M.C.
a Brit Nemzetközösség és Birodalom Főcserkésze (1941–44)
előszavával

A fordítás alapjául szolgáló mű:
B.-P.'s Outlook. Some selections from the his contributions
to „The Scouter” from 1909–1941
London, 1941, C. Arthur Pearson Ltd.

Fordította: Babos Gábor
Korrektúra: Babos Júlia, Stenszky Cecília
Tipográfia: Nagy Gábor Gabssy
Grafika: Bustya Áron

Az eredeti rajzokat B.-P. készítette

A kiadvány a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram
támogatásával jött létre.

ISBN 978-963-06-5306-0

KIADJA AZ ALAPÍTVÁNY A SZEGEDI CSERKÉSZÉLETÉRT
www.szegedi.cserkesz.hu

A.D. 2008

ELŐSZÓ

1941-ben, amikor ezt az Alapítónk „Horizontjáról” szóló válogatást először kiadták, Lord Somers volt a Főcserkész. Maga B.-P. választotta ki őt, hogy kövesse, és korai halála mindenhol mélységes fájdalmat okozott a cserkészeknek. Kizárólag azt érezzük illőnek, ha Lord Somers bevezetése szerepel ebben az új kiadásban is.

Harminc éven keresztül írt B.-P. a *The Scouter*be megfigyeléseket és jegyzeteket „The Outlook”¹ címmel. Az olvasó először ide lapozott, hiszen tudta, itt bátorítást, jótanácsot és ösztönzést fog találni, mindezt rendkívül személyes, szinte beszélgetésnek tűnő stílusban. B.-P. ily módon képpezte azokat, akik a *Scouting for Boyst* próbálták a gyakorlatban megvalósítani. Még azután is, hogy a Gilwell Parkban beindult a vezetőképzési rendszer, ezek a jegyzetek maradtak B.-P. fő eszközei, melyek révén átadhatta elképzeléseit és javaslatait mindenütt a cserkészvezetők hatalmas seregének.

Most, amikor hazament, kíváncsi, hogy szavai néhány állandó feljegyzés formájában is rendelkezésre álljanak, nem csak azoknak, akik hálával emlékeznek támogatására, hanem a későbbi követők épülésére is. Bárhogyan változzanak is a körülmények a jövőben, a cserkészlet alapelvei és módszerei fennmaradnak, és B.-P. saját kijelentései sohasem avulnak el.

Összes „kitekintésének” kinyomtatása nagyobb könyvet kívánna, mint amekkorát legtöbbször megengedhetünk magunknak, vagy mint amekkorát háborús időkben elő lehet állítani. A válogatáskor ezért a következő szempontok érvényesültek: nem kerültek bele azok a témák, amelyeket B.-P. maga is megírt valamelyik könyvében (ötleteit gyakran a *The Scouter*ben írta meg először), kihagytuk a Birodalomban² és a világban tett utazásainak feljegyzéseit is,

¹ Kitekintés, szemlélet, horizont

² Természetesen a Birodalom itt és a könyvben mindenhol a Brit Birodalmat jelenti, amely ekkor még minden kontinensre kiterjedt, és hatalmas gyarmatokat foglalt magába.

illetve a múltékony eseményekre vagy kisebb nehézségekre való hivatkozások sem tűntek hasznosnak.

A szemelvényeket időrendbe soroltuk, mivel külön is érdekes nyomon követni az elképzelések és az igények fejlődését az évek során. A teljes tárgymutató segítségével viszont egyszerűen elolvasható minden, amit egy bizonyos tárgyban írt.

A könyv B.-P. rajzainak egy válogatását is tartalmazza, amelyekkel művészi képességei révén illusztrálta szavait; ezekkel néha tréfát űzött valamiféle különbségből, máskor egy-egy emlékezetes vázlat formájában nyitotta fel az olvasó szemét. A korai években ezek a rajzok ritkák, később azonban egyre többször használta őket, és minthogy annyira jellemzőek szemléletmódjára, minden olvasó örömmel fogja üdvözölni őket.

Ez inkább olyan könyv, amelyet időnként kell fellapozni, semmint egyszerre végigolvasni; egy barátságos kötet, amely sokunkat az elmúlt napokra emlékeztet, és a vezető hangjára, akit oly nagy örömmel követtünk.

B.-P. HORIZONTJA

A táborozás célja

A TÁBOR célja, hogy *a)* megfeleljen a fiú szabadban való cserkészélet utáni vágyának, és *b)* egy meghatározott időszakra teljes egészében vezetője kezébe helyezze őt jellem- és kezdeményező-készségbeli, valamint testi és erkölcsi fejlődést szolgáló képzésre.

Ezek a célok nagyrészt elvesznek, ha a tábor nagy. Az egyetlen fegyelem, amelyet egy ilyen táborban meg lehet tanulni, a fegyelem kollektív katonai formája, amely hajlik arra, hogy lerombolja az egyéni jelleget és a kezdeményező-készséget, ahelyett, hogy fejlesztené ezeket. Ráadásul – mivel túl sok fiú van jelen – nagyrészt a katonás alaki fegyelemnek kell átvennie a cserkészgyakorlatoknak és a természet tanulmányozásának helyét.

A cserkész-táboroknak tehát kicsiknek kell lenniük, nem nagyobbak, mint egyetlen együtt táborozó raj; és az őrsöknek még ekkor is legyen saját sátruk, a többitől némi távolságra (legalább 100 méterre). Ez utóbbi arra tekintettel, hogy kifejlesszük az őrsvezető saját külön egységéért érzett felelősségét. És a tábor helyszínét cserkészedésre alkalmas adottságai alapján kell kiválasztani.

1909. október

Őrsvezetők

NÉHÁNY vezető még mindig nem halad a korrál, és következőképp rajaik is átlag alattiak, minthogy nem használják eléggé őrsvezetőiket.

Akkora cselekvési szabadságot kellene adniuk beosztott tisztjeiknek, amennyit ők maguk szeretnének kapni kerületüktől vagy kerületi vezetőiktől.

Mindenért, ami az őrseben történik – legyen az jó vagy rossz – az őrsvezetőt kell felelősnek tartaniuk.

Felelősséget kell rábízni, hagyni, hogy munkáját végezze, és ha hibázik, akkor hagyni, hogy hibázzék, és utólag megmutatni neki, hol is tévedt helytelen útra. Egyedül így tud tanulni.

Képzésünk értékének felét annak kellene adnia, hogy felelősséget helyezünk a fiatal vállakra. Ez különösen is értékes a vadabb lelkek megszelídítésekor: olyasvalamit ad nekik, amit szívesen vállalnak ugyanilyen hősies, de kevésbé kíváncsós csibész törekvéseik helyett.

1910. április

Különpróbajelvények

NEMRÉGIBEN elfogadtunk egy sor különpróbajelvényt, amely remélhetőleg arra fogja ösztönözni a cserkészeket, hogy hasznos emberekké képezzék magukat idehaza vagy valamely gyarmaton.

Miközben ezen gondolkoztunk, elért hozzánk egy panasz, mely szerint bizonyos központokban a jelvényekhez vezető próba olyan nehézé vált, hogy az, ami régebben vonzó eszköz volt a fiúknak, most majdhogynem újabb „vizsgamumus” lett.

Ez, attól tartok, az elképzelés hibás alkalmazásának köszönhető.

Ezek a jelvények csupán a fiú ösztönzésére szolgálnak, hogy kezdjen el egy hobbit vagy elfoglaltságot, és tegyen szert benne valamiféle előrehaladásra: jel a kívülrőlők számára, hogy így tett; nem arra vannak kitalálva, hogy jelezzék, mestere annak a szakmának, amelyből letette a próbát. Ezért nem szabad a pró-

báztatóknak túlzottan magas szintet megállapítani, különösen nem az első jelvéynél.

Néhányan hajlamosak azt hangoztatni, hogy cserkészeknek kiválóknak kell lenniük, mielőtt megkapnak egy jelvényt. Ez nagyon jó így, elméletben. Ily módon szert tehetsz ugyan néhány nagyon ügyes fiúra, célunk azonban az, hogy *minden* fiú érdeklődését felkeltsük, és minden fiú elkezdjen egy vagy két hobbit, hogy végül majd megtalálhassa a magához legjobban illőt, amely majd esetleg egész életpályát kínál neki.

A vezető, ha megfontoltan helyez egy vagy két könnyű kerítést fiai elé, azt fogja látni, hogy magabiztosan és lelkesen átugorják, míg ha magas kőfalat állít eléjük, akkor már az is elbátortalanítja őket, hogy egyáltalán felmásszanak rá.

Ugyanakkor nem javasoljuk a másik végletet sem, amelynek szintén megvan a veszélye, nevezetesen, hogy nagyon csekély tudásért szinte ajándékba adjuk a jelvényeket. Ez olyan dolog, ahol a próbáztatóknak józan ésszel kell mérlegelniük, a fő cél szem előtt tartásával.

1910. április

Célunk

A HADSEREGBEN embereink kiképzésekor vannak bizonyos céljaink; de az évek hosszú során a kiképzés lépcsőfokaira annyi figyelmet fordítottak, és olyan fontossá váltak, hogy a cél sok esetben elveszett szem elől.

Vegyük például a vívást. Egy csomó újoncot a kard használatára oktatnak, hogy tapasztalt harcosokká váljanak. Beosztják őket egy egységbe, és egy bizonyos elfogadott terv szerint beléjük sulykolják, milyen testhelyzetben álljanak, és hogyan végezzenek el bizonyos vágásokat, szúrásokat és védekező mozdulatokat. Amint képesek ezeket pontosan, és egy emberként egyszerre elvégezni – ez pedig hónapok munkája – eredményes vívókká nyilvánítják őket, pedig nem tudnak jobban megküzdeni az ellenséggel, mint a bakan-

csom. Oktatásuk célja elveszett szem elől a hozzá vezető lépcsőfokok kialakulása során.

Remélem, a cserkészletben soha nem kell arra számítanunk, hogy előfordul velünk ez a hiba. A Nagy Célt kell magunk előtt látnunk, és lépéseinket mindig arrafelé kell irányítanunk.

Ez a cél tesz minket szorgalmas, hozzáértő munkásokká, jó polgárokká, éljünk bár Nagy-Britanniában vagy a tengerentúlon.

E cél eléréséhez a legjobb elv, ha a fiúkat arra bátorítjuk, hogy maguknak tanuljanak oly módon, hogy nekik tetsző tantervet adunk nekik, ahelyett, hogy ezt a tantervet a csontszáraz oktatás valamilyen formájával sulykolnánk beléjük. Ne felejtjük el, hogy a rengeteg fiú már fáradt a sok órányi iskolában vagy műhelyben töltött idő után. Képzésünk ezért legyen kikapcsolódás, és a lehető legnagyobb mértékben a szabadban történjék.

Ez a célja jelvényeinknek és játékainknak, példánkuk és próbáinknak.

Ha a Nagy Céllal szemed előtt még egyszer átolvasod a Scouting for Boyst, még világosabban fogod látni ennek az értelmét.

És a Nagy Cél nevében nem csak saját tisztjeiddel kell kiegyezned, hanem az ugyanilyen céllal dolgozó más szervezetekkel is.

Egy nagy szervezetben egy nagy cél érdekében nincs helye a kicsi, egyszemélyes erőlködéseknek; el kell sülyesztenünk a kisebb elképzeléseket és egymást nagy összefogásban átkarolva, határozatosan az egészszel kell foglalkoznunk.

Mi, cserkészek, ugyanabban a csapatban játszunk, mint a Boys' Brigade, a Church Lads, a YMCA³, az Oktatási Minisztérium és mások. Az együttműködés az egyetlen út, ha sikert akarunk elérni.

1910. május

Cserkészek képzése

AMIKOR meglátogatok egy körzetet, hogy megtekintsem a cserkészeket, nagy díszszemlét tartanak, amelyen a lehető legtöbb részt vesznek. Viszont, jóllehet ez az egyetlen módja annak, hogy egyszerre sokakat lehessen látni, azt hiszem, mindannyian – cserkészek, vezetők és jómagam – érezzük, hogy ez végső soron egy hivatalos esemény, amely valójában nem ad túl sok lehetőséget a fiúk vagy a tisztek egyéni képességeinek kipróbálására.

Ezért szívügyem sétálgatni, hogy amikor csak tudok szakítani egy-két órát, megnézzem a cserkészeket munka közben, a hivatalos szemle rivaldafénye nélkül.

Az utóbbi időben is jó párszor tettem így, rendszerint az érintett rajok *tudta nélkül*, és egy-két ekkor tett megfigyelésem talán érdekes lehet.

Egészében véve nagyon örültem annak, amit láttam, de ezt nem szükséges hosszasan fejtegetnem. Inkább arra szeretnék rámutatni, ahol szerintem néhány esetben elkelne némi javulás, és biztos vagyok benne, hogy a vezetők nem azt fogják gondolni, hogy ezt szőrszálhasogatásként írom, hanem hogy ezt kizárólag azzal a vágygal, hogy munkájukat segítsem.

Először is úgy tűnik, sok cserkészvezető olvasta a *Scouting for Boys* egyszer, és aztán áttért más képzési formákra, amelyek közül némelyik nem mindig nagyon jó a fiúknak. Ahogy korábban már írtam, a Nagy Célt kell szem előtt tartanunk, azonban néhány cserkészvezető szemmel láthatóan visszatért bizonyos olyan képzési elképzelésekhez, amelyekben ugyan jártasak, viszont amelyek valójában nem formálják az egyes legények jellemét.

Túl sok fegyvelmező gyakorlat, túl kevés erdei élet – általában ez a hiba. Fegyvelmezetté tenni a legényeket, miközben saját eszüket használják – ez a célunk. Sokat a tengerész ügyességéből, és

³ Boys' Brigade, Church Lads, YMCA: angol alapítású ifjúságnevelő szervezetek

ne olyan sokat a katona gépiesen megszokott életéből. Ragaszkodj a kézikönyv elveihez, és ezekre építs.

1910. június

Táborok

MIVEL beköszöntött a táborozási időszak, elmondhatom, hogy egy vagy két általam meglátogatott tábor sajnos helytelen úton járt, mások ellenben nagy meglepedésemre voltak. Erősen javaslom, hogy kicsi táborokat szervezzünk, nagyjából fél tucat őrssel; minden őrs külön sátorban és külön területen (amint ezt a *Scouting for Boys*-ban is tanácsoltam), hogy a cserkészek ne a nagy csorda részének érezzék magukat, hanem független, felelős csoportok tagjainak.

A nagy táborok gátolják a cserkészmunkát, és elkerülhetlenné teszik a katonás képzést. Az egyik, amelyiket a minap meglátogattam – bár páratlanul jól kiviteleztek, mint egy kis hadsereget – nagyon kevésbé tetszett. Nem csak azért, mert teljesen katonai alapon nyugodott, hanem mert az őrsöket – rendszerünk veleje – szétszedték, hogy a tagok elférjenek a sátrakban.

Az őrsök egységét minden körülmények között meg kell őrizni. Ha hat vagy hét őrsnél több táborozik egyszerre, akkor lehetőleg két táborra kell osztani őket, egymástól mondjuk legalább három kilométerre.

1910. június

Őrsvezetők

A LEGNAGYOBB haladást azok a rajok érték el, ahol a hatalmat és a felelősséget ténylegesen az őrsvezetők kezébe adták. Sok cserkészvezető sikerének az a titka, hogy amint van fél tucat őrsvezetője, azok valóban úgy végzik munkájukat, mintha valódi segédvezetők lennének. A cserkészvezető így képes továbbhaladni, és raja

méretét növelni új őrök indításával, vagy a már létezőkbe jelöltek felvételével.

Sokat várj őrsvezetőtől, és tíz esetből kilencszer meg fognak felelni elvárásaidnak; de ha mindig csak dajkálni fogod őket, és nem bízol meg bennük, hogy jól végzik dolgukat, akkor soha sem fogod elérni, hogy valamit saját kezdeményezésükből tegyenek.

1910. június

Játszani a játékot

FIATAL polgáraink alakításakor alapvető fontosságú, hogy megpróbáljuk kialakítani bennük a víg együttműködés szokását, oly módon, hogy elfelejtsek személyes kívánságaikat és érzéseiket az egész ügy javának előmozdításakor, amellyel foglalkoznak – legyen bár szó munkáról vagy játékról. Azt taníthatjuk a fiúknak, hogy ez pontosan ugyanolyan, mint a futball. A helyeden kell játszani, és a játékot kell játszani; ne akarj bíró lenni, amikor háttérben játszol, ne hagyd abba a játékot csak azért, mert elegendő lett belőle, hanem hajtsd előre vidáman és reménykedve, egyik szemeddel a célon, hogy csapated nyerhessen, még akkor is, ha sípcsonton rúgnak vagy hasra esel a sárban, miközben ezen igyekszel.

De a cserkészvezető számára mind közül a legjobb oktatási forma a példa ereje. Ha fiait megfelelő jelleművé akarja nevelni, akkor alapvető, hogy magának is gyakorolnia kell, amit beszél. A fiúk hajlamosak az utánzásra, és amit a cserkészvezető kiad magából, azt főlészedik és visszatükrözik. Az utasításoknak, különösen a parancsnoknak, különböző – mi több, ellentétes – hatásuk is lehet a fiúkra. Parancsolt meg egy fiúnak, hogy ne dohányozzék, és ezzel egy csapásra arra csábítod, hogy kipróbálja mint kalandot; de adj neki példát, mutasd meg, hogy minden bolond tud dohányozni, de egy bölcs cserkész nem – és ez már egészen más dolog.

Ezért elsőrendű fontosságú, hogy minden cserkészvezető, vállán nagy felelősséggel, rendkívül alaposan megvizsgálja önmagát, nyomja el azokat a kisebb hibákat, amelyekkel esetleg – illetve egé-

szen biztosan – rendelkezik, és nevelje magát arra, hogy úgy tegyen, ahogy prédikál, hogy megfelelő példát mutathasson legényeinek életük, jellemük és életpályájuk alakításához. Kézikönyvünkben is le van írva, hogy a cserkészvezetőnek három hónapos próbaidőn kell átmennie, mielőtt végleg kinevezik.

Ennek célja, hogy lehetősége legyen eldönteni, megfelelő-e neki a cserkészlet, képes-e kis személyes gondjait és szurkálódásait elnyomni, el tudja-e viselni a sok előzetes nehézséget és csalódást, be tud-e illeszkedni a számára kijelölt pozícióba, és hűségesen végre tud-e hajtani olyan utasításokat is, amelyek talán nem egészen olyanok, mint amilyeneknek szeretné őket; egyszerűen képes-e a nagy egész érdekében a helyén játszani és a játékot játszani.

Ha képes erre, akkor a legértékesebb munkát fogja végezni, amelyet ember csak végezhet, vagyis fiatalabb testvéreit a kitartás és a fegyelem, a bátorság és az önzetlenség nagyszerű erényeire fogja tanítani. Ha ellenben nem képes rá, akkor az a becsületes útja, hogy lemond, ellentétben férfiatlan társaival – akik egyébként minden életpályán elbuknak –, akik úgynevezett jogaikon nyafognak, és saját balszerencséjükre panaszkodnak.

1910. július

Téli képzési programok

A TÉL közeledtével lehetőségünk nyílik rá, hogy fiainkat kézműves tevékenységekre és eredményességre képezzük vagy képezzük tovább.

Nálam ügyesebbek – feltételezem – minden külön munkarend nélkül is képesek fiaikat lekötni és ismereteiket fejleszteni, de én – bevallom – képtelen vagyok erre. Az egyetlen mód, ahogyan én személy szerint, bármit is képes vagyok elvégezni, határozott programok előzetes elkészítése és az azok alapján való munka: egy általános program a téli időszakra, és egy konkrétabb minden hétre, amely részletes programot tartalmaz minden egyes tevékenységgel töltött estére.

Nem készítem őket túlzottan feszesre, hanem az előre nem látható eseményeknek is hagyok ráhagyásokat és hézagokat. Ily módon nagy adag aggodás és időfecsérlés takarítható meg. Valójában aligha túlzás azt állítani, hogy a rendszeres munkaterv révén nyert eredmények négyszer értékesebbek azoknál, mint amelyeket csak úgy ötletszerűen készítünk elő. Jót tesz a fiúk „jellemének”, ha megtanítjuk őket munkájuk előzetes megtervezésére; és – ha már tudják, mi a céljuk – kétszer lelkesebbé válnak.

Egy-két cserkészvezető azt mondja nekem a téli időszakra szóló elképzeléseiről, hogy, mondjuk, négy gyakorlati tevékenység képzsét kezdik el, például főzés, bőrmegmunkálás, elektromos ismeretek és jeladás. Kerít egy szakembert, hogy tanítsa raját minden témából hetente egy estét, vagy minden témából két hétig, aztán szereznek egy másik szakembert a következő témából újabb két hétre és így tovább. Ily módon azt reméli, hogy a tél során minden fiút kiképez elegendő mértékig ahhoz, hogy tél végére fejenként négy-négy jelvényt szerezzen.

Más cserkészvezetők azt mesélik, hogy tél végén kiállítást és vásárt rendeznek a cserkészek műveiből. Különböző módon ösztönzik a fiúkat arra, hogy a cserkészotthonban dolgozzanak esténként: szerszámokkal, mintákkal, raktározással stb. segítik őket, kalandregényeket, tábortűzi történeteket stb. olvasnak fel hangosan munka közben, és néha közösen játszanak vagy énekelnek a dolgozók felfrissítésére.

Minden ilyen munkaprogram értékes – és örömmel látom, milyen sok jó elképzelés indult útjára – de ezeknek szükségképpen a helyi feltételekhez és a cserkészvezető eredetiségéhez kell igazodniuk.

A fiúk munkára – és elvégzett munkájukra való büszkesége – nevelésére semmi sem alkalmasabb a kézzel végzett munkánál, de annak olyannak kell lennie, hogy az első pillanattól fogva érdekelje őket. És még jobb, ha az egyik banda (vagy őr) munkája versenyben áll a másikéval – azaz ha együttműködésben zajlik a munka.

1910. november

A vizespohárban dúló viharokról és elkerülésükről

„NEM JÁTSZOM többé az udvarotokban!” Ez egy bájos dal refrénje volt, és nagyon is jellemző az olyan gyermekekre, akinek végül is nem tetszik az, ahogy játszanak, úgyhogy „felhúzza az orrát”, odébb áll, és máshol próbál játszani, vagy elmegy és „megmondja az anyukájának”.

Mindez megmosolyogtatja a felnőtt szemlélőt, ám a felnőtt szemlélő maga sem mentes mindig az ugyanilyen énközpontú gögtől.

Gyakran szerepelek „anyaként” ilyen helyzetekben, és már-már hihetetlen, hogy felnőtt vagy majdnem felnőtt emberek kicsi dolgokat mennyire szigorúan és mennyire komolyan tudnak venni. Ha csak némi humorérzékük vagy egy kicsit szélesebb látókörük volna, és így a kérdés másik oldalát vagy távolabbi célját is látnák, akkor ők maguk mosolyognának leginkább az egésznek a kicsinyességén.

Mindez arra emlékezteti az embert, amit akkor érez, amikor visszatér tágas, szabad Birodalmunkból kis, öreg szigetünkre, és itt rátalál politikusainkra, akik egy kanál vízben is képesek lennének megfojtani egymást. Nem veszik észre, hogy a külső szemlélő csak nevet kis szócsatáikon.

Amikor meghalnak, valószínűleg egészen sértve érzik magukat, hogy nem a Westminster-apátságban temetik el őket „államférfi” sírfelirattal, hanem mindössze „politikuskának” minősítik őket.

A minap is „anyaként” fordultak hozzám egy olyan ügyben, amelynek a civakodó felek szemmel láthatóan hatalmas jelentőséget tulajdonítottak, de amely nevetségesen együgyűnek tűnt volna egy olyan kívülállónak, aki mindkét oldalt és azt a magasabb indokot is látja, amely feltételezhetően közös céljuk volt.

Válaszom talán sok ehhez hasonló esetben alkalmazható, ahol a vitatkozók nem látják azonnal a követendő utat. Ezt mondtam: „Furcsa számomra, hogy magukat jó kereszténynek valló emberek ilyesféle nehézségek közepette gyakran elfelejtik föltenni maguknak

azt az egyszerű kérdést, hogy „mit tenne Krisztus ebben a helyzetben?”, és ennek megfelelően cselekedni.”

Próbáld ki következő alkalommal, ha a továbblépéssel kapcsolatban valamilyen nehézséget vagy kétséget tapasztalsz.

Mozgalmunk korábbi napjaiban rengeteg apró helyi veszekedés volt, amelyek a legtöbb vezetői csoportnak rendes velejárói, és amelyek soha sem fordulnának elő, ha a tagok képesek lennének emlékezni kötelességükre, és a fentebb említettek szerint cselekedni. Újabban azonban úgy tűnik, ezek a vitatkozó társaságok elhalnak, és átadják helyüket a kölcsönös tanácsadáson és segítségen alapuló együttműködő tanácsoknak, és minden jóra fordul.

1911. március

Elsősegély

– MI a páciensed baja? – kérdezem a mentőcserkészt, aki épp most kötözött be egy másikat kitűnő hozzáértéssel.

– Claviculatörés, uram.

– Tényleg? Akkor ez melyik csont is?

– A femur, uram. Nem! Ööö... Ööö... A tibia... Ööö...

– Jól van. Hogy hívnád, ha ott megrúgtak volna, és a cimborádnak mesélnél róla?

– Sípcsont, uram.

Amikor megkérdeztem az oktatót, miért tartja fontosnak, hogy a rendes csontok latin nevével zavarja össze a fiúk esztét, azt válaszolta, azért szükséges, hogy sikeresen tegyék le a különpróba-jelvényekhez vagy igazolásokhoz szükséges orvosi vizsgát.

Remélem, minden csapatnál és kerületnél dolgozó cserkészvezető elmagyarázza elsősegély-oktatójának, hogy azt akarjuk megtanítani a fiúknak, hogyan bánjanak a gyakorlatban a balesetekkel, nem pedig azt, hogyan vizsgázzanak le.

Nem tartom különösebben értékesnek azt az elegáns kötözést, ahol minden fiúnak előre megmondják, milyen sérülést kell bekötnie, minden eszköz készen áll, és így csupán csinosan hajtogat-

nia és kötöznie kell, és a kezelt csontok latin nevét tudnia. Sokkal jobban szeretem a gyakorlatiasabb szemléltetést, amely nagy örömmre egyre inkább terjed a cserkészek között, és amely egy baleset lehető legpontosabb utánzása. Találunk egy beteget, be van borítva sárral és vérrel, amit gyengéden le kell mosni szivaccsal vagy folyóvízzel, mielőtt előkerülne a sérülés fajtáját eláruló kártya (amely a felirat elmosódást megakadályozandó írással lefelé van rögzítve). Az őt először elérő, vagy az oktató vagy a közönség által kiválasztott cserkész gondjaiba veszi, elvégzi a munkát és irányítja a többieket – és nem használ latin szavakat. Még jobb, ha rögtönzött anyagok kerülnek elő, és a sebet valóban alaposan látják el, ahelyett hogy csupán felületesen bekötnék. Úgy is tehetünk például, mintha felhasítanánk a ruhát, betömnénk a sebet, vagy bármilyen hasonló részletet is kitalálhatunk.

1911. április

A tábori élet értéke

NEM tudom a vezetők számára eléggé hangsúlyozni a tábor értékét a cserkésznevelésben; azt hiszem, valójában az egésznek a lényege függ tőle.

Sok vezető – aki sokra értékeli nevelésünk erkölcsi oldalát – hajlamos arra, hogy alábecsülje a tábor jelentőségét, pedig a fiúknak mindene a tábor. Ha valaha is bármi jót szeretnénk tenni nevelésük során, akkor *elsősorban* lelkesedésükre és hajlamaikra kell hatnunk.

Egy kimagasló nevelési szaktekintély éppen ma biztosított róla, hogy iskolai nevelésünk teljesen helytelen úton jár: a könyvek-ből való tanulást a szerzetesek vezették be annak érdekében, hogy megöljék a sokkal férfiasabb, fegyverforgatásra és vadászatra történő képzést, amely a középkorban a fiúk idejét kitöltötte, és amely kétségkívül oly nagy arányban tette őket jellemes férfivá. Ez szűklá-

tórkőrű tett volt, és bár néhány szempontból jónak bizonyult, más szempontokból végtelenül káros lett ránk nézve.⁴

Ezt mondta: „Mindenekelőtt a fiú természetes jellemét kell kifejlesztened természetes tornagyakorlatokkal bátorítva őt, amelyek segítségével férfiassá, bátorrá, engedelmessé és önzetlenné válhat; később ültess el benne a vágyat, hogy magának olvasson, amely végül majd arra vezeti, hogy magának tanuljon. Napjainkban a fiatalembereknél tapasztalható sok tudatlanságnak és a szorgalmas munka hiányának az oka az a tévhit, hogy annak elolvasására próbáljuk kényszeríteni őket, amit a pedagógus szerint tudniuk kellene.”

Ugyanez a tekintély szeretné, ha az esti iskolákban bevezetnék a cserkészetet vagy egy hasonló rendszert, és a foglalkozásokon tizennégy és tizenhat éves kor között minden fiúnak kötelessége lenne megjelenni.

Remélem, ez a kívánsága még teljesülhet. Azt hiszem, be fog következni, ha a cserkészvezetők továbbra is azon az úton járnak, amelyen elindultak, és a környezetükben fellelhető pedagógiai szaktekintélyeknek bebizonyítják a mozgalmunk alapját jelentő nevelési értékeket.

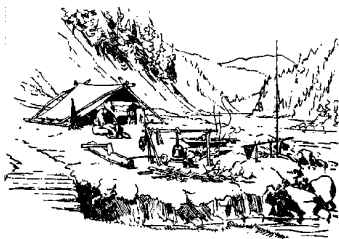
1911. április

Táborban

EBBEN a hónapban egy táborból írok. Remélem, hozzám hasonlóan sok cserkészvezető képes lesz rá, hogy idei szabadságát táborban töltsen. Ha csak feleannyira is fogja élvezni, mint én a saját táboromat, akkor már jól tette.

Bizonyos vagyok benne, hogy egy vagy két hétnyi ilyen élet testnek és léleknek a legjobb pihenőkúra és felfrissülés, ami csak férfi számára létezhet, legyen bár fiú vagy öreg harcos. És remek nevelő

⁴ B.-P. angol volt, és korának gyermeke. Az angol hazafiságnak elválasztathatatlan része volt egyebek mellett a harcos protestantizmus, sőt, a római egyházzal való szembenállás; valószínűleg innen a lesújtó vélemény a szerzetesekről.

mindkettőjük számára. Táboron az erdei táborozást értem, nem a katonai tábor, amikor egyszerre sokakat bekvártélyoznak a sátorvászon alá. Az nem hasonlít jobban az általam pártolt táborra, mint egy cserebogár egy lúdra.

A cserkész tábornak erdei táborfajtának kell lennie, ha valóban jó nevelőként akar működni. Sok – sőt, a legtöbb – katonai jellegű tábor hajlamos többet ártani a fiúnak, mint használni, hacsak nincs kivételesen jól irányítva és szorosan felügyelve. Az erdőlakó tábor ellenben – ha megfelelően kivitelezik – elfoglaltságot és egyéni leleményességet ad a legényeknek.

Egy nagy tábort szükségképpen jelentős mennyiségű rutin-fegyelemmel kell megvalósítani. Fegyelmezett összejöveleteket kell tartani, hogy utasításokat és elfoglaltságot adjunk a fiúknak, szolgálatos őrökre, sátorszemlére, fürdési rendre és hasonlókra van szükség. Ha nem a friss, szabadban való életért volna, akkor ez a fajta tábor szinte ugyanilyen jól megvalósítható lenne városi kaszárnyákban is. Semmit sem tanít meg a fiúknak egyéniségről, találékonyságról, felelősségről, természetismeretről és a nevelés számos apró (de valójában nagyszerű) morzsájából, amelyek elsajátítására az erdőlakó tábor a legjobb – ha nem az egyetlen – iskola.

De az ilyen tábor csak kis számú fiúval lehet megvalósítani, 30-40 a legtöbb, amennyivel még lehetséges. És persze csak akkor, ha az őrsi rendszert ténylegesen és teljes mértékig hasznosítjuk.

Természetesen könnyű egy ideális táborról írni, és azt képzelni, hogy mindenkinek ugyanaz a legelőnyösebb, de nem egészen ez a szándékom. Ismerem azokat a nehézségeket, amelyekkel egy cserkészvezetőnek Angliában meg kell küzdenie, mégis szeretném az ideális tábor állítani azok elé, akik eddig talán ezt a kérdést nem gondolták alaposan végig, és azok elé is, akik – megszokásból vagy példák alapján – hajlanak arra, hogy a katonaitábor-formát tekintsék

szokásosnak és a fiúk számára megfelelőnek. Ezt az ideált aztán annyira lehet pontosan követni, amennyire azt a helyi körülmények lehetővé teszik.

Itt éppen egy erdőkkel borított dombok közt rohanó folyó mellett táborozom. Nemsokára tíz óra. Ötkor keltem, és az azóta eltelt öt óra folyamatos ténykedéssel telt, jóllehet az egész nem volt több, mint apró tábori munkálatok.

Tüzet kellett rakni, kávéfőzést és lángost sütni. Aztán a főzőeszközök kiforralása és homokkal való kisűrolása következett, tűzifagyűjtés a napra (gyújtós és parázsnapra való vastag fa), új keresztrudat és bográcskampót kellett vágni és faragni, ezenkívül le kellett vágni és el kellett készíteni egy parászfogót a tűzhöz és egy seprőt a táborhely tisztántartásához. Aztán a következő dolgokat kellett elvégezni: az ágytálcák tisztálkodtatása és elrakása, bakancsom megszírozása, a táborhely felsőprése és a szemét elhelyezése, a pisztoly kibevezése és megmosása. Végül megborotválkoztam és megfürdöttem; és most készen vagyok a napi munkára, bármi legyen is az. De mindez öt órába telt.

Társam tegnap bement a legközelebbi faluba, és ma jön vissza a postánkkal és ellátmányunkkal. Amikor visszajön, akkor éppen horgászni fogok vagy rajzolni, és bogyókat gyűjtök a vacsoránál elfogyasztandó „édességhez”, vagyis kompóthoz; a tábor viszont fel lesz söpörve és rendben lesz, a tűz készen arra, hogy meggyújtsa, a főzőedények, bögrék és tányérok mind tisztán és használatra készen, és az étel is kéznél lesz.

Később a nap folyamán valószínűleg majd felkerekedhetünk és megnézhetjük a táj néhány további szépségét, ahogy vállunkra vesszük csomagjainkat a következő szépnek látszó táborhely felé. Aztán jön az egész táborverés, vízszerezés és tűzifagyűjtés, főzés és önmagunk kényelembe helyezése. Az egész nagyon kicsi munkák sorozata, amelyek azonban összességükben fontosak. Mindezek örömet szereznek, és elégedettséget nyújtanak az idősebb férfinak, a fiúnak pedig élvezetet, élményt, tapasztalatot, leleményességet, önbizalmat és másokra való odafigyelést hoznak, vala-

mint azt a kitűnő fegyelmet, amelyet a tábori hagyomány és az az elvárás szül, hogy magától kell a helyes dolgot cselekednie.

Nincs idejük semmittevésre, és nem engednek senkit lógni. De mindez nagyon különbözik a sátorváros utcáitól, ahol egy vállalkozó szállítja az ellátmányt, amelyet fizetett alkalmazottak főznek meg és szolgálnak föl, a fiúk meg csordában, mindössze annyit tesznek, amit parancsolnak nekik.

1911. szeptember

Fegyelem

EGY kicsi táborban annyi mindent el lehet végezni személyes példával. Fiaid között laksz, mindegyik figyel téged, öntudatlanul utánoznak, valószínűleg anélkül, hogy észrevennéd.

Ha lusta vagy, ők is lusták lesznek; ha a tisztaságot hobbiddá teszed, nekik is hobbijuk lesz; ha okos vagy tábori építmények kitalálásában, akkor veled versengő feltalálók lesznek és így tovább.

De ne csinálj meg túl sokat abból, amit a fiúknak kellene elvégezniük. Inkább lásd, ahogy ők teszik: „ha azt akarod, hogy valami elkészüljön, akkor azt ne magad csináld” – ez a helyes jelmondat. Ha utasításokat kell adni, akkor az engedelmesség elérésének titka, hogy pontosan tudd, mit akarsz elvégeztetni, és ezt nagyon egyszerűen és nagyon világosan fejezd ki. Ha az utasítás után annak okát is elmagyarázod, akkor sokkal szívesebben és sokkal okosabban fogják teljesíteni.

Ha az utasítást és a magyarázatot még egy mosollyal is megtoldod, akkor lelkesedve fogják végrehajtani – emlékezz: „egy mosollyal kétszer messzebb jutsz, mint egy vicsorgással”.

Egy hátveregetés erősebb ösztönző, mint egy tűszúrás.

Legyenek nagy ELVÁRÁSAID fiaid felé, és általában teljesíteni fognak.

1911. szeptember

Cserkészek téli képzése

Örülök, hogy néhány kerületi vezetőtől már megkaptam ötleteiket, milyen módot javasolnak a rajok szisztematikus képzésére a téli hónapokban.

Rövidesen itt a tél, és az ember – hacsak nem készít terveket jó előre – azt veszi észre, hogy már el is múlt, mielőtt egyáltalán belerázódott volna a munkarendbe.

Egy javaslat a *Scouting for Boys*ban megadott folyamaton történő végighaladás, és azt hiszem, ez jó javaslat, mert sok cserkészvezető – miután elolvasta a könyvet – inkább az alapján valósítja meg elképzeléseit, amire emlékszik, hasonló jellegű új elképzeléseket ad hozzá (amit szívesen látok), de a továbbiakban nem nagyon fordul a könyvhöz. Végül aztán egy jó csomó kisebb rész hajlamos kimaradni a képzésből, és bár aprónak, és látszólag jelentéktelennek tűnnek, mindnek megvan a saját jelentése. Vegyük például a javaslatokat a fogmosásról és a tábori fogkefék készítéséről. Ez apróság, amely valószínűleg teljesen kihullott néhány raj emlékezetéből, mindazonáltal a maga módján meglehetősen fontos; és százával vannak hasonlóak. Aztán majd valószínűleg újoncok csatlakoznak azokhoz a rajokhoz, amelyeket – még az ő érkezésük előtt – eredetileg a könyvben leírtak alapján képeztek, de az újoncok már csak a későbbi képzési forma alkalmazása során jöttek, és így már alig fognak tudni az eredeti oktatásról. A könyv bizonyos idő elteltével történő újraolvasása során maguk a cserkészvezetők is valószínűleg egészen új fényben fogják látni bizonyos részeit. Így hát különböző okok miatt is sok esetben hasznos lehet átvenni a könyvet a téli hónapok alatt.

1911. október

Nemzetközi testvériség

AZOK a külföldi országok – nagyjából tizenkettő ilyen van –, amelyek fiaik számára magukévá tették a cserkészetet, most barátságos szövetséget alkotnak velünk, amely a kölcsönös eszmecsere, levelezések és látogatások révén előmozdítja a felnövekvő nemzedékek közötti rokonszenvet.

A nemzetközi béke egyetlen alapra épülhet, ez pedig az, ha a népek maguk oly erősen vágnak a békére, hogy ezzel kormányukat is irányítják.

Ha rendelkezésünkre állna akár csak egyetlen csatahajó ára, hogy kialakítsuk a felnövekvő nemzedékek között ezt a barátságosságot és bajtársiasságot, azt hiszem, mi cserkészek többet tennénk a háború megelőzéséért, mint az összes csatahajó együttvéve.

1911. december

Nevelés

AZ egyik legfontosabb előttünk álló lehetőség a nevelés irányában található.

Más útvonalon ugyan, de nagyjából ugyanazokra a következtetésekre jutottunk, mint tapasztalataik révén az oktatási hatóságok.

Ez röviden annyi, hogy a helyes nevelés titka, hogy **MINDEN DIÁK MAGÁNAK TANULJON AHELYETT, HOGY SABLONOS MÓDON, A TUDÁS BELESÜLYKOLÁSÁVAL OKTATNÁK.** A módszer az, hogy rávezessük a fiút, hogy megragadja képzésének CÉLJÁT, és ne untassuk bevezetőkkal rögtön az elején. Az oktatási hatóságok arra jutottak, hogy elismernek minket, mint önjelölt támogatóikat ugyanazon a területen, hiszen mindannyiunk célja az egészséges, sikeres polgárság megteremtése. Ők a szellemi fejlesztéssel foglalkoznak, mi inkább a „jellem” fejlesztésével, és végső soron ez az olyan társadalmi betegségek megelőzésének legfontosabb összetevője, amilyen az ernyedtség és az önzés, és

ez biztosítja a legjobb esélyeket az embernek, hogy bármilyen pályán sikeres karriert fusson be.

Arra törekszünk, hogy minden lehetséges módon segítsük az oktatási hatóságokat. Számos fontos központban teljes egyetértésben dolgoznak velünk együtt.

1912. január

Vallás

A VALLÁS fontos kérdés, és nagyon szorosan kapcsolódik a neveléshez. Jóllehet a vallás egyetlen formájáért sem szállunk síkra a többi előtt, mindenkit segítő módszert látunk abban, ha ugyanazt az elvet ültetjük át a gyakorlatba – ahogy ezt már a nevelés más ágaiban is alkalmazzuk –, nevezetesen, hogy megismertetjük a fiút a nevelés céljával, amely jelen esetben Isten iránti kötelességeinek teljesítése felebarátja iránti kötelességeinek teljesítése révén. Másokat segítve, napi jócselekedeteket téve, a veszélyben lévőket megmentve sajátítja el a bátorságot, az önfegyelmet, az önzetlenséget, a lovagiaságot, és ezek rövidesen jelleme részévé válnak. A jellem e tulajdonságainak – a természet helyes tanulmányozásával párosítva – szükségképpen segíteniük kell, hogy a fiatal lélek közelebbi lelki kapcsolatba kerüljön Istennel.

Nekem személyesen ugyan megvannak a nézeteim arról a viszonylagos értékről, amit a Szentírás történetének gyerekeknek való oktatása jelent a vasárnapi iskola falai között, és amit a vallás gyakorlása jelent a szabadban, de nem akarom személyes véleményemet másokra erőltetni.

Szívesebben hallgatok tapasztalt emberek véleményére, és itt figyelemre méltó lehetőségeink vannak. Bölcs és rangos férfiak és nők „új vallásként” írják le a cserkészetet: a múlt héten háromszor is olvastam ezt. Természetesen nem „új vallás”, csupán a világi oktatásban már elfogadott elv alkalmazása a vallásos nevelésre; annak az elvnek, hogy végső célt adjunk, és a gyermeket arra ösztönözzük, hogy magának tanuljon és gyakoroljon. Ez – azt hiszem, saját ta-

pasztalatai mindenkivel ezt mondatják – az egyetlen olyan képzés, amely valóban nem hagyja cserben a jóra való embert, és végérvényesen jellemének részévé válik.

1912. január

A másik nézőpontja

A MI hozzáállásunk a cserkészmozgalomban az, hogy nem akarunk semmilyen politikai, oktatási, vallási vagy más szervezettel konfliktusban lenni, hanem nagyon örülünk neki, ha tanácsot vagy javaslatot adnak nekünk.

Célunk, hogy békességben legyünk mindenkivel, és saját egyéni területünkön megtegyünk mindent, ami tőlünk telik.

Többségünk valószínűleg rokonszenvesnek találja a keresztény szocialista ideált, bár talán nem ugyanazzal a szemmel látjuk részleteinek vagy módszereinek megvalósíthatóságát.

A cserkészletben mi nem annyira a jelenlegi szociális problémákat akarjuk kezelni, mint inkább a felnövekvő nemzedéknél akarjuk ezek előfordulását megelőzni, hogy megpróbáljuk csökkenteni az emberi életeknek azt az elpazarlását, amely most a városi szegénynegyedekben folyik, ahol oly sok ezer embertársunk él nyomorúságos körülmények között „foglalkoztathatatlansága” miatt. Ez gyakran nem saját hibájuk, hanem egyszerűen azért van, mert soha sem kaptak esélyt.

Fő erőfeszítésünk az, hogy magunkhoz vonzzuk a fiúkat, és meghívjuk őket a sikeres élet felé vezető útra. Arra törekszünk, hogy „jellemmel” és szakmabeli tudással szereljük fel őket – különösen a legszegényebbeket –, hogy legalább az induláskor mindegyiküknek tisztességes esélye legyen. Ha ezután kudarcot vall, akkor ez az ő hibája, és nem – mint jelenleg – a miénk, akik olyan helyzetben vagyunk, hogy segítő jobbot nyújthatunk kevésbé szerencsés testvéreinknek.

Az a helyzet, hogy az igazság és a fair play nem mindig része az iskolai tananyagnak. Ha legényeinket arra tanítanánk, hogy

szokásukká válják a másik nézőpontjának meglátása még mielőtt saját véleményüket kifejezésre juttatják egy vitában, egyszerre micso-da különbség lenne ez jellemük férfiasságában!

Ezeket a legényeket nem ragadná magával – amint hogy ez jelenleg túlzottan is gyakran előfordul – az első olyan szónok, akit bármiről meghallanak beszélni, hanem elmennének és meghallgatnák azt is, amit a másik oldal mond a témáról, és utána átgondolnák a kérdést, és férfiként önmaguknak alakítanák ki saját gondolataikat.

És ez szinte az élet összes problémájánál így van. Az egyéni ítélőképesség alapvető, legyen bár szó politikáról, vallásról, szakmáról vagy sportról. És fiaink között saját hibáink fele és csak részleges sikereink háromnegyede ítélőképességünk hiányának köszönhető.

Azt akarjuk, hogy embereink férfiak legyenek, ne birkák. És a nemzetközi béke nagy vállalkozásában úgy tűnik nekem, hogy mielőtt eltörölhetjük a fegyverkezést, mielőtt szerződéses ígéreteket tehetünk, mielőtt palotákat építünk a béke küldötteinek, hogy azokban ülésezzenek; mindehhez az első lépés a felnövekvő nemzedékek képzése – minden országban –, hogy minden dologban az abszolút igazságérzet vezesse őket. Ha az embereknek ösztönös viselkedésévé válik az élet minden területén, hogy pártatlanul mindkét oldaláról megvizsgálják a kérdést, mielőtt valamelyik oldal hívei lesznek akkor, ha két ország között válság támad, természetesen sokkal inkább készek lesznek az ügyben az igazságot felismerni és egy békés megoldást magukévá tenni. Ez mindaddig lehetetlen, amíg a gondolkodásuk ahhoz szokott hozzá, hogy egyetlen kiútként a háborúba rohanjanak.

A cserkészmozgalomban hatalmunkban áll, hogy óriási dolgot műveljünk az igazság és „fair play” gyakorlati képzésének bevezetésével, mégpedig szabadtéren játékok és versenyek révén, a klubteremben pedig döntőbíráskodással, becsületbírásgokkal, tárgyalásokkal és vitákkal.

1912. június

A felfrissítés szükségessége

VAN egy dolog, amelyre különösen is szeretném felhívni a csapatoknál és kerületeknél tevékenykedő vezetők figyelmét. Ez pedig a következő.

Úgy vélem, hogy az ember – kivéve ha időnként iránymutató könyveket olvas, például az evangéliumot, a király rendeleteit⁵ vagy olyan szabályokat, amelyek az élet minden szakaszában vezetik – hajlik rá, hogy hozzászokjék ahhoz, ahogyan eredetileg olvasta őket, és így inkább emlékezetből cselekedjék, semmint e könyvek valódi szelleme alapján. Az embernek időnként szüksége van „felfrissítő” olvasásra.

Azt veszem észre, hogy nagyon gyakran ez fordul elő cserkészvezetőkkel is, ami a *Scouting for Boyst* illeti. Saját elképzeléseik alapján végzik el a kiképzéseket, amelyeket eredetileg ugyan a könyvben találtak, és gyakran javítottak is rajta; de néha fokozatosan elmaradtak alapvető dolgok – és éppen ez az, amit szeretnénk elkerülni. Kérhetném-e arra tehát a cserkészvezetőket, hogy időnként olvassák újra a könyvüket? Mondjuk évente egyszer?

Azt gondolom, hogy a Szent György-napot könnyű megjegyezni, minthogy őt tartják a cserkészek védőszentjének. Azt hiszem, nagy segítség lenne sok cserkészvezetőnek és segítség lenne az ügynek, ha ezen a napon évente átolvasnák kézikönyvünket, különösen a cserkésztörvényeket és alkalmazásukat, hogy biztosítsák, hogy helyes szellemben kezeljék a fiúkat.

1913. április

⁵ King's Regulations: a brit hadsereg viselkedési szabályzata

Tengerentúli cserkészek

LEGUTÓBBI világkörüli utazásom megmutatta, máris milyen erős a *testvériség* érzése mozgalmunkban. Legyenek bár Afrikában vagy Ausztráliában, Kanadában vagy Új-Zélandon, Amerikában vagy Máltán, a cserkészek úgy érezték, hogy otthon vannak velünk az anyamozgalomban. Lenyűgözött a gondolat, hogy ha ez az érzés erősödnék, micsoda roppant lépést jelentene Birodalmunk kötelékeinek megerősítéséhez, és még azon túl is, a nemzetek közötti jobb megértés és testvériség révén a béke biztosításához világsgaztérte.

Belül és helyi szinten testvériségünk már jól cselekszik ebbe az irányba. Az angol grófságok gyakran meglehetősen féltékenyek egymásra, az ír megyék képesek kicsi híján háborút indítani egymás ellen, a tengerentúli domíniumok államai gyanakodnak vagy irigyek egymásra – csak azért, mert hiányzik egy kis nagylelkűség vagy közös kötelék. Ez olyan hiányosság, amely nem gyógyítható meg a jelenlévőknek való prédikálással, hanem csak a következő nemzedékből való gyökeres kiirtással előzhető meg, vagyis úgy, hogy a „testvériség” érzése által a fiúk tömegében rokonszenvet ébresztünk egymás iránt, és találkozási lehetőségeket biztosítunk nekik. A helyi faji különbségek erősek, és nehéz őket megszüntetni például Dél-Afrikában a búrok és a britek között, Kanadában a franciák és a britek között, Indiában az eurázsiaiak és a fehérek között, Máltán a helyiek és a britek között, Shanghai nyolc nemzetisége között és így tovább. De az ezekben az országokban tett látogatásaim során megdöbbenett, hogy a cserkészmozgalom – bár olyan fiatal, amilyen – máris helyesen cselekszik ebbe az irányba.

Bárhonnan származék is a fiú, ugyanúgy vonzza a cserkészletet: ha ugyanabban az egyenruhában látják egymást, egyazon fogadalom szerint ugyanazokért a célo-

kért dolgoznak, ugyanazok az elképzelések lelkesítik őket, ugyanazokban a játékokban versenyeznek, akkor elfelejtik egymás kis különbségeit, és mindenekelőtt cserkésztestvéreknek érzik egymást. Ha elég sokukat ösztönzik, hogy legyenek cserkészsé, akkor ennek a következő nemzedékben jelentős haladást kell eredményeznie a különböző vidékek közötti jelenlegi, abszurd féltékenységi eltörlésében. Ha a testvériség kötelékeit kölcsönös levelezéssel és látogatásokkal erősíteni lehet, akkor a különböző tengerentúli államok és az anyaország férfijai közötti személyes rokonszenv és bajtársiasság-érzés kialakulásával újabb láncszem fog kovácsolódni a Birodalom megszilárdításához.

Amennyiben a cserkészmozgalom létszámában továbbra is így fejlődik, akkor semmi kétségem sincs afelől, hogy a „testvériségnek” ugyanez az elve ki fogja terjeszteni áldásos hatását azok között is, akik a következő néhány évben a különböző nemzetek államférfijai lesznek, és így – szükségképpen – valódi tényezője lesz a béke fenntartásának mindenütt, ahol csak egymással személyes kapcsolatba kerülnek, és rokonszenv ébred köztük.

1913. június

A táborozásról

MINDEN cserkészvezetőt emlékeztetnem kell annak jelentőségére, hogy idén nyáron táborozni vigye fiait. A tábor az, ami a vonzza a legényeket. A táborban jut a cserkészvezető igazán lehetőséghez. A szükséges *szellemmel* lelkesítheti fiait; a szellem minden. Ha egyszer kialakult, akkor minden könnyedén megy; nélküle viszont szinte lehetetlen a fiúk képzésében sikert elérni.

Nem érdekel, milyen fajta táborról van szó – vándortábor, hétvégi tábor (feltéve, hogy gyakran kerül rá sor), vízitúra vagy erdei tábor –, mind egyenlőképpen értékes a szóban forgó cél érdekében. De valamilyen formájú tábor, úgy vélem, alapvető a raj sikeres neveléséhez.

És ha már táborról van szó, újra csak alapvető, hogy minden napra legyen véglegesen meghatározott munkaprogram, eső esetére egy másik változattal. A tábornak tevékenynek kell lennie, és nem a céltalan lődörgés iskolájának. Remélem, idén nyáron remek fejleményekről fogok hallani táborozás témájában.

1913. július

Egy kép a rossz cserkészetről

EMLÉKSZEM, egyszer a kontinensen egy nyilvános képtárban egy képet láttam, amely nagy tömeget vonzott maga köré és úgy felizgatta az embereket, hogy gyakran olyan kiáltásokat lehetett hallani, mint „Szégyen!”, „Vadállatok!” és így tovább. Azt hiszem, soha nem láttam többé olyan képet, amelynek ilyen közvetlen hatása lett volna a nézőkre.

A téma egy forró, napos úton menetelő gyalogezred volt. Egy katona holtan az út szélére esett, és társai a sajnálat különféle kifejezéseivel tekintettek rá, ahogy elmentek mellette. Egyikük néhány szál virágot tett a mellkasára, miközben egy tiszt látszólag teljesen érzéketlenül átlépte.

Ez volt minden: viszont akkoriban abban az országban nagy felzúdulás volt a hadsereg tisztjei ellen, mert a hadgyakorlatok során nagyszámú fiatal katona halt meg hőgutában. Olyan erős volt ez az érzés, hogy a tiszteket gyakran megdobálták kővel, amikor áthaladtak a falvakon. És – bár magam is katonatiszt vagyok – kénytelen voltam az ellenük való érzéssel rokonszenvezni: azért mert a halálesetek nagyrészt a rossz cserkészzet eredményei voltak.

Rossz cserkészzet két értelemben is. Először is, mert a tisztek akkoriban – jópár évvel ezelőtti helyzetről beszélek – nagyon rosszul olvasták a térképet: kora hajnalban elindultak csapatukkal, hogy még a forró nappal előtt elérjék célpontjukat, de minden tájékozódási érzék híján és rossz térképolvasási képességgel még délben is a vidéken kóboroltak, teljesen eltévedve, kimerült embereikkel küszködve a könyörtelenül tűző nap alatt.

Ez rossz cserkészzet volt a szó egyik értelmében, de abban az értelemben is rossz cserkészek voltak, hogy egészen addig nem vették észre, mennyire szenvednek az embereik, ameddig már túl késő lett. Ők maguk az élen meneteltek az utat keresve, gyors ütemben lépkedtek, nem akadályozta őket sok felszerelés, türelmetlenül igyekeztek haza, miközben fiatal újoncaik mögöttük küszködtek megrakva nehéz katonai felszereléssel, egymás hegyén-hátán a szál-ló porban, kifáradva és szó szerint halálosan kimerülten. Ma már másként vannak a dolgok abban a hadseregben, de szomorúan tapasztalom, hogy itt-ott, kisebb mértékben a mi mozgalmunkban is fellelhető valami hasonló rossz cserkészzet.

Néhány fiatal cserkészvezető túlzott buzgalomból olyan állóképességet kívánó feladatok – hosszú menetelés vagy hosszú távú futárszolgálat – elé állítja fiait, amelyek valóban túlmutatnak képességeiken. Szerencsére eddig csak egy-két komolyabb eset történt, de azért megkockáztatom ezt a figyelmeztetést abban a reményben, hogy mások – akik talán szintén ilyen vállalkozásokat fontolgatnak – megállnak és mérlegelnek.

Tudom, amikor van egy talpraesett rajunk, jól képzett, lelkes, sportos fiúkból, akkor nagyon csábító, hogy menjünk előre felé, és valami igazán nagyot tegyünk velük. És a fiúk maguk is vágnak rá. De ez versenyhez vezet, „rekordok” felállításához és túlzott megerőltetéshez, ami talán keveset árt az elől járó izmos fiatalembernek, de – a szívbetegség csíráinak elvetésével, ínszalaghúzódással, tüdőbajokkal stb. – végzetes lehet annak a legénynek, akinek szervei és izmai még éretlenek, és csak most alakulnak ki. Ekkor még talán annak a cserkészvezetőnek sem mutatkoznak meg a baj jelei, aki jó cserkész, és a felszín alatti jelekből is tud olvasni. A nagy dolog a kockázat elkerülése úgy, hogy sohasem bíztatjuk arra fiúkat, hogy állóképességük végső határáig erőltessék meg magukat.

Tavaly egy apa – nagyon büszkén – írta nekem, hogy ő maga és cserkész fia mekkora teljesítményt vittek véghez, amikor néhány óra alatt nagy utat tettek meg kerékpárral. Attól tartok, elég nyersen válaszoltam neki, amiért szemrehányást is tett nekem. Ugyanakkor

megátalkodott módon nem bánom, amit tettem, mert ismerem az ilyen hőstettek hatását a legfontosabbra, a fiú egészségére.

Nem jó éretlen teremtményekkel állóképességüket kipróbáltatni. A mi dolgunk – akik fajtánk leendő férfijait képezzük –, hogy tápláló ételek és jól megtervezett, mértéktartó testgyakorlatok használatának ösztönzésével felépítsük bennük a jó, ép szervek és az egészséges test alapjait. Ez lehetővé teszi nekik, hogy kitartóak legyenek, mire férfivá serdülnek, ahelyett hogy összetörnének, amikor még kritikus időszakban – vagyis a növekedési szakaszban – vannak.

Azt javasolták, hogy egy szabályzatot kellene írni, amelyben megtiltjuk az ilyen kitartósági próbákat, de testvéri mozgalmunkban utálok a „szabályzatokat”. Biztos vagyok benne, hogy a tapasztaltabb cserkészvezetők mind egyetértenek velem ebben a rendkívül egyszerű, ám nem kevésbé fontos igazságban az állóképességi próbákkal kapcsolatban. Remélem, tovább is fogják adni, amikor fiatalabb cserkészvezető-társaiknak tanácsot adnak.

1913. augusztus

Cserkészvezetők egyenruhája

MÁR régebben is mondtam: „Egyáltalán nem törődöm vele, hogy egy cserkész visel-e egyenruhát avagy sem, amennyiben szívből végzi munkáját, és teljesíti a cserkész törvényeket.” Tény azonban, hogy alig van cserkész, aki ne viselne egyenruhát, ha meg tudja engedni magának, hogy megvásárolja.

A szellem sarkallja erre.

Ugyanez a szabály vonatkozik természetesen azokra is, akik a cserkészmozgalmat működtetik, vagyis a csapatoknál és a kerületeknél működő cserkészvezetők: nem kötelező egyenruhát viselniük, ha nem szeretik. Ugyanakkor helyzetükből kifolyólag inkább másokra kell gondolniuk, mint magukra.

Én személyesen egyenruhát húzok, még akkor is, ha csak egy őrsöt látogatok meg, mert biztos vagyok benne, hogy emeli a fiúk erkölcsi szellemét. Javítja megítélésüket az egyenruháról, ha azt

látják, hogy még egy felnőtt embernek sem méltóságán aluli viselnie; javítja önbecsülésüket, amikor azt látják, hogy komolyan veszik őket olyan emberek, akiknek fontos, hogy velük azonos mozgalomhoz tartoznak.

Szokásom, hogy a cserkészegyenruhához térd alá érő halásznadrág helyett rövidnadrágot viselek, és ezt szándékosan teszem, nem csupán azért, mert kényelmesebben érzem magam rövidnadrágban, hanem mert közelebb visz a fiúkhoz az ő szintjükön, és távolabb annak a „tisztnek” rangjától, ahogyan azt a hadseregben értettük.

A cserkészvezető szerepe a fiúk felé inkább a bátyé vagy az apáé, semmint egy tiszté vagy egy tanaré. És minél hasonlóbbá teszi belső elképzeléseit és külső ruházatát az övékhez, annál valószínűbb, hogy rokonszenvet fog érezni irántuk, ők pedig iránta.

1913. augusztus

Táborozás közben

AMI a táborokat illeti, örülök, hogy vidéken minden grófságban – sőt, majdhogynem minden faluban – cserkész-táborokat látok. A tábor igazi vonzerő a fiúnak, aminthogy igazi lehetőség a cserkészvezetőnek is. A cserkészszellem kialakításának és a jellemalkotásnak a gyakorlati iskolája.

Nagy dolog, hogy a cserkész-tábor az év elismerten nagy eseménye a cserkészek számára. A következő dolog annak biztosítása, hogy miután belejöttünk a táborozásba, évről évre ne korlátozzuk ugyanarra a tábor programját, amint ez meglehetősen gyakran előfordul.

Legjobb, ha minden évben változtatjuk a helyszínt, hiszen ez bizonyos mértékig már magában is módosítja a rutint, ráadásul a helyi feltételeknek megfelelő új képzési témákat is sugall. A napi rutin legyen fokozatos és új, és amennyire csak lehet, ilyenek legyenek az egymást követő évi vagy más táborok is.

Szeretnék minden tábor vezető cserkészvezetőt arra ösztönözni, hogy táborozás előtt – már csak saját érdekében – lépjen

kapcsolatban a kerületi szakvezetővel, aki nagyban megkönnyítheti a dolgát. A szakvezető nagyon sok esetben tudja, melyik földtulajdonos jóindulatú vagy nem az, és hogy a kerületben hol táboroznak még cserkészek.

És, ezen kívül természetesen helyes és udvarias – tehát cserkészies –, ha tudatjuk a kerületi szakvezetővel, hogy be kívánunk hatolni a területére.

1913. szeptember

Nevelés — adós és hitelező

A KÖVETKEZŐ sorokban megkísérlem kifejtetni neveléssel kapcsolatos álláspontunkat. Az új nemzeti közoktatási program, amennyire újabban sejthető, valóban javulást hozhat a múlthoz képest, de szemlélatomást nem vállalkozik sokkal többre, mint amit Amerikában és másutt már elvégeztek. Verhetetlen, ha elméleti szempontból nézzük, és ha meggyőznek minket más országok ezért felelős embereinek jelentései, de nem annyira megnyugtató, ha a nemzetre kifejtett gyakorlati hatását tekintjük.

Jelenleg az ország oly sok milliót költ oktatásra, vagyis fiainak és lányainak arra való képzésére, hogy jó, egészséges, sikeres polgárok legyenek; és ha az oktatás sikeresen megvalósítaná ezt az eredményt, akkor kevés ellenvetésünk lehetne.

De meg kell néznünk a mérleg másik oldalát is, mert létezik. Itt azt látjuk, hogy ugyanennyi milliót költünk arra, hogy megbüntessük az „oktatott” embereket, amiért elmulasztanak olyan jó polgárok lenni, mint amilyennek lenniük kellene, vagy arra, hogy megpróbáljuk ilyen hibáikat orvosolni.

Börtönök és rendőrség, gyatra segélyezés és munkanélküliek, szegény öregek, csecsemőhalandóság és mocskok, vallástalanság és növekvő elégedetlenség – mennyi konkoly a sok drága magnak, amit elvetünk! Többé vagy kevésbé közvetlen módon mind visszavezethető az oktatás hiányára: nem az írás-olvasás-számolás oktatására, hanem a nemes ideálokra, önbizalomra, kötelességérzetre,

erőre, önbecsülésre és a mások iránti tiszteletre való nevelésére. Egy szóval, azoknak a keresztyény tulajdonságoknak a nem oktatására, amelyek a „*Jellemet*” teszik, amely a sikeres életpálya elengedhetetlen felszerelése.

Számíthatunk-e erre az új közoktatási programban?

A cserkészmozgalomban célunk, hogy tantervünket, amennyire csak lehetséges, a jellem nevelésének gyakorlati formájává alakítsuk, és hogy azt az iskolai képzés kiegészítésévé tegyük.

Ahhoz, hogy jó polgárokká neveljük ifjúságunkat, a következőket kell fejlesztenünk:

1. Jellem
2. Műveltség

Fontossági sorrendben vannak felsorolva.

A 2. számút az iskolában tanítják. Az 1. számút a diákoknak maguknak kell felszedniük az iskolai órákon kívül, környezetüknek megfelelően. Az 1. számú pontosan az, amit a cserkészmozgalom adni törekszik.

A képzés két fő módszere:

1. Neveléssel, vagyis az egyes fiú „kibontakoztatásával”, becsvágyat és lelkesedést adva neki, hogy magának tanuljon.
2. Utasítással, vagyis a tudásnak a fiúba való belepréselésével és belesulykolásával.

Túláságosan is gyakran a 2. számú a szabály. A cserkészmozgalomban az 1. számút használjuk. A fiú ösztöneit és természetét vonzva adunk neki ambíciót, és megadjuk számára azt a lehetőséget, hogy széles jókedvét a helyes irányba élhesse ki.

Ily módon tesszük meg azt, amit csak tudunk, hogy segítünk az iskolai hatóságokat, és teljessé tegyük munkájukat.

1913. október

A cserkész nyakkendője⁶

Feladtak nekem egy találós kérdést a jócselekedet és a cserkész nyakkendőjén lévő csomó közötti összefüggésről. Az volt az ötletem – és ma is az –, hogy a cserkésznek reggel egy külön csomót kellene kötnie nyakkendőjére, vagy a mellényén kívül kellene hagnia nyakkendőjét, amíg aznapi jócselekedetét meg nem tette. Ekkor aztán visszaállíthatja a helyes viseletet a mellényen belül, vagy mindössze egy csomóval. Mivel ügyetlenül fogalmaztam, szárnyra kelt néhány zavaros értelmezés az ötletéről, de azt hiszem, ez nem nagy baj – a jócselekedeteket ugyanúgy elvégezték.

1913. október

Légy résen: jön a tél

A hosszú téli esték remek lehetőség, hogy cserkészeinkkel foglalkozzunk: összegyűjthetjük őket, hogy izgalmas és jó történeteket hallgassanak, kosárlabdát vagy más játékokat játsszanak, kézműveskedjenek és letegyék a próbákat. Az évszak gyors léptekkel közeledik, és szinte ugyanilyen gyorsan el is fog múlni. Helyes dolog ezért, ha előretekintünk, és időben összeállítjuk munkaprogramunkat. Ennek most van az ideje. Itt válik fontossá a cserkészvezető képzelete; és kétségkívül rengeteg ötletes terv fog kialakulni.

Más ötletek mellett saját kis központomban azt javaslom, hogy írjunk egy kis színdarabot a cserkészeknek előadásra, amely az ókori történelemről vagy egy falusi mendemondáról szól. A próbák, a díszletek és a kellékek elkészítése, a színjátszás és az éneklés nevelési szempontból mind hasznos, miközben igencsak tetszik a fiúk ösztöneinek. Az eredmények ráadásul talán még pénzügyi szempontból is elégedettségre adhatnak majd okot.

⁶ Mint ez az angol eredetiből és a szövegből is kiderül, itt nem a háromszögletű cserkésznyakkendőről van szó, hanem a hagyományos, öltönyhöz viseltéről. Angliában máig kötelező viselete a középiskolásoknak.

A cserkészvezetőknek általánosságban így ezt mondanám:
„Légy résen, hogy jól használd fel a téli estéket.”

1913. október

Órsi jelentések

AZT hiszem, jellemnevelési szempontból minden olyan dolog értékes, amit az órsi szellem és az őrsvezetők felelősségérzetének táplálására eszeltek ki, nem is beszélve arról a tényről, hogy a túlterhelt cserkészvezetőt is megszabadíthatja egy adag kisebb munkától.

Egy ilyen javaslat származhat abból a szokásból is, amelyet kitűnő hatással alkalmaznak a nagyhírű Winchesteri Kollégiumban, ahol minden fiúnak hetente jelentenie kell nevelőtanárának, hogy a hét során elvégzett öt órányi „gyakorlatot”. Gyakorlat alatt bizonyos játékok játszását vagy ezekkel egyenértékű atlétikai tevékenységet értenek. Örülök, hogy legalább egy raj működtet valami hasonló rendszert, és szívesen látnám, ha ez általánosabbá válna.

Ötletem valami olyasmi, hogy minden őrsvezetőnek heti jelentést kellene küldenie cserkészvezetőjének, amelyben bemutatja, hogy egyes cserkészei mennyi cserkészgyakorlatot végeztek, hány szemlén vettek részt és mennyi heti tagdíjat fizettek. Minden cserkészről elvárható, hogy hetente legalább négy cserkészgyakorlatot elvégezzen. „Cserkészgyakorlat” lehet szemle, cserkészjáték, -kirándulás vagy -verseny, részvétel cserkészoktatáson, önálló cserkészmunka (mint például egy térkép vagy egy jelentés elkészítése), kézműves munka vagy egy közismerten egészséges játék (mint például futball, méta, papírnyúl vadászat vagy kosárlabda) játsása egy óra hosszát. A jócselekedet nem számít „cserkészgyakorlatnak”, mivel azt mindenképpen el kell végezni minden nap. Ugyanakkor persze a gyakorlatok mellett azt is meg lehet említeni a jelentésben.

1913. november

Az őrsi szellem

MINÉL több sikeres rajt látok, annál egyértelműbbé válik számomra annak a rendszernek az értéke, hogy az őrsöt tesszük a raj felelős egységévé, és az őrsvezetőt felelős emberként kezeljük, mintha csak felnőtt volna. Egy ebbe az irányba tett újabb lépésként – s ez szerintem hasznos lesz a cserkészvezetőknek – rövidesen kiadunk egy őrsi jelentési űrlapot, amelyet az őrsvezető minden héten kitölthet, és átadhat cserkészvezetőjének. Ezen fel lehet tüntetni, hogy a hét során egy-egy cserkész milyen cserkészgyakorlatokon, versenyeken, játékokon, egyházi tevékenységeken stb. vett részt és ott mit teljesített.

A részvételi arányok azután hozzáadódnak az őrs pontszámához, amely alapján eldől a rajban működő őrsök rangsora.

Az ilyen verseny kizárólag hasznos lehet a fiúknak, és életet visz mindennapos munkájukba.

Néhány rajban minden őrsnek van egy jelmondata, ami ugyancsak kitűnő eszköz az őrsi szellem fejlesztésére. A jelmondatot – szabály szerint – maga az őrs választja ki vagy alkotja meg, és általában valamiféleképpen az őrsi állathoz kapcsolódik. Így például az Oroszlán őrs vezérmondata lehet, hogy „Bátor, mint az orosz-lán”, a békáké: „Békák beszéde nem balga brekegés”, a kutyáké: „Éber, mint a házőrző” vagy „Hűséges barát” és így tovább.

1913. december

Ahol csődöt mond az alaki

NEMRÉG az egyik újságban olvastam, hogy felfedte magát a cserkészzet eredeti kitalálója.

Az utóbbi négy év során ő a negyedik, aki így tesz. Az az érzésem, hogy az eredeti alapító, Epiktétosz⁷ már több száz éve meghalt.

Ez a legutóbbi azt mondja, hogy elferdítettük az eszményeit, és nem vagyunk elég katonások.

Az igazság az, hogy ezek az úriemberek a cserkészzet külsőségeiben némi hasonlóságot fedeznek fel valami olyasmivel, amit maguk találtak ki, de nem tanulmányozták a cserkészzet szellemét, és ezért nem fogják fel ezeknek a külsőségeknek a jelentését vagy a lehetőségeit.

Mi a célunk? Úgy látszik, érvelésükben nem tulajdonítanak ennek különösebb fontosságot. Pedig történetesen épp ez az egész kérdés alappillére.

Célunk, hogy megfogjuk a fiúkat és megnyissuk lelküket, hogy így kibontakoztassuk minden legény jellemét (hiszen nincs két egyforma), hogy jó emberekké tegyük őket Istennek és hazájuknak, arra bátorítsuk őket, hogy szorgalmas munkások és becsületes, férfias társak legyenek, testvéri érzéssel egymás iránt.

Minthogy mozgalmunk valamennyi társadalmi osztályt vonzza (a legszegényebbek ugyanolyan esélyekben és elbánásban

⁷ Epiktétosz (Kr. u. kb. 55 – kb. 130) késői sztoikus görög filozófus, bölcsellete erősen gyakorlati irányú.

részesülnek, mint a szerencsésebbek), a jelenlegi emberi selejt nagy része értékes polgársággá fog válni.

Ha egy ország más országok fölé kerekedik, az polgárai jelleme révén történik, nem pedig fegyverei erejével.

Ha ezt a jellemet és testvériségérzést bele tudjuk plántálni valamennyi fiúban idehaza és a tengerentúli brit domíniumokon, akkor erősebb kapcsolatot kövacsolhatunk annál is, mint ami jelenleg az egész Birodalmat összetartja.

És ahogy a mozgalom más országokban is gyökeret ver – aminthogy éppen ezt teszi –, olyan erősen fogja előmozdítani a kölcsönös rokonszenvet, hogy a nemzetek közti békét fogja szolgálni.

Ezekbe az irányokba hatalmasak a lehetőségeink; és ezek olyan célok, amelyek munkájuk tervezése közben a cserkészvezetők szeme előtt lebegnek.

„Eredeti kitalálóink” viszont szemlátomást soha nem gondoltak ezekre a célokra. Biztos, hogy alaki gyakorlatokkal ezeket nem képesek jobban elérni annál, mintha a cél elérése érdekében nagymamájukat megtanítanák a kötélén táncolni.

Személy szerint én nem bátorkodnék erről beszélni, ha nem lenne ezen a téren egy kicsi tapasztalatom. Életem jó részét legények kiképzésével töltöttem, hogy katonákká, kadétoikká vagy a gyarmati hadsereg tagjaivá váljanak, és valamennyiükkel nem egy hadjáratban szolgáltam. Azóta volt lehetőségem, hogy újra kadétoikat lássak Dél-Afrikában és Kanadában, és első alkalommal Új-Zélandon és Ausztráliában is. Ezek a látogatások megerősítették akkor elmondott véleményemet, nevezetesen, hogy azzal a kitűnő emberanyaggal, amely fiaink között az egész Birodalomban fellelhető, egykönnyen jól kinéző hadsereget állíthatunk elő kadétoikból, akik mind képesek állandóan alaki gyakorlatokat végezni, jól viselkedni, csinosan öltözni és jó százalékkal teljesíteni a lövészetben. De úgy tűnik, sokaknak az az elképzelése, hogy a sok alaki gyakorlatot végzett férfiak szükségképpen jó katonák is. Én kipróbáltam őket szolgálatban, és a harcban nagyon kevés hasznukat vettem. Minél több alakít végeztetnek egy katonával, annál kevésbé lehet megbízni abban, hogy felelős egyénként cselekszik.

Úgynevezett fegyelmük túlságosan is a büntetéstől vagy a megfeddéstől való félelemből táplálkozott, semmint a játék játszásának szelleméből. Ez pedig alapvető, ha nem csupán az engedelmesség külső mázát akarjuk fölfesteni, ami nem állja ki a szolgálat próbáját.

A hadseregben jó szándékú fiúk jöttek hozzánk újoncnak, akiket ugyan megtanítottak az iskolában írni, olvasni és számolni, de semmi elképzelésük sem volt arról, hogyan vállaljanak felelősséget, hogy küzdjenek meg nehézségekkel vagy veszélyekkel, hogyan segítsenek magukon, és hogyan dacoljanak a halállal köteleességérzésből.

Ezeket a dolgokat, és a jó katona számos egyéb tulajdonságát – amelyek a jellem szóval foglalhatók össze – még az előtt beléjük kell nevelni, mielőtt alaki gyakorlatokra és katonai összeszedettségre alkalmasnak minősülnének. Ez utóbbiak valójában már csak a végső csiszolgatás, és nem a harcossá nevelés első lépése, ahogy nyilvánvalóan sokan hiszik.

A bűrokat soha nem alakíztatták, mégis nagyon jó harcosok voltak, és egy több mint kétéves hadjáratban ellenálltak a mi rengeteg ilyen gyakorlatot elvégzett csapatainknak.

Miért? Mert megvolt a munkához való jellemük teljes alapja – volt önbizalmuk és leleményesek voltak, volt gyakorlatuk, hogy a lehető leginkább előnyükre fordítsák bátorságukat, józan eszüket és ravaszságukat (vagyis azt a három tulajdonságot, amely a jó katonát teszi). Ezeknek a férfiaknak már csak végső csiszolgatásként volt szükségük alaki gyakorlatokra és egy kicsit komolyabb fegyelmre, hogy a lehető legjobb katonákká váljanak.

Ez a nevelés kívánatos sorrendje. Ha fordítva járunk el, akkor csak a külső mázát kapjuk meg. Először a legalapvetőbbet, a jellemet kell létrehoznunk alapként.

Akkor hát mi a célja ezeknek az embereknek, akik a fiúkkal végeztetett alaki gyakorlatokért szállnak síkra?

Az alaki soha nem változtat polgárrá, ez elég egyértelmű.

Céljuk ezért vagy *a)* hogy potenciális katonát csináljanak belőlük, vagy *b)* hogy az alaki gyakorlatok csillogásával megfogják a fiúkat, és így valamiféle fegyelmre és gyakorlatokra szoktassák őket, ami javukra válik.

Az első esetben alapvető, hogy a cserkészvezetőknek kivételesen jó oktatói legyenek, máskülönben a hetente egy, sőt két alkalommal tartott szemléken tanult fegyelemnek valószínűleg nem lesz tartós hatása a legények jellemére; ráadásul a fiú egy idő után megunja a fegyelmet, és ez megakadályozza abban, hogy később jó katoná váljék belőle. Amikor majd szolgálatba áll, azt gondolja, hogy mindent tud róla, és lelke, amely a fegyelmet időszakos kellemetlenségként szokta meg, nehezen fogja viselni, amikor az valódi dologként állandóvá válik.

Tisztként teljesen egyetértek azzal, aki azt mondta, hogy szívesebben veszi, ha olyan újoncai vannak, akik még soha nem alakítottak, mint ha olyan „félíg sült kalácsok, akiket először is újra nyerssé kell tenni, át kell gyúrni majd megint meg kell sütni, mielőtt jók lennének katonának”.

Mindenesetre ezeknek a fiúknak a vezetői bizonyosan jobban tennék, ha kadéttokká nevelnék legényeiket, és nem tetetnének úgy velük, mintha cserkészek lennének.

A másik, b) esetben a vad fiúk megfogása és nevelése valóban rendkívül dicséretes, és a velük való foglalkozásnak messze ez a könnyebb útja, már ami a katonatisztet illeti.

De akkor miért nem a Boys' Brigade-hez vagy a Church Ladshez csatlakoznak, akiknek ilyesféle a nevelése?

Azzal, hogy ruhánkat lemásolják, de elképzeléseinket nem, hamis fogalmakat terjesztenek szándékainkról. A szülők és a lelkészek természetesen azt hiszik, hogy a katonásdi a cserkésznevelés célja, és ennek megfelelően rossz néven is veszik. Nem veszik észre, hogy ennél lényegesen magasabb célért dolgozunk, mégpedig hogy jó és sikeres polgárokat neveljünk.

Persze mozgalmunkban sok cserkészvezető szívesen adna határozottabban nemzeti jelleget a fiúk nevelésének. Úgy látják, maguk a fiúk nem igazán veszik észre, hogy *a cserkészeknél kapott jellemnevelés lesz később minden elért eredményük legszilárdabb alapja, tekintet nélkül arra, hogy katonák vagy tengerészek, polgárok vagy gyarmatosok lesznek.*

(Erre apró bizonyíték a tengerentúli domíniumok kadétszolgálat. Amikor meglátogattam a kadétoakat, akkor feltettem egy körkérdést, és azt állapítottam meg, hogy a tiszthelyettes kadétoak nagyjából 80%-a cserkészfiú volt előzőleg.)

Nos, végül is teljesen megértem ezeknek a cserkészvezetőknek a vágyát, és azt hiszem, erre az idősebb cserkészek most kihirdetett új programjában meg is lesz a lehetőségük. Ekkorra már le vannak rakva az alapok, a fiúk olyan korba értek, hogy képesek maguk ítélni, és a fent említett irányok bármelyike felé specializálódhatnak, amelyik csak vonzza őket.

1914. január

A cserkészek eredete

A CSERKÉSZET többi kitalálója egytől-egyig megadta azt az időpontot, amikor eszébe jutott az elképzelés, így azoknak, akik még nem ismerik rendszerünk eredetét, talán érdekes lehet, ha én is szolgálok néhány ténnyel a mi saját cserkészzetünkről.

Az ilyen fajta nevelés első ötlete nagyon régen jutott eszembe, amikor még katonákat képeztem. 1883-ban ezredem szárnységédje voltam, ekkor írtam meg az első kézikönyvem. Ez katonák – számukra kedves eszközökkel történő – képzéséről, jellemük hadjáratra való fejlesztéséről és alaki ügyességük fokozásáról szólt. Ezt egy második, majd 1898-ban egy harmadik követte. Ezt az utóbbit – *Segítség a felderítéshez*⁸ – valahogy elkezdték használni jó néhány iskolában, a Boys' Brigadesnél és más fiúkkal foglalkozó szervezeteknél, annak ellenére, hogy teljes egészében katonáknak íródott. Ezért átírtam, hogy fiúk jellemének a fejlesztéséről szóljon olyan szórakozásokkal, amelyeket még inkább kedvelnek.

Az egyenruha teljes egészében egy vázlatról származik, amely engem ábrázol abban az egyenruhában, amelyet 1887-ben és 1896-ban Dél-Afrikában, 1897–98-ban pedig Kasmírban viseltem.

⁸ *Aids to Scouting*

Jelvényünk az a jel, amelyet a térképeken használnak az északi irány megjelölésére; a hadseregben 1898 óta a képzett felde-
rítők is ezt használják.

Jelmondatunk – „légy résen”⁹ – a South African Constabulary¹⁰ jelmondata volt, amelyben én is szolgáltam.

Számos ötletünk a zuluk és az indiánok szokásaiból ered, meg a japánokéiból, sok származik a középkori lovagi kódexekből, sok másoktól lett elcsenve – például írországi Cúchulainn¹¹, Dr. Jahn¹², Sir W. A. Smith¹³, Thompson Seton¹⁴, Dan Beard¹⁵ stb. –, néhányat pedig magam találtam ki!

1914. január

⁹ Be Prepared! Jelentése szó szerint „állj készen”, „légy felkészült”. Többek szerint nem véletlen, hogy kezdőbetűi B és P.

¹⁰ A dél-afrikai rendőrség, a búr háború vége felé az angolok által elfoglalt területeken a rend fenntartására hozták létre. Megszervezésével egyébként Baden-Powellt bízták meg, így a jelmondat is tőle származik, Churchill szerint ehhez monogramjának is köze van: B.-P., Be Prepared.

¹¹ Kelta mitológiai hős. Érdekesség, hogy róla nevezték el a CúChulainn-rendet, az ír cserkészszövetség legmagasabb kitüntetését.

¹² Valószínűleg Friedrich Ludwig Jahn (1778–1852) német hazafi, a „torna atyja”. A testi nevelést a Napóleon elleni felszabadító harccal és a nemzetállami neveléssel kapcsolta össze.

¹³ William Alexander Smith (1854–1914) a Boys’ Brigade angol ifjúságnevelő szervezet alapítója (1883), Baden-Powellhez hasonlóan a fiúkért tett szolgálataiért ütötték lovaggá 1909-ben.

¹⁴ Ernest Thompson Seton (1860–1946) a Woodcraft Indians (erdőlakó indiánok) nevezetű amerikai ifjúságnevelő program létrehozója. 1910-ben – az alapítás évében – mint főcserkész csatlakozott az amerikai cserkészszövetséghez.

¹⁵ Daniel Carter Beard (1850–1941) amerikai író és illusztrátor, saját ifjúságnevelő szervezetét 1910-ben a létrejövő amerikai cserkészszövetségbe olvasztotta, amelynek Thompson Setonnal együtt egyik vezetője lett.

Első osztályú cserkész

A fiú nem is fogja föl igazán a cserkészképzés értékét addig, míg nem válik első osztályú cserkésszé. A második osztály csak egy arrafelé vezető lépcsőfok. Elég siralmas tény, hogy – miután megszereztek néhány különpróbajelvényt – jó páran megelégszenek az-
zal, hogy második osztályú cserkészek maradjanak. Leginkább ezért van, hogy az „ezermester zsinórt” már csak első osztályú cserkészek kaphatják meg. A cserkészvezetők üdvözölték ezt a lépést, hiszen ösztönzi a legényeket, hogy képzésükben előrehaladjanak.

A fő kifogás ellene természetesen az, hogy megköveteli a fiúktól, hogy megtanuljanak úszni, és az erre szolgáló létesítmények nincsenek meg minden központban. Egy-két esetben ezért felmerült az a javaslat, hogy lazítsunk ezen a szabályon. Tartok tőle, hogy nagyon „kukacoskodó” voltam ebben a tekintetben, és – bár általában próbálom annyira rugalmasan kezelni a dolgokat, amennyire csak lehet – talán természetellenesen is csökönyösnek tűntem; de indokom volt rá, és a tapasztalat mostanra megmutatta, hogy ezek az indokok helyesek voltak.

Amikor a fiú első osztályú cserkésszé válik – de előtte nem – akkor szilárd lelki, erkölcsi és testi alapokkal rendelkezik, amelyek hasznos emberré teszik. Az úszásra pedig nagyon fontos lépésként tekintek, hiszen kombinálja mindhárom fenti kategóriát: lelkileg megadja a fiúnak az önfegyelmet és a bátorság érzését; erkölcsileg megadja neki az erőt, hogy segítsen a veszélyben lévőkön, és felelősséget ruház a fiúra, hogy bármely pillanatban valóban kockára tegye az életét másokért; fizikailag pedig makkegészségessé tesz.

Minden embernek kellene tudnia úszni; és Norvégiában és Svédországban – a gyakorlati nevelés hazájában – az iskolában minden fiút és lányt tanítanak úszni.

Az, hogy a cserkésznek az első osztályú jelvény megszerzése előtt meg kell tanulnia úszni, nagyon sok esetben kemény és erősítő próbára teszi a jellemét.

Először arra panaszkodtak, hogy nincs a közelben olyan hely, ahol megtanulhatnának úszni. De amikor látták, hogy ez nem jó mekség, munkához láttak, hogy ilyen helyeket csináljanak, vagy hogy elmenjenek oda, ahol van ilyen. Hallottam fiúkról, akik napról napra nyolc kilométert kerékpároztak uszodákhoz; a cserkészek sok vidéki helyen felduzzasztották a patakokat, így készítettek fürdőhelyet; máskor kifejezetten azért a tengerparton vagy egy folyó partján verték fel a nyári tábort, hogy mindenki megtanuljon úszni.

Kivitelezhető, ha mindenki hozzászokik a gondolathoz. Ha a fiúknak külön fáradságukba kerül, hogy véghez vigyék, annál jobbat tesz jellemük nevelésének. Mindenesetre én az első osztályú cserkész – és minden ember – alapvető képességének tekintem az úszást. Továbbá úgy vélem, egy fiú nem igazi cserkész, amíg le nem tette az első osztályú próbát.

1914. február

Háborúellenes, de nem katonaságellenes

A MÚLT hónapban egy rendkívül érdekes konferencián vettem részt a Peace Society és a Society of Friends¹⁶ néhány tagjával.

Jobban meg akarták érteni a cserkészképzés alapját jelentő eszményeket, mivel felfigyeltek rá, hogy elutasítottuk a Lucas-Tooth Fund támogatását.

A találkozón általánosan felvázoltam munkánkat és céljainkat, majd kérdésekre és javaslatokra biztattam a jelenlévőket. Néhányra válaszolva egyértelművé tettem, hogy jóllehet háborúellenesek vagyunk, de attól még nem ellenezzük az önvédelmet.

Arra is rámutattam, hogy a háborút nem lehet a hadseregek megszüntetésével kiküszöbölni; ugyanígy a bűnözést is megpróbálhatnánk a rendőrség felosztatásával eltörölni. Mi lenne az eredmény mindkét esetben?

¹⁶ Magyarul: béketársaság és barátok társasága

Ami a civilizált nemzetek közötti háborút illeti, kétségtől állatias és idejétmúlt módja a viták rendezésének. De – még Európában is – vannak egyelőre csak részben civilizált nemzetek. Ez pedig kizárólag nevelés és jellem kérdése, valamint egymás kölcsönös ismeretéé és tiszteletéé.

Az európai egyetemes béke felé vezető egyetlen út nem arra vezet, hogy megpróbáljuk a jelenlegi nemzedéket kigyógyítani az előítéleteiből, még csak nem is arra, hogy palotákat építsünk a békekonferenciáknak. A következő generációt kell nagyobb kölcsönös rokonszenvre és bizalomra nevelni, továbbá arra, hogy nagyvonalúbban kössenek kompromisszumokat.

Az errefelé tett egyetlen valóban gyakorlatias lépés a cserkészmozgalomé, ahol – mivel már minden országban létrejött a testvériségünk, és ezek levelezés és kölcsönös látogatások révén napról napra közelebbi érintkezésbe és baráti kapcsolatba kerülnek egymással – segítünk a közös érdekek és barátságok végső építményének megalapozásában, amely végérvényesen és automatikusan elvezet a lefegyverzéshez és a békéhez.

1914. április

Ne tedd!

Meg ne próbáld!

AZT VESZEM észre, hogy akárhányszor megjelennek emberek, hogy javítsanak a cserkésztörvényen stb., ezek általában vakok az alapot jelentő szellem iránt. Azt hiszik, hogy kifelejtettünk néhány fiús vétket, így aztán nekiállnak, hogy a helyes útra tereljnek minket, és megparancsolják a fiúknak, hogy ezt ne tegyék, meg azt ne tegyék. Mi történt pár éve Írországban? Egy bizonyos politikai csoportosulás „Egy fiú se legyen cserkész!” feliratú plakátokat helyezett el mindenütt. „Cserkész? Az meg mi?” kérdezte egyszerre minden fiú. Aztán amikor rájöttek, hogy az egy csupasz lábszárú fiatal vadonlakó, kalapban és bottal, és hogy *nekik tilos ilyennek lenniük*, akkor gombamód kezdtek szaporodni az őrsők és a rajok!

1914. május

Őrsök

SOKAN, cserkészvezetők és mások eleinte nem ismerték fel azt a rendkívüli értéket, amelyet az őrsi rendszer révén nyerhettek volna, ha szívesen használják, de azt hiszem, legtöbbször inkább rájönnek erre. Az őrsi rendszer végtére is csupán a fiúk állandó bandákba sorolása egyikük vezetése alatt, ez pedig természetes szervezetük, akár valami rosszban törik a fejüket, akár szórakozni akarnak. De ahhoz, hogy ez a rendszer valóban első osztályú eredményt adjon, teljesen szabad kezét kell adnod a vezetőnek – ha csak részleges felelősséget adsz, részleges lesz az eredményed is. Így ha őrsvezetőidet valódi tisztként használod, akkor végtelen mennyiségű fáradtságos aprómunkát takaríthatsz meg magadnak. A fő cél ugyanakkor nem is annyira az, hogy a cserkészvezető dolgát megkönnyítsük, hanem az, hogy a fiúnak felelőssége legyen, mert ez minden másnál alkalmasabb módja a jellemnevelésnek. A csínytevő bandáknak általában a legerősebb jellemű fiú lesz vezetője. Akkor érheted el a legjobb eredményeket, ha ezt a természetes rendszert alkalmazod saját szükségleteidre.

A cserkészvezetőnek az a dolga, hogy kitűzze a célt, a raj őrsei pedig majd versengenek egymással annak elérésében, így minden tekintetben növekszik lelkesedés és a munka színvonala.

1914. május

Matrózdalok

JÓMAGAM régi tengerészdalokon nevelkedtem, ahogy azokat a matrózok énekelték hajdanán, amikor a csörlők körül trapoltak vagy szél felé fordították a vitorlákat. De ezek, sok más jó öreg intézményhez hasonlóan, kihaltfélben vannak.

A szöveg talán nem minden dalban tanúskodik a legemelkedettebb erkölcsi finomságról, hanem nagyon sok esetben sajátosan érdes, férfias költészetet mutat, és ez annál inkább tetszhet a cser-

készeket, amikor kemény, közös munkát végeznek, mint például hídkötözés, rakétakilövő berendezések megfeszítése, szerkocsihúzás stb. A dalok és kórusművek megtanulása pedig olyan nevelési forma, ami nagyon is tetszik nekik. Ilyen célokra ezek a matrózda-
lok a legegyszerűbbek és legkönnyebbek.

1914. július

Nyugodt és vidám

GYAKRAN észreveszik a képzett cserkészek nyugalma és vidámságát, amikor munkájukat végzik. Ez abból ered, hogy olyan célokat és ambíciókat adnak nekik, amelyeket maguk el tudnak érni, és amelyekből így személyes elégedettséget meríthetnek. A Montessori-rendszer¹⁷ titka, hogy a tanár csupán *megszervezi* a munkát, sugallja az ambíciót, és a gyermeknek teljes *szabadsága* van a kitűzött cél teljesítésében. A szervezett cél nélküli szabadság káosz lenne. Kétségtelenül emiatt van, hogy a cserkészéletet úgy is meghatározták, hogy az a Montessori-rendszer folytatása fiúkkal. A cserkészvezető felkelti az ambíciót a fiúban, és közben szabadon engedi, hogy saját módján érje el célkitűzését – nem utasít, hanem vezeti a fiút, hogy maga tanuljon.

Így történik, hogy amint egyik lépést a másik után sikeresen megteszi, a fiúban kialakul a bizalom és az önbizalom nyugalma, illetve a szabadság és a diadal vidámsága.

Napjaink polgárának óriási szüksége van nyugalomra és vidámságra.

Ezeket akár a két legfontosabb tulajdonságnak is nevezhetjük. Leginkább példával taníthatók, és ezért nem oktathatja olyan, aki maga kicsinyeskedő vagy önző, vagy éppen okoskodó. Jól emlékszem, amikor Algériában jártam, kivégeztek egy francia katonát. Az ellene felhozott vád ugyan kicsinek tűnt ilyen büntetéshez, de a

¹⁷ Maria Montessori (1870–1952), olasz reformpedagógus, elsősorban kisgyermekképzésének fejlesztésével foglalkozott, Baden-Powell személyesen ismerte.

hadbíróság elnöke az indokolásnál azt mondta: „Amúgy is, nagyon okoskodó bajtársunk volt” – és ez elegendő indoknak látszott.

Természetesen egyetlen önző ember sem képes soha felismerni saját vétkét. Tegyük fel ezért, hogy kivétel nélkül valamennyien birtokában vagyunk kisebb vagy nagyobb mértékű önzésnek, és ettől a pillanattól fogva próbáljuk meg csökkenteni ezt a mértéket. Éreznünk kell az önzés lökését, amikor már régtől fogva szeretnénk előtérbe tolni; bizonyos alkalmakkor, amikor úgy tudjuk, nekünk van igazunk, senki másnak. Nos, ilyenkor kell féken tartanunk a nyelvünket és elfogadnunk mások ítéletét, mosolyogva és készségesen. Az élet túl rövid az okoskodáshoz. Rövidesen észre kell vennünk, milyen könnyedén és kényelmesen „oda tudjuk tartani másik arcunkat” is. Ez a kényelem csak egy része jutalmunknak, hiszen ha cserkészvezetők vagyunk, nagyon gyorsan megtapasztaljuk, hogy példánkat a fiúk is követik, és bármilyen önfegyelmet és önzetlenséget mutatunk, azt nagyon hamar átveszik, hogy a gépezet így minden kerekében jobban forogjon. Kicsinyes perpatvarok, önuralom elvesztése, önzés mind eltűnik a példa erejétől, ha a felettes nem dédelgeti őket magában; és rövidesen az egészért játszott buzgó játék és eredményesebb munka következik.

1914. augusztus

A háború kitörése

AHOGY Európa nagy nemzetei hirtelen fegyvercsörgéssel egymásnak rontanak egy viszonylag apró incidens miatt Szerbiában, ez mutatja, miért olyan alapvető, hogy állandó készen álljunk – résen legyünk – arra, ami lehetséges, bár ha nem is valószínű.

Azt is mutatja, még milyen csekély ezekben a népekben az egymás iránti rokonszenv ahhoz, hogy lehetetlenné tenné a háborút köztük. Ez így lesz, egészen amíg általánosan jobban meg nem értjük egymást. Tegyük meg, amit csak tudunk a cserkésztestvériség révén, hogy ezt a jövőben előmozdítsuk. Az azonnali jelenben házáink számára vannak teljesítendő kötelességeink.

1914. augusztus

A háború

A HÁBORÚ bíróság elé fog állni, és a nemzetek lesznek az esküdtszék. Azt kell bebizonyítania, hogy okai és végső eredményei igazolhatják-e egy földrész legjobb férfiai között és a kereskedelemben véghez vitt mérhetetlen pusztítását, a nyers erőszakhoz és a vérontáshoz való visszatérést és az ártatlanok millióira rászakadó nyomorúságot.

Hogy a háború – amint azt különböző tekintélyek szerint feltételeznünk kellene – fegyvergyárosok, nagyra törő uralkodók vagy egyszerűen csak az ember természet műve-e, ami gondolkodás nélkül félresöpri az útjából a békepalotákat, a háború játékának irodában készített szabályait, a katonaságellenesek tüntetéseit és így tovább, a jövőben kell megtudnunk.

A háború damokléshi kardjának, amely állandóan az ország felett függ, értéke, hogy – katonáiban önfeláldozó hősiesség kialakítása révén – fenntartja a nép férfiasságát, egyesít osztályokat, hitvallásokat és pártokat, valódi arányaiban mutatja meg a pártpolitika kicsinyességét.

Ez a háború mindenesetre ki fogja próbálni, mennyire alapvető egy nemzet biztonságához, hogy – ha várható, ha nem – fel legyen készülve, vagyis résen legyen, ne csupán a valószínűre, hanem mindarra, ami egyáltalán lehetséges.

Az ennek a készenléti állapotnak a fenntartásába befektetett elpazarolt vagyron hatalmasra nőtt. Bár talán igaz, hogy a pénzt országon belül költik el, mindazonáltal ez nyereséget nem termelő beruhá-

zás, és ezért nem adódik hozzá a nemzet gazdagságához vagy virágzásához. Legjobb esetben is csak hajónk viharok elleni biztosítása.

Amin el kell gondolkodni, az az, hogy vajon ezek a viharok a természet törvényei, Isten akarata vagy az emberek ármánykodásai miatt vannak-e? Az utóbbi esetén pedig nem lehetne-e kieszelni valami hatékonyabb módszert, mint ezt az akadozó felkészülést, amely a végén nemcsak hogy elvételi célját, vagyis a háború megelőzését, de még fel is erősíti azt, amikor végül ideér?

Ezek azok a kérdések, amelyekre minden fajtáját és Istenét szeretőnek választ kell adnia, és felkészülni, hogy ítéletet mondjon róla.

A szörnyű dráma előtte bontakozik ki; valamikor régen talán maga is szereplője volt; mindenesetre bőséges lehetősége lesz a kérdés tanulmányozására.

De ennek a háborúnak a tanulságait – ha megértjük – nem szabad sutba vágni és elfelejteni. A tanulságoknak sürgős okot kell szolgáltatniuk arra, hogy hatékonyabban neveljünk az emberek testvériségére, és így elkerülhető legyen annak a borzalomnak a megismétlődése, amely most ránk és – valamennyi nemzetben – ártatlanul szenvedő társaink millióira zúdul.

Hiszem, hogy miután ez a rettenetes viharfelhő elvonult, a béke hajnalán cserkésztestvériségünk majd előkelő helyet foglalhat el a nemzetek – a kölcsönös megértés és rokonszenv szorosabb és jobb kötelékében való – egyesítésének programjában, és ez így közelebb fog vinni a remény beteljesüléséhez.

1914. szeptember

Háború

OLY sokan kérdezték már nézeteimet a háborúról, hogy az már elég ösztönözés ahhoz, hogy kifejtsem őket. John Smith kapitányt, az Erzsébet királynő¹⁸ korabeli hőst első flandriai hadjárata

¹⁸ I. Erzsébet angol királynő (1558–1603)

után lesújtotta az érzés, hogy erkölcstelen dolog keresztény hitet valló embereknek keresztény testvéreik ellen harcolni. Sajnos azonban mindemellett úgy érezte, hogy muszáj valaki ellen harcolnia, így az osztrákok szolgálatába állt a törökök és más hitetlenek ellen.

Egy kedves barátom elvből erőteljesen ellenezte a háborút, és – bár igazi fiatal vidéki úriember volt, jó sportoló és lovas, nagy kutyabarát – olyan nagy ellenérzés volt benne azzal kapcsolatban, hogy embert öljön, hogy nem ment el lőni, mert idegenkedett más életének elvételétől.

Eljött a dél-afrikai háború. Kötelességének érezte, hogy részt vegyen a Birodalom megvédésében, amelynek maga is tagja volt. Az önkéntes erők tisztjeként elment tehát Dél-Afrikába, de fegyver nélkül. Egy bátor roham vezetése közben esett el katonái élén, megtéve kötelességét hazája iránt, ugyanakkor saját lelkiismeretének is engedelmeskedve, mivel nem fogott fegyvert a kezébe. A minap Paul Sabatier¹⁹ a háborúról beszélve azt mondta, hogy bár ő maga erőteljesen pacifista, pillanatnyilag ő is hadviselő lett. Ebben ugyanúgy cselekszik, mint ezrek és ezrek. Azt mondja, hogy „vak békepártinak lenni jelenleg egyenlő az ember hazájának és a legmagasabb elveknek az elárulásával. Egyetlen béke sem lehet valódi vagy tartós, ha nem az igazságon alapszik”.

Ebben a háborúban az igazságért és a becsületért harcolunk, és így a békéért is.

Ha egy férfinak kétségei vannak ebben a válsághelyzetben, csupán a következő kérdést kell feltennie magának:

- *Meg akarom-e menteni magam vagy honfitársaim otthonát, feleségét és gyermekeit, azoktól a borzalmaktól, amelyekről már tudjuk, hogy a németek hoznak a nem harcolókra, vagy ezt átengedem másoknak?*
- *Hiszek-e egy megállapodás betartásának becsületében és a gyöngébb államok vagy népek igazságában; más szóval*

¹⁹ Paul Sabatier (1854–1941), francia vegyész, 1912-ben neki ítélik a Nobel-díjat.

hiszek-e a lovagiasságban és a fair play-ben? Ha igen, készen állok-e rá, hogy kiálljak ezen elvek mellett?

- *Ellene vagyok-e a fegyverkezésnek, továbbá szabad és demokratikus kormányt kívánok-e hazámnak, vagy hagyom, hogy a dolgok a német „vér és vas” fegyelme alá csússzanak?*
- *Tartozom-e bármilyen kötelességgel a Király, a Haza vagy a Birodalom iránt?*

1915. február

Az őrsvezető jelentősége

EGY alkalommal, amikor bátyáim horgászjachtján a tengeren jártam, a sziklák felé rohantunk. Azt hittem, menten végünk van, és aggódva néztem legidősebb bátyámra, kapitányunkra: mikor adja meg a jelt, hogy vegyük fel a mentőövet és szálljunk be a csónakba. De amikor végre odanézett, mérgesen rám bámult, és ezt ordította: „Vigyázz már arra a csáklyára, mert épp az orrod előtt csúszik bele a tengerbe!”

Amikor észrevettem, hogy ilyen részletekre is gondol, kezdtem rájönni, hogy a veszély nem is olyan rettenetes, és hogy ha a kisebb lépésekre is figyelünk, akkor sikeresen és veszteségek nélkül átvésszelhetjük; amint hogy ezt végül meg is tettük. Így van ez a cserkészmozgalommal is. Ideges lelkek a mozgalom szétzilálódásától tartanak, hiszen a háború elvitte legjobb cserkészvezetőinket a kerületek és a csapatok éléről. Én viszont annál inkább örülök annak láttán, hogy vannak, akik „figyelnek a csáklyára is”, akik cserkész dolgaikat úgy végzik, mint rendesen. Azzal, hogy elvitte egy sor vezetőnket, a háború valójában nagy jót tett a mozgalommal. Nem is jöhetett volna megfelelőbb pillanatban, hogy rákényszerítsen minket arra, amit állandóan sürgetek, nevezetesen az őrsi rendszer értékére és a – megfelelően képzett és felelősségteljes – őrsvezetők hasznosságára.

1915. május

Önnevelés

A KONCENTRÁLÁS képességét csak úgy lehet elsajátítani, ha az elvégzendő munka megfelel a tanuló hajlamainak és képességeinek.

A gyermek természetes ösztöne, hogy olyan gyakorlással fejlessze magát, amit mi „játéknak” hívunk. Vele született vágya, hogy elérjen valamit; a fiatal gyermek saját megelégedésére akarja *csinálni* a dolgokat és legyőzni az akadályokat.

Dr. Montessori²⁰ bebizonyította, hogy ha egy gyermeket természetes vágyaiban bátorítunk – ahelyett hogy utasítanánk arra, amit szerintünk kellene tennie –, sokkal szilárdabb és messzebbre mutató alapokra nevelhetjük. Csak a hagyomány és a megszokás diktálja úgy, hogy a nevelésnek munkának kell lennie, és hogy a gyermeknek fegyelem és szorgalom szempontjából az ilyen nevelés jó.

A *Scouting for Boys* egyik eredeti célkitűzése ennek a hagyománynak a megtörése volt, és annak bemutatása, hogy – vonzó törekvéseket adva a fiataloknak – rá lehet vezetni őket arra, hogy önmaguk fejlesszék ki jellemük, egészségük és ügyességük alapjait.

Számos oktatásban érintett szakember hangoztatja, hogy a gyermek részéről a sikeres oktatáshoz az összpontosítás képessége a legalapvetőbb, és egyben a legnehezebben megtanulható az iskolában.

Nem tudom, mi történik az iskolában, az viszont tudom, milyen egyszerű az iskolán kívül összpontosításra nevelni: mindössze önálló feladatot kell adni a gyermeknek, hogy azt a saját módján oldja meg.

A lényeg, hogy tanulmányozzuk a gyermeket, és lássuk, mi érdeklí. Nézd meg a gyermeket, amint homokvárat épít a tengerparton, hogyan dolgozik rajta órákon keresztül, amíg csak legyőzi a nehézségeket, és felépíti a várat saját megelégedésére. Minden gondolatával és minden fizikai energiájával erre összpontosít. Ha az ilyen,

²⁰ Maria Montessori olasz reformpedagógus, elsősorban kisgyermekek képességeinek fejlesztésével foglalkozott, Baden-Powell személyesen ismerte.

szívvel-lélekkel végzett lelkesedést nevelési célokra alkalmazod, egyáltalán nem lesz nehéz elérni a kívánt koncentrációképességet.

A cserkészmozgalomban – a homokvárnál egy szinttel magasabban – pontosan ez történik, de az eredmények sikere kizárólag azon múlik, hogy saját fejlődése érdekében mennyire tanulmányozzuk a gyermeket, és hogyan használjuk fel hajlamait, bármik legyenek is azok.

Miért kapja diplomáját a tanár: a gyermekről vagy az írás-olvasás-számolásról megszerzett ismereteiért?

A siker felé tett legfőbb lépés az, hogy a fejlesszük gyermek jellemét, ne pedig elnyomjuk; ugyanakkor semmiképpen se dédelgessük a gyermeket. *Csinálni* akarja a dolgokat, ezért bátorítsd rá, hogy tegye őket a helyes irányba, és hagyd, hogy mindezt saját módján végezze. Hagyd, hadd kövesse el hibáit; ezek révén lesz tapasztalata.

A nevelésnek pozitívnak kell lennie, nem negatívnak – aktívnak, nem pedig passzívnak. A cserkésztvény például minden ízében ezt mondja: „A cserkész – ezt, azt vagy amazt – teszi.”

Tekintélyek jelentek meg, hogy javítsanak a cserkésztvényen; nem vették észre az aktív oldalát, és átfordították az ellenkezőjére – egy sor „ne tedd”-re. A „tilos” természetesen a régivágású, elnyomó nevelőrendszer megkülönböztető jellegzetessége és motója, és vörös posztó a fiú szemében. Kihívást jelent számára, hogy rosszat tegyen.

Az önállóan kifürkészett tudás tartós, a nem ilyen nem az.

Minden fiú eltérő képességű, vérmérsékletű és eszű, mégis mindannyiukat egy rakáson, ugyanazokra a dolgokra próbáljuk megtanítani. Valaki esetleg az osztály legjobbjá, mert egy tantárgy véletlenül megfelelő neki, de az életben nem lesz az élen.

Kritizálnak minket, amiért a cserkészmozgalomban olyan nagyszámú különpróbát ajánlunk különböző területeken. Ennek célja nem az, hogy bárki is megpróbálja elnyerni mindezeket a jelvényeket, hanem hogy megpróbáljunk megfelelni a fiúk jellemében tapasztalható óriási változatosságának, és hogy mindenki esélyt kapjon saját területe kiválasztására. Így tehát nem állandósítjuk azt az isko-

lai szokást, mely szerint a képességek ugyan lehetnek egyformán jók, de sajnos nem valamely iskolai tantárgyban.

A különpróba célja, hogy önképzésre sarkallja a fiút egy olyan témában, amely érdekli.

1916. január

Nevetséges rajok

A FARKASKÖLYÖK korosztály a 8–11 éves fiúk képzésére jött létre, hogy segítsen a cserkészvezetőknek abban, hogy rajukat ennél idősebb fiúkból állíthassák össze.

Nemrég megint láttam egy „nevetséges rajt”: jórészt kicsi manuszok nagy kalapban, lötyögő rövidnadrágban, amint maguknál kétszerte magasabb botokat markolnak. „Miért?” – kérdeztem a vezetőt. „Nem tudok nagyobb fiúkat összeszedni a rajba” – hangzott a válasz.

Arra gondoltam, hogy valóban aligha lesz képes erre, ha továbbra is egyszerre próbál foglalkozni a nagy legényekkel és a gyerkőcökkel. Abban bíztam, hogy a farkaskölyköket éppen ilyen céllal hozzuk létre. Véget kellene már érniük ezeknek a szerencsétlen kísérleteknek, hogy olyan kölykökkel tornázzuk fel a létszámot, akik nem tudják elvégezni a cserkészek munkáját, sem fenntartani presztízsüket.

A farkaskölykök viszont most már megvannak, és remélem, nemsokára felveszik az összes kisfiút, és többé nem lehet majd a fent leírt „nevetséges rajhoz” hasonlókat látni.

1916. október

Az idősebb cserkészek megtartása

TIZENNÉGY éves korukban a fiúk befejezik az elemi iskolát, és azt feltételezik róluk, hogy nevelési szempontból kellően megalapozottak egy bizonyos témára és életre való szakosodáshoz,

és így – miután döntöttek – elvégezzék az előírt képzési formát az esti vagy a műszaki iskolában.

De vajon hányan tesznek így? Kevesebb, mint a fele.

A többi valamilyen munkát vállal, ami ugyan azonnali fizetéssel jár, ám nem mindegy, hogy a későbbiekben ebből mennyi fog összegyűlni.

Ez nem takarékos eljárás hazánk emberi és szellemi erejével, és a fiúk személyes kilátásait vagy boldogságát sem segíti elő életük későbbi szakaszában. Ha meg akarjuk nyerni a háború utáni háborút, akkor a legszigorúbb takarékossgot kell megvalósítanunk az emberek elvesztegetésének megakadályozására.

A cserkészmozgalommal erőteljes lépést tehetünk a jó irányba. Ahogy a dolgok jelenleg állnak, a fiút korai éveitől kezdve fokozatosan változó szakaszokban vezetjük, és a különpróbák révén arra bátorítjuk, hogy próbálja ki magát különféle hobbikban, amíg végül megtalálja azt, ami jónak bizonyul számára.

Most az a javaslat, hogy további ambíciót kellene adni neki sajátos tehetségének magasabb szintre fejlesztéséhez, hogy az így közvetlenül is segíthesse pályafutásában.

Ezt a bátorítást a jelenlegieknél magasabb szintű különpróbák révén lehetne megadni, amelyek megszerzéséért például esti iskolában, műszaki tanfolyamon vagy levelező oktatásban dolgozhatnak.

Ez a magasabb szintű jelvény viszont néhány fiúnak önmagában nem lenne elegendő ösztönző ahhoz, hogy más személyes indíték nélkül is kitartsanak. Lehetséges ezért, hogy kíváncsi lenne a cserkész egyenruha egy egyedi formája is, amely különbözik a fiatalabb fiúkétól, és az idősebb fiú számára saját külön helyet jelöl ki.

A cserkészintet megtartva a kalap helyett viselhetne egy csinos sapkát, és komolyabb térdnadrágot, ha jobban szereti a rövidnadrágnál.

Az idősebb cserkészek – vagyis mondjuk a tizenhat évesek, akiknek első osztályú próbájuk van – speciális őrset alkothatnánk a rajban, és a cserkészvezető munkájának segítőiként felügyeleti feladatokat kaphatnának azokban az esetekben, amikor nem tudják őrsvezetőként folytatni.

Egy ilyen rangidős űrs állandó csoportot alkotna olyan közösségnek végzett szolgálatokra, mint például tűzoltási kötelezettségek, polgárőrség, baleseti elsősegélynyújtás, vészhelyzeti jeladás, tengerparti őrszem-szolgálat stb. a településnek megfelelően.

Ilyen címszavak alá csoportosítottam őket: üzleti, tengerészeti, szellemi, ipari, mezőgazdasági, katonai, kereskedelmi és építő, mindegyik legalább hat-hat választható megtanulandó témával. Ezeknek a gyakorlása arrafelé mutatna, hogy hatékonyra és a pályára alkalmassá tegye a fiúkat, miközben emberi irányban is kitágítaná lelküket és ízlésüket. Így tehát megmaradnának rajukban, anélkül, hogy további munkát jelentenének a cserkészvezetőnek, vagy új szervezetre lenne szükségük.

Viselnék-e a nevet, avagy sem, valódi „apródok” lennének, a polgári lét, a kereskedelem és az ipar apródjai, és mint ilyenek, az elkövetkező háborúban sokkal értékesebbek a nemzet számára, mint a csupán hadapródok.

1916. december

Rövidnadrág

BIZONYOS ernyedtség lopódzott be a háború alatt néhány rajba a rövidnadrág viseletét illetően, ami a cserkészszellem esetleges hanyatlására enged következtetni.

Érdekes tanulmány lenne annak kiderítése, hogy egy-egy fiú miért is csatlakozott a cserkészmozgalomhoz. Ugyanilyen érdekes lenne azt is megtudni, hogy a volt cserkészek miért hagyták el cserkészetet.

Amennyire saját szakállamra ilyen vizsgálatokba bocsátkoztam, az adódó következtetés röviden ez: a kaland behozza a fiút – a kaland hiánya kiviszi.

„Kaland hiányán” a túl sok alaki gyakorlatot értem vagy a túlzottan iskolai módszereket, illetve a túl kevés cserkészismeretet, vadonjárást és táborozást, amelyeknek következménye a cserkészszellem hiánya.

Ennek jele, hogy olyan javaslatok ütik fel a fejüket, mint hogy legyen másfajta kalapunk, hagyjuk el a cserkészbotot vagy helyettesítsük a rövidnadrágot térdnadrággal.

A fiúk eredetileg nyitott szemmel csatlakoztak a mozgalomhoz, tudták, hogy a rövidnadrág része az egyenruhának, erről pedig elvárták tőlük, hogy elfogadják. Ha tehát valahol hajlamosak kifogást találni benne, az jó lehetőséget ad a cserkészvezetőnek, hogy megtanítsa a felnövő nemzedéknek éppen mostanság nagyon is szükséges leckét, mégpedig hogy szőszegés visszavonni azt az egyezséget, amely szerint csatlakoztak, és egy jó cserkész társ tartja magát adott szavához, még ha ez kényelmetlen is neki.

Ahol pedig az idősebb fiúk arra panaszkodnak, hogy a rövidnadrág „kisfiús”, az nagyon jó utalás arra, hogy cserkészismeretekre való képzésük aligha érte el azt a szintet, ami kívánatos volna.

A tényleges válasz természetesen az lehet, hogy az atléták, futballisták és evezősök is mind rövidnadrágot viselnek, akárcsak a könnyűgyalogság és a felderítők a hadseregben.

De a fontosabb ok a dolog szelleme.

Mindazonáltal nem sok fiút veszítünk ilyen okok miatt, és egyet sem veszítünk el, aki igazi cserkész.

1917. június

A táborozási időszak

MINÉL több erdei élet és természettanulmányozás legyen a célunk.

Újra nyakunkon az őszi. Milyen hirtelen jön, és hogy rajtunk üt, ha nem készítettük el terveinket idejében! Örülök ugyanakkor, hogy a kerületi és csapatoknál dolgozó vezetők általában szemlátomást résen vannak, és előkészítették táborozási terveiket és felszerelésüket.

Különösen értékesek a kerületi vezetők által a csapatoknál dolgozóknak szervezett előzetes hétvégi táborok. Itt lehetőség van néhány kívülállót rávenni, hogy jöjjön el, ízlelje meg ezek örömeit és ismerje meg a dürgést cserkészletben, ez pedig gyakran a legbiztosabb módja új tisztek toborzásának.

Órsvezetőknek szóló oktatótáboroknak vagy kirándulásoknak szintén minden programban helyet kell kapniuk. De mindenekelőtt reméljük, hogy egyetlen raj sem fogja kihagyni, hogy az őszi szünetben a szabadban is legyen: ennek értéke felér az év hátralevő részében a klubhelyiségben tartott összes képzés teljes értékével.

Úgy tűnik, a legtöbb raj úgy rendezte munkáját, hogy segítsen „a harctéren”, és most éppen nem is lehetne jobb céljuk. De gyakorló cserkészvezetőknek azt is mondanám: amit csak tudsz, adj meg fiaidnak erdőjárásból és a természet tanulmányozásából, tábori munkákból és tájékozódásból, valóságosan a gyakorlatban. A természet tanulmányozása legyen valóban közeli érintése a természetnek, messze túl azon, ahogy az iskolában a hasonló nevű tantárgy keretében bepillantanak. Gyűjtsön bár növényeket vagy „bogarakat”, vizsgáljon bár négy lábúakat vagy madarakat, ezek a tanulmányok a fiú minden figyelmét lekötik, és rendkívül jól tesznek neki.

Ne hagyj, hogy táborod olyan üres piknikezés legyen, amivé akkor válhat, ha katonai módon kivitelezik. Cserkészlet és vadonjárás: erre törekszünk, és ez az, amit a fiúk leginkább akarnak. Legyen meg nekik jól és bőségesen.

A cserkészvezetőnek a táborban van lehetősége, hogy örömet jelentő eszközökkel nevelhesse bele a fiúkba képzésünk négy fő pontját: jellem, mások szolgálata, ismeretek és testi egészség. De mindemellett a vezetőnek ez kiváló esély arra is, hogy a fiút a természetben és csodáinak tárházán keresztül Istenhez vezesse.

1917. július

A cserkész botja

NEMRÉG egy vagy két központban lanyhaságot tapasztaltam: a cserkészeknek megengedik, hogy botjuk nélkül jelenjenek meg a szemléken, ami számos ok miatt sajnálatos.

A cserkész botja felszerelésének megkülönböztető jellegzetessége, így erkölcsi és gyakorlati haszna is van.

A fő az, hogy a csapatnál és a kerületnél működő cserkészvezető ezt felfogja és megbecsülje.

Emlékszem, amikor még a háború előtti időkben megnéztem a német lovasság egyik szemlét, és a császár megkérdezte, mit gondolok a lándzsáikról. Megkockáztattam, hogy szóvá teszem abbéli véleményem, mely szerint túlságosan is hosszú ahhoz, hogy háborúban hatásos legyen, és hogy egy rövidebb lándzsa – mint például amit mi használunk Indiában vaddisznóvadászatra – praktikusabb lenne. Elmosolyodott, és ezt mondta: „Ez igaz, de békeidőben embereink *szellemét* gyarapítjuk. Úgy vélem, minden egyes hüvelykkel, amelyet egy férfi lándzsájához illesztünk, egy egész lábnyi önbecsülést adunk neki.”

Nos, bár az ötlet „made in Germany”, azért van benne valami. A cserkészbot tulajdonképpen már az említett beszélgetés előtt is a cserkészek kezében volt, és én már akkor felfogtam az értékét, hogy szemrevalóvá tesz egy cserkészegységet, és olyasvalamivel egészíti ki az egyént, ami megkülönbözteti más fiúktól, illetve megadja neki azt a bajtársi szellemet, amely oly hatásos lépés az eredményes munka irányába.

Vannak történelmi képzettársítások is, amelyek romantikus értéket adnak a botnak. Pillantsunk csak vissza az első brit cserkész-fiúra, vagyis a bottal felfegyverzett Cúchulainn²¹-ra, a kagylóval és bottal felszerelt zárándokokra²² avagy „jócselekedet-csavargókra”, a rőfökkel és botokkal járó londoni inas-bandákra²³, Robin Hood íjas és botos kísérei egészen napjaink hegymászóiig, háborús felderítőiig és felfedezőiig. Ezek mind olyan előfutárok, amelyek – ha megfelelően alkalmazzuk őket – romantikát és jelentést adnak a fiú számára.

A cserkész felvételének szertartását olyanáá lehet – és kell – tenni, hogy az mély érzelmi benyomást tegyen a fiúra, amikor beöltöztetik a kalapba és a botba, amelyek a cserkészséget jelzik, és amelyek felszerelése lesznek azon a zárándoklaton, ahol az ösvényen „jobbra felfelé indul, és állandóan egyenesen jár”. Az a tiszt, aki elmulaszt egy ilyen lehetőséget, a fiú cserkészéletének egyik legfontosabb esélyét szalasztja el.

El kell várnia a fiútól, hogy tisztelje és szeresse botját – amint a vívó a kardját vagy a vadász a puskáját. Hagyja, hadd tegye egyénivé, akár ki is díszítheti a maga módján, ha kedve van hozzá, de mindenképpen ragaszkodjék hozzá. Ha a szemle után a botok egy kötegben az egyik sarokba kerülnek, vagy – még rosszabb – elvesznek, ami így mentség arra, hogy a következő szemlén miért nincsenek meg: semmibe veszünk egy értékes segítséget a legény erkölcsi neveléséhez.

Mindez persze elég távol van a bot tényleges, gyakorlati hasznától.

1917. augusztus

²¹ Kelta mitológiai hős. Érdekeség, hogy róla nevezték el a CúChulainn-rendet, az ír cserkészszövetség legmagasabb kitüntetését.

²² A középkorban a Santiago de Compostelába – Szent Jakab apostol sírhelyéhez – igyekvő zárándokok felszerelése volt a bot és a Szent Jakab-kagyló.

²³ Valószínűleg utalás Arthur Conan Doyle *The Whit Company* c. történelmi regényére (magyarul nem jelent meg).

Decentralizáció

A DECENTRALIZÁCIÓ elve a cserkészmozgalom igazgatásának elfogadott módszere.

A cserkészvezetők szabad kezet kapnak rajuk irányításában és képzésében, amit általánosságban a központ képviselője, vagyis a vezetőtiszttel felügyel. Az ő dolga annak figyelése, hogy az alapszabályunkban található alapelvektől ne távolodjék el senki.

A vezetőtisztetek egyben a helyi igények képviselői is a központ felé.

A bizottságokat egyénnel helyettesítjük, akik felelős vezetői az adminisztráció különböző részlegeinek. Azután a helyi kerület adja meg azt a támogatást és segítséget, amelyre a cserkészvezetőknek munkájuk során szükségük lehet.

Ezeket a tiszteket így aztán nem zavarja a bizottsági vagy az irodai munka, amint ez más társaságoknál gyakran nehézség, hanem teljes szabadidejüket és energiájukat a fő munkának szentelhetik, nevezetesen a fiú képzésének.

A gyakori tiszti konferenciákon teljes mértékig nyilvánosságra kerülnek az arra számot tartó kérdések, és így mindenki jobban megérti, mi történik és mire van szükség a mozgalomban.

Ha és amikor úgy vélik, hogy ez a módszer nem működik kielégítően, a tisztetek jelenthetik ezt vezetőtiszttjüknek, sőt ez a mozgalom iránti kötelességük is.

A rendszer nagyon alapos megfontolások és rengeteg – néha keserűen megfizetett – tapasztalat után alakult ki. A lényeg az, hogy a tisztetek nyitott szemmel jönnek a mozgalomba, és hogy ez az igazgatási forma, amelyet ilyenkor elfogadnak, és amelyhez ragaszkodnak, amikor leteszik a fogadalmat – többek között – a hűség cserkészszövevényének teljesítésére.

Minden lovas tudja, hogy egy tüzes ló irányításának egyetlen sikeres módja, ha jóban vagyunk vele: a lovas üljön biztosan a nyeregben, és könnyű kézzel tartsa a gyeplőt.

Biztos vagyok benne, hogy ugyanezen elv – vagyis a jól meghatározott irányvonalakon nyugvó, könnyű kézzel felügyelt helyi kormányzat – használatának köszönhető, hogy mozgalmunk máris ilyen nagyszerű szervezeti energiát mutat azzal az egységes szellemmel párosulva, amely a hajtóerőt jelenti mögötte.

1917. november

A vadon vallása

AZ EMBER, aki a világban kóborol, az ember, aki megízlelte a veszélyt és szembenézett a halállal, az az ember tehát, aki a szó jó értelmében látta az életet, általában mélyen vallásos. Néhányan azonban nem ismernék fel vallását: nem vaskalapos. Nem ember formálta, hanem a természettel való állandó, bensőséges viszony eredménye.

Valószínűleg maga sem tudná meghatározni, hiszen nincsenek dogmái, nincsen szertartása.

A mérhetetlen nagyság tiszteletéhez úgy jutott el, hogy a végtelen felé a természetten keresztül közelített – amelynek mindazonáltal megvan a fenntartó törvénye –, és rájött, hogy még az apró dolgoknak is, egészen a mikroszkopikus csírákig, megvan a maguk része és felelőssége a nagy egész működésében.

Így megtanulta saját viszonylagos jelentéktelenségét, ugyanakkor saját kötelességét is az életben. Tudatában van, hogy fokozatos lépcsőfokok vezetnek a magasabb dolgok felé, a magtól a viráig, a virágtól a gyümölcsig vezető teljesebb boldogság felé; és hogy az embert ezekben a szakaszokban az aktív erőfeszítések ugyanúgy a haladás felé segítik, mint ahogy az elkerülhetetlen passzív elfogadása.

Rájön, hogy a boldogságot nehézségek legyőzésével lehet elérni, de az élet meddő és nem nyújt elégedettséget, ha az erőfeszítés csak önmagát szolgálja: mások szolgálata jelenti a legnagyobb jutalmat.

Amikor Szent György felülkerekedett a sárkányon, akkor nem csupán a szörnyeteg legyőzéséért küzdött, hanem a bajba került hölgyön való segítségből eredő nagyobb elégedettségért is.

Néhányan talán kifogásolhatják, hogy a vadon vallása egyben az elmaradottság vallása is – és ez bizonyos mértékig igaz is. A kezdetlegeshez, az elemihez nyúl vissza, ugyanakkor olyan közös alap is, amelyre a vallás legtöbb formája épül, mégpedig Isten tisztelete és a felebarát szolgálata.

Sok esetben azonban a forma olyannyira beborítja az eredeti egyszerű természeti hitet, hogy az már alig ismerhető fel. Oda jutottunk, hogy – ha sznobok vagyunk – a vallást nagyon is úgy ítéljük meg, mint egy embert: ruhája alapján.

Bárki, aki nem a vaskalapos öltözetet viseli, és aki visszatér a természeteshez, azt kockáztatja, hogy erkölcstelennek – vagy legalábbis különcnek – tekintik, jóllehet csupán azt a formát jeleníti meg, amelyből a természet – Isten – mindenkit megformázott.

Pedig a vallás természetes formája olyan egyszerű, hogy még egy gyermek is meg tudja érteni, még egy fiú is meg tudja érteni, még egy cserkész is meg tudja érteni. Belülről ered, a lelkiismeretből, a szemlélődésből, a szeretetből, ahogy az ember felhasználja mindabban, amit tesz. Nem külsőség, vagy dogmatikus ruha, amit kívülről magunkra ölthetünk vásárnapi használatra. Ezért lényeges része az ember jellemének, lelki fejlődés, nem pedig levethető burok.

Ha egyszer kialakult a valódi test, akkor felöltöztethető a hozzá legjobban illő ruházatba, de a test nélküli ruházat csupán üres fecsegés: lepel, álca.

Nem arra gondolok, hogy a fiút el akarnánk téríteni ősei hitétől, távolról sem.

A cél az, hogy ezt a hitet jobban megalapozzuk benne olyan felismerések ösztönzésével, amelyek érthetőek számára.

Amikor a vallást bemutatjuk a fiúnak, túlságosan is gyakran felejtjük el, hogy ő azt egészen más nézőpontból látja, mint a felnőtt. Ugyanígy nem lehet a valódi vallást iskolai osztályoknak tantergként tanítani.

Megdöbrentő belegondolni, fiaink micsoda nagy hányada vált álszentté vagy hitetlenné annak következtében, hogy tanárai mindezt tévesen értelmezték.

1918. április

A polgári lét felelőssége

Minthogy most már mindenkinek lesz politikai választójoga, az egyik nevelési célnak annak kell lennie, hogy a fiatal polgárt ilyen irányú felelősségére felkészítsük.

Ez azonban olyasmi, amit nem lehet az osztályban „polg. ism.” órán tanítani.

Akkor meg hogyan csinálják az iskolai oktatásban? Ez bizony fogas kérdésnek bizonyult, ezért aztán tapintatosan magára is hagyta az oktatás azzal a kegyes reménységgel, hogy a történelem tanítása a helyes irányba hajlítja a fiúk lelkét.

Frászt! Nos, szerintem – a jelenleg zajló, eddig példátlan politikai fejlődést látva – valami sokkal gyakorlatiasabbra van szükség. Régebben a fiatalember ugyanazt a politikai irányt követte, mint őelőtte az apja, akárcsak a vallás esetében. Nem saját meggyőződéséből, hanem hagyományból.

Manapság, a villámgyors társadalmi fejlődéssel és változásokkal, a modern fiatal hazafi számára elavult és korszerűtlen az, amit apja gondolt.

A cserkészmozgalomban mi politikamentesek vagyunk, ami a pártpolitikát illeti, és remélem, senki sem fogja azt gondolni, hogy ezzel a kijelentéssel bármelyik párteszmét támogatnám, mivel eszem ágában sincs ilyesmi. Ami azt illeti, olyannyira hidegen hagy valamennyi jelenlegi parlamenti csoportosulás, hogy mindezidáig egyetlen egyszer sem gyakoroltam politikai választójogomat egyikük érdekében sem.

Egy író nemrég kijelentette, felhatalmazták arra, hogy meghívjon engem, hogy parlamenti képviselőnek jelöltessem magam, és minthogy elutasítottam, máig sem tudja, melyik pártot támogatom.

Én sem.

Így tehát megjegyzéseimben nincsenek pártindíttatások, ahogy egyetlen cserkésztsízt sem forgathat ilyesmit a fejében, amikor legényeit politikai felelősségükre készíti fel.

Inkább az államférfiúságra akarjuk felkészíteni őket, semmint a pártpolitikára.

A cserkészmozgalomban javunkra írják, hogy helyettesítjük a fiúnak azokat az élményeit, amelyekre bentlakásos iskolai nevelés híján nem volt esélye, nem részesült ugyanolyan jellemnevelésben, különösen a felelősség és a fegyelem tekintetében.

A fiúk közötti felelős tekintély és az annak való engedelmesség a cserkészmozgalomban az őrsi rendszerrel valósul meg. De ez nálunk sokkal inkább a korosztály lelkiületével áll összhangban, semmint a bentlakásos iskolák prefektusrendszerével.

Vegyük észre, hogy a fegyelemnek két formája van: *az egyik a hűség kifejezése cselekvéssel, a másik a parancsnak való behódolás a büntetéstől való félelemből.*

A prefektusrendszerben a tanár továbbadja a tekintélyt a fiúk vezéreinek. Ez csupán a tekintélyuralom delegálása, és – miközben helyükre teszi a kisebb fiúkat (ami néha egyáltalán nem rossz dolog) – semmilyen értelemben sem demokratikus.

Nem ad cselekvési szabadságot a fiúnak, kivéve a büntetés kockáztatásával, amennyiben olyan útra lép, amely nem tetszik a feljebbvalójának. Ellenben az őrsi rendszerben, amennyiben megfelelően valószínűsítják meg, a vezető a felelős őrs sikere miatt – akár a játékban, akár a munka eredményességében –, és a cserkészeket az a vágy ösztönzi a vezető utasításainak végrehajtására, hogy őrük kitűnjék. Így cselekvéssel fejezik ki lelkesedésüket és bajtársi szellemüket. Más szóval „játsszák a játékot”.

A vezető a maga részéről ráébred, hogy a siker eléréséhez támogatnia kell ezt a szellemet: tapintattal és megkülönböztetéssel, és az emberi oldal hangsúlyozásával.

A becsületbírószágon (újra: ha megfelelően működtetik) hallható a fiúk szava, és saját maguk alkotják meg a saját irányításukra szolgáló szabályokat.

Hasonlóképpen az őrsvezetők konferenciáján is (persze itt is csak ha megfelelően vezetik) maguk a fiúk vitatják meg a mozgalom eszményeit és céljait, valamint az ezekhez vezető lépéseket, és így egy szélesebb látókörű és kevésbé önző szemlélet birtokába jutnak, mert egyaránt felismerik a korábban számukra egyértelműnek tűnő kérdések melletti és elleni érveket.

Így tehát az őr az önkormányzat gyakorlati iskolájává válik.

Közkeletű idézet, hogy „csak az vezessen, aki először megtanult engedelmessé válni”. Igaz, de mint sok közhelynek, ennek is megvannak a korlátai. Én vezetőnek jobban szerettem azt a férfit, aki megtanult vezetni is. Nem volt a hadseregben nagyobb zsarnok annál az altisztnél, aki közlegényként megtanulta a kemény fegyelmet, aztán előléptették, és így megfelelően szabad kezet kapott, hogy ezután maga fegyelmezzon. Mostanság tanulja, hogy inkább az emberei iránti előzékenység és a magasabb célok figyelembe vétele adja meg a sikerhez vezető megfelelő lendületet, semmint saját egyéni fontossága.

Így azt is sejtem, hogy sok üzletben és gyárban boldogabban és hatékonyabban dolgoznak a munkások egy olyan vezető alatt, aki tapintattal és emberi rokonszenvvel van irántuk, és aki az azonnali dolgokon túl a munka eredményét is látja, mint olyasvalaki alatt, akit egyszerű szakmunkásként előléptetése felfuvalkodottá tett.

Olyan vezetőt adj nekem, aki már őrsvezetőként megtanulta a dolgát.

Amikor munkásunk a raj vezetői padján dolgozik, akkor ezeket a gondolatokat érdemes jól észben tartani annak érdekében, hogy becsületbíróságát úgy alakítsa, és őrsvetői céljait úgy irányítsa, hogy a raj a következő polgárnemzedék vezetőinek iskolájává váljék.

1918. június

Újjáépítés

Mit tehet a cserkészzet?

AZ A SOK kérdés, amelyet feltettek nekem azzal kapcsolatban, hogy mi a hozzáállásunk a cserkészmozgalomban a háború utáni újjáépítéshez, mutatja, máris mekkora érdeklődés ébredt ebbe az irányba tisztjeink között. Ez pedig megerősíti azt a meggyőződést, hogy itt is értékes munkát van módunk végezni.

Ezt sokat mondtam korábban, de nyilvánvalóan elég bizonytalan voltam annak meghatározásában, hogy ez pontosan hogyan is történhet.

Nos, figyelembe véve, hogy milyen nehéz azt megjósolni, hogy mi következhet a háború után, végleges programot még csak javasolni sem könnyű dolog – hát még meghatározni.

Néhány pont azonban rögzült és biztos, és ezek segíteni fognak utunkon.

Először is, ahogy nemrég valaki mondta, „ha a háború nem tanít meg olyan leckékre, amelyek uralni fogják a túlélők és az utánuk következők gondolatait, hogy így új dolgokat tegyen lehetővé, akkor a háború lesz a legnagyobb katasztrófa ... amelyről az emberiségnek bármilyen emléke van.”

Ezt a kijelentést senki sem fogja kétségbe vonni.

Gondolkodjunk el, hogy mi az a fő rossz közöttünk, amit orvosolni kellene, és a háború és tapasztalatainak fényénél valószínűleg meg is lehetne gyógyítani „az utánunk következőkért”, ha megfelelő lépésekre kerül sor.

Szerintem a nehéz sorsú munkások, dolgozó férfiak és nők helyzetét kellene javítani (szándékosan nem használom a munkásokra az „osztály” szót; szeretném, ha ez a szó mindörökké eltörlődne mindazzal a kárral együtt, amit okozott).

Ennek megvalósításánál az egyik akadály az „osztályok”, tőkések és dolgozók stb. közötti korlát.

Hiszen mégiscsak mind testvér-teremtmények vagyunk, még a vérünk és családunk is ugyanaz: az osztályok közötti határ

teljes egészében mesterséges szülemény, és ezért lebontható, mind-össze erősen akarnunk kell. Ez az egyik olyan lecke, amelyet igen-csak meg kellene szívlelnünk a háborúból.

Pedig a háború majdhogynem elvégezte ezt a mutatóváltást nekünk, amikor válogatás nélkül mindenkit besoroztak, amikor a vizsontagságokban és a veszélyben mindenki közösen osztozott, és a fronton közös volt az áldozat a közös eszményért, otthon a színfalak mögött pedig közös volt a gyász és a szolgálat.

Engedjük-e a háború után, hogy az így megszületett testvériség-érzést eloszlassa az újjáéledő nyomorúságos pártpolitika, a társadalmi korlátok és a gazdasági civakodások, amelyek oly keserű körülményekhez vezettek a háború előtti időkben? Isten őrizze!

A háború csak akkor segített, ha elhatározzuk, hogy a legjobban használjuk fel. Annak kell célunknak lennie, hogy összekeverjük az egyik osztályt a másikkal, és így boldogabb és emberibb életet adjunk mindenkinek, hogy jómódúbb testvéréhez hasonlóan a szegényebb is betakaríthassa saját részét az örömeiből. A munkaadót oly mértékig emberségessé kell tenni, hogy megértő legyen, valamint egyenesen és szabadon bánjon alkalmazottaival, a munkásnak pedig meg kell mutatni, hogyan fordítsa saját javára eszközeit, hogy így jobb otthont teremthessen és teljesebb életet élhessen. Mindkét félnek rá kell jönnie, hogy közös erőfeszítésekkel mindenki számára jobb körülményeket biztosíthatnak.

A nevelés központi témaként kerül szóba, mégpedig főként a jellem nevelése.

Önzetlenség, önfegyelem, szélesebb körű testvériségérzés, becsületérzés és kötelességtudat: ezeket kell elültetnünk. Az ilyen tulajdonságok teszik lehetővé az embernek – *mindegy, milyen társadalmi rangú* –, hogy saját azonnali ügyein túlra tekintsen, és meglássa munkájának a közösség számára hajtott hasznát, miközben szokásává teszi, hogy másokat és önmagát szolgálja, és megtanulja észrevenni a természet, a művészet és az irodalom szépségét. Ily módon felkelthető magasabb szintű érdeklődése, és örömet találhat környezetében, bármilyen is az.

Ezek azok, ahol a cserkészmozgalomban sokat tehetünk, hogy átadjuk az összetevőket és lerakjuk az alapokat.

1918. szeptember

Mindennapi ruha

Cserkészvezetőnek nincs rá szüksége.

EZT a vonaton írom, ahol tizenegy társammal tömörülök a kocsiban, nincs hely a poggyásznak, az állomáson nincs hordár vagy taxi, hogy vigye, ha lenne – és legalább egyhetes útra indulok.

A „markolómat” viszem magammal, ahogy az amerikaiak mondják, vagyis a kézi utazótáskámat: néhány szükséges apró holmi van benne, de más ruha nincs. Az a hétköznapi ruha, amit most is viselek, az út különféle eseményein mind meg fog felelni. A vonatút mellett várhatóan táborozni is fogok egy vagy két napig. Részt veszek egy konferencián és egy nagy gyűlésen is. Remélhetőleg módom lesz pár éjszakát a barátaimmal eltölteni, és esetleg néhány órát horgászni is. A háború előtt bizonyára egy csomó poggyászt akartam volna magammal hozni, hogy ellásson a szükséges polgári ruházattal: esti ruhák, horgászruha és egyenruha.

Mivel ez a helyzet, hétköznapi ruhámban megyek, amely egyformán megfelel mindezen helyzetekben: ez pedig a cserkész egyenruha.

Minthogy egyenruhánk már a Buckingham-palotában is megütötte a szintet, amikor egyik vezetőtisztünk nemrég abban jelent meg, hogy átvegye a királytól a cserkészekkel végzett munkájáért kapott kitüntetést, így biztosan elég jó lesz ahhoz is, hogy bárhol másutt is elfogadják.

Bár... Nos, a minap megjegyzést kellett tennem a *The Scoutban*²⁴ néhány általam látott cserkész slampos öltözetére, és a magam részéről teljesen biztos vagyok benne, hogy vezetőjük (bár őt nem láttam) szintén nem öltözködik helyesen vagy jól.

²⁴ Az angol cserkészszövetség cserkészeknek szóló lapja.

A csinos és részletekben is szabályos egyenruha kicsinyeskedésre alkalmas apróságnak tűnik ugyan, de nagy szerepe van az önbecsülés kifejlesztésében, és rengeteget jelent a mozgalom hírneve szempontjából is azoknál a kívülállóknál, akik abból ítélnék, amit látnak.

Ez főleg példaadás kérdése. Mutass nekem egy lompos csapatot, és játszva „kisherlockholmes-oskodom”, hogy lompos a vezetője. Gondolj erre, cserkészvezető, amikor felpróbálsz az egyenruhád, vagy hetykén félrecsapod a kalapod! Te vagy fiaid mintaképe, és eleganciád rajtuk fog tükröződni.

1918. szeptember

A cár és a cserkészek

TALÁN megvoltak a saját hibái – a cárnak –, talán gyöngé ember volt, mindenesetre nem volt vérszomjas zsarnok. Csupán Oroszország egymást követő tekintélyelvű uralkodóinak egyik képviselője volt.

És bár a demokratikus kormányzás olyan cél, amelyről őszintén szeretnénk, ha szabállyá válna, a jelenkori történelem fényében ki tudja megmondani, vajon Oroszország megérett-e már erre?

Nehéz innen, kis szigetünkről érzékelni az ottani népek közötti furcsa ellentétet, és azt, mekkorák a különféle törzsek – felük ázsiai, sokszor kétszáz évvel lemaradva – közötti különbségek. Talán nem köztudott, hogy Miklós cár együtt érzett ezzel, és tudatában volt ennek. A népek jobb barátja találtak benne, mint ezt valószínűleg gondolták.

Egy cél lebegett a szeme előtt: végsősoron egy modern ország felépítése, amely képes önmagát kormányozni, és kiaknázni az ország roppant erőforrásait.

De rájött, hogy ez nem egy pillanat műve, és hogy első lépésként nélkülözhetetlen a modernebb oktatás, még akkor is, ha ennek megvalósítása során a hagyományos módszerek felborultak.

Nem volt túlságosan büszke ahhoz, hogy körülnézzen külföldön, és megnézzé, mit tesznek más népek.

Egy nap meghallotta az erőtlen és a kitartó béka történetét, akik beleestek a tejszínbe. Ez arra ösztönözte, hogy elolvassa azt a könyvet, amelyben ez szerepel – nevezetesen a *Scouting for Boyst*. Aztán magához hívatta az író, hogy magyarázza el neki a rendszert.

Egy átlagos, csöndes kis dolgozószobában hosszasan és egészen közvetlenül beszélgettem négy szemközt a cárral. Teljes mértékig megértette a cserkésznevelésben rejlő lehetőséget az oktatás modernizálására, és meglátta az értelmet az erdei élet és a tevékenységek mögött, amelyek szabad játékeret adnak az egyénnek az önfegyelem és a mások szolgálata vonalán.

Elmagyarázta, hogy az akkori orosz rendszer hogyan nevelte hadapródokként a fiúkat. Az iskola épülete volt a laktanya, a tanárok tiszti rangban voltak, a fegyelem pedig olyan volt, akár a hadseregben – és mint ilyen, szép kemény! Semmiféle egyéni jelleget sem engedtek meg a fiúknak, nem voltak játékok vagy olyan gyakorlatok, amelyek belülről fejleszthették volna jellemüket; oktatásuk állandó, kívülről parancsolt utasítások sora volt.

Ez – a cár úgy vélte – nem az az út, amelyen egy nemzetet modernizálni lehet, és arra sem alkalmas, hogy megfeleljen a növekvő gondolat- és cselekvési szabadságösztönnek. Az ehhez vezető utat a cserkészletben látta. Ezért lefordíttatta a könyvet oroszra, és felszólította az összes iskolát, hogy próbálják ki a képzést a fiúkon.

Ösztönzésképpen beleegyezett, hogy személyesen tekintse meg az első olyan iskolát, ahol letették a cserkészismeretek próbáját. Ez történetesen éppen a messzi Krímben volt, de a fiúkat különvonattal felszállították Szentpétervárra, hogy megsejmelje és megdicsérje őket.

Micsoda nap volt ez nekik!

Aztán meghívott, hogy látogassak meg iskolákat, és nézzem meg a fiúkat, ahogyan a hadapródnevelésről átállnak a cserkésznevelésre. Tudta, hogy a nehézség a formával együtt a szellem átalakítása lesz, ez pedig elengedhetetlen a sikerhez. Ahogy látta, a hadapródképzés lélek nélküli forma volt, míg úgy tűnt, a cserkésznevelésben a fiú szabadon kifejezheti valódi egyéni szellemét. Ő megértette az elképzelést, de hogy a tanárok megértették-e, az egy másik kérdés.

Mindenesetre elég nagy benyomást gyakorolt rá a cserkész-szet ahhoz, hogy saját fiát is felvétesse a mozgalomba.

— — —

Az iskolai látogatások jobban megértették az emberrel, mi is járt a cár fejében, amikor azt ajánlotta nekik, hogy álljanak át a cserkészetre.

Az egyik tipikus eset Moszkvában történt meg. Az iskola személyzete ebéd közben szórakoztatott, bevezetendő a szemlét. Főlöszleges mondanom, hogy mindannyian egyenruhában voltak, kardot viseltek stb. Az igazgató egy agg ezredes volt, aki több mint harminc évet töltött ebben a tisztségben!

Mielőtt túl lettünk volna a „*zakuskán*” vagyis az előételen, vendéglátóim igen komolyan igyekeztek azon, hogy megtöltsenek borral, ami még mindig az orosz vendégszeretet legbiztosabb jele. Az igazság az, hogy bizonyos mennyiségű álcázási gyakorlattal biztonságosan túljutottam a megpróbáltatáson. De már a kísérlet ténye is önmagáért beszél.

A katonanövendékek felvonulásán csodálatos volt az alaki pontossága és csinossága, a lakóhelyiségek makulátlanok voltak, mindegyikben a hadsereg egy-egy altisztje parancsnolt. A fegyelem a lehető legszigorúbb volt, semmilyen játékot sem tőrtek meg, a természetes hajlamokat minden irányban elnyomták, a fiúkat félelemre és engedelmességre tanították.

Ezekben a legényekben mégis megvolt a fiús elevenség és szellem, amely csak arra várt, hogy felhasználják.

Ez a hadapródképzés olyan volt számomra, mint amikor a rendes kerékpáros motorbiciklin ül, amelyet fáradságosan kívülről próbál pedállal hajtani, jóllehet a benne lévő szellem az egészet elhajtana, ha hajlandó lenne felhasználni.

A szellem bőségesen megvolt. Az orosz cserkészek díszőrséget álltak a pályaudvaron, hogy elbúcsúztassanak; sziklaszilárdan álltak, de ahogy az ember elsétált a sor előtt, látni lehetett a fiú elevenségét és lelkét, ami izgatott szemükben lángolt.

Ez annyira megdöbbenett, hogy képtelen voltam csupán egy pillantással elbúcsúzni, úgyhogy visszamentem, és mindegyi-

kükkal kezet fogtam. Ahogy a vége felé közeledtem, elhatalmasodtak rajtuk az érzéseik. Hirtelen sírásban törtek ki, kiléptek a sorokból, és egy pillanat alatt mind körülöttem álltak, rázták a kezem, a ruhámat csókolták, és mindegyik a zsebében kutatott, hogy valami emléket adjon. A fiú buzgó lelkesedése ott volt bennük, készen arra, hogy akár egy idegennek, akár egy külföldinek is választ adjon.

Számomra ez tipikus volt, és sokmindenre magyarázatul szolgál, ami Oroszországban azóta nagy méretekből történik.

Tereld megfelelő irányba a természetesen folyó csermelyt, és jól szolgálatodra lesz. Rekeszd el mesterséges gátaival, s egy nap szétrobbantja kötelekeit, és még az is lehet, hogy őrzőgő, pusztító árvízzé válik.

A kívülről parancsolt fegyelem ellenálláshoz vezet, a belülről fakadó fegyelemhez semmi sem kell.

Tanulság: Ne a katonai képzésben reménykedj, mint a modern állampolgárságra való legjobb felkészülésben. A modern önkormányzáshoz a modern önnevelés tűnik a legjobb felkészítő lépésnek. Ehhez az új borhoz pedig nem biztonságosak a régi hordók. Oroszországban látod a bizonyítékot.

1918. november

A jövő

HÁBORÚS emlékeink és a királynak a nemzethez intézett ihletett szavai a háború sikeres lezárásáról rögtön irányt, ösztönzést és kötelességet adnak nekünk a cserkészekkel végzett munkához.

A harcok végre véget értek, és a cserkészek – hazaiak és tengerentúliak egyaránt – a legnagyobbtól a legkisebbig, észrevehető hozzájárulással tüntették ki magukat végig a háború során. A legmagasabbak között van az öt franciaországi hadseregparancsnok közül három cserkész vezetőtisz: Sir Herbert Plumer, Sir William Birdwood és Sir Julian Byng.

Aztán a Viktória-keresztet, Kiváló Szolgálatért Érdemrendet és sok más kitüntetést elnyert öregcserkészek hosszú listáján vé-

gigfutva szívszorító fájdalommal, ám csodáló büszkeséggel érünk a hősi halottak ragyogó névsorához, akik életüket adták a jogért és az igazságért, és – ne feledjük – miértünk is.

Amikor azokhoz a remek legényekhez fordulunk, akik ezeknek a hősöknek a helyébe lépnek, rájövünk, hogy az elmentek példájával lehet őket vezetni, és magasabb szintre emelni céljaikat. Az a teljesítmény pedig, amelyet a fiúk egy kisebb háborús szolgálatban hazájuknak tettek, máris értékes férfiasságot ígér.

Ezzel a lelkesítő ígérettel, és a Király fülünkben csengő szavaival – „alkossatok egy jobb Britanniát” – a legkevésbé fogékony is megérzi, hogy most jött el a cselekvés ideje.

1918. december

Csuklógyakorlatok

ISTEN nem talált ki csuklógyakorlatokat. A zulu harcos, bármilyen csodálatos emberpéldány, sosem végzett svéd gimnasztikát. Még annak a hétköznapi jómódú brit fiúnak is ritkán van szüksége tornára, aki futballozik és gyeplabdázik, vagy rendszeresen szalad a papírnyúlvadászat nevezetű cserkészjátékban, és időnként edzéssel tartja magát formában.

A jó szabadtéri játék és a sport természetes úton hozza meg a fiúnak az egészséget és az erőt, nem pedig mesterségesen. Ezzel mindenki egyet fog érteni. Elméletben egészen egyszerű is a dolog, de a gyakorlatban néha nehézségekkel kell megküzdünk.

A városi fiú vagy a gyári munkás, aki egész áldott nap dolgozik, nem mehet ki a szabadba, hogy ott játsszék. A szabadban dolgozó és a vidéki fiú már kedvezőbb helyzetben van, mivel többen van szabad levegőn, de még a vidéki fiú is csak ritkán tudja, hogyan kell egy játékot játszani, vagy akár csak futni!

Amikor a kerületi vezetők megtekintik a cserkészeket, akkor – ha csak az idejük és a rendelkezésre álló tér lehetővé teszi – törekszenek rá, hogy lássák őket egy sorban futni is, azon túl, hogy el-

sétálnak a sor előtt, hogy a fiúk arcába tekintsenek és megnézzék ruházatukat.

Ezt azért teszik, hogy megítélhessék, vezetőjük mennyire képzí testileg a legényeket. A futás mindent elárul. Egészen megdöbbentő, milyen kevés fiú tud futni.

A természetes, könnyed járás pedig kizárólag a futás gyakorlásával alakul ki. Enélkül a szegény fiúban vagy a parasztember lassú, nehézkes cammogása fejlődik ki, vagy a városi ember csoszogó totyogása (és mennyire mutatja a jellemet az ember járása!). A futás gyakorlatát legjobban játékokkal és sporttal lehet belenevelni az emberbe.

A torna vagyis a „csuklógyakorlatok” a testnevelés intenzív formája, ahol ugyan nincs elég és megfelelő alkalom a játékra, viszont jól alkalmazható a játék kiegészítéseképp, feltéve, hogy

1. nem csupán fegyelmező gyakorlatra, „drillnek” használjuk, hanem olyasvalaminek, amit minden fiú tényleg megért, s kedvet is érez hozzá, mert belátja, mennyire javára szolgál;
2. a vezető valamelyest tisztában van az anatómiával és azaz, milyen kárt okozhat a sok fegyelmező gyakorlat a még fiatal, fejletlen szervezetnek.

Mindent meg kell tennünk, hogy felkeltsük a fiú érdeklődését a rendszeres testgyakorlás iránt, s hogy bátran és kitartással gyakorolja a nehéz mutatványokat, míg tükélyre nem viszi őket.

Azután a csapatmez is vonzza a fiút, javítja a bajtársi szellemet az atlétikában, a gyakorlatok előtti és utáni átöltözés pedig mellékesen önmaga átdörgölésére – mosdásra –, vagyis tisztaságra ösztönöz.

„Hogyan lehetek jó formában?” – ez a kérdés hamarosan közelről kezdi érdekelni a sportoló fiút, s erre alapozhatjuk a testápolás, étkezés, tisztaság, önmegtartóztatás, mértékletesség stb. oktatását. Ez mind testi nevelés.

Oxigén a bivalyerőért

Valamelyik csapat nemrég nagyon ügyes, szemrevaló gyakorlatot mutatott be otthonában. A gyakorlat maga nagyon friss és jó volt, de parókámra mondom, a levegő aztán nem! Hogy finom legyenek, „szűrős szagú” volt. Nem volt szellőztetés. A fiúk úgy dolgoztak, mint a gépek, de tulajdonképpen végig hiába, mert mérget szívtak magukba ahelyett, hogy a vérüket tisztították volna.

A jó levegő már fél siker a torna eredményessége felé, és bőrünkön át éppúgy haszonnal belélegezhetjük, mint orrunkon, ha van rá alkalom.

Úgy bizony – a szabad levegő a siker titka. A cserkészlet ezért van – vagyis hogy amennyire csak lehet, szokássá tegye a szabadban tartózkodást.

Nemrég megkérdeztem egy nagyvárosi cserkészvezetőt, hogy merre szoktak szombatonként portyázni: a parkban vagy vidéken. Hát kiderült, hogy egyáltalán nem szoktak. Miért nem? Mert a fiainak nincs hozzá kedvük. Szívesebben mennek szombat délutánonként a cserkészotthonba! Hát persze, hogy szívesebben mennek a szegény ördögök; hozzászoktak, hogy négy fal között éljenek. De éppen ezt kell nekünk a cserkészeinknél megakadályoznunk. Feladatunk, hogy leszoktassuk őket a szobáról és megkedveltessük velük a szabad levegőt.

Szabad térséget, saját területeket, lehetőleg állandó táborhelyeket akarunk, amelyekhez a cserkészek könnyen hozzáférnek, hogy használhassák őket. Ahogy a mozgalom növekszik, ezeknek szokványos intézményekké kell válniuk minden cserkészközpontban.

Ennek a nagy célnak a szolgálata mellett az ilyen táboroknak kétszeres értéke volna. A tisztek oktatásának központjai lehetnének, ahol képzést kaphatnának táborozási és természeti ismere-

tekből, s mindenekelőtt magukba ihatnák a természet szeretetét, a vadon testvériségének szellemét.

Ez a cserkészlet igazi célja és sikerének titka.

A túl sok városi élet eredményeképpen hajlandók vagyunk célunkat lebecsülni, és visszafejlődni.

Nem egyet vagyunk – vagy vasárnapi iskola – a mi iskolánk az erdő. Jobban rá kell szoknunk a levegőre a cserkész és a vezető testi-lelki egészségéért.

1919. január

A természet tanulmányozása

MIÉRT tekinthető a természetjárás a cserkészlet kulcstevékenységének? Ez az a kérdés, amely megkülönbözteti a cserkészletet a szokásos fiúegyesületektől.

A természetjárás, mint arról már talán túlságosan is sokat beszéltem, a legalkalmasabb eszköz, hogy megnyissa a fiúk lelkét és gondolkodását, egyúttal pedig – hacsak képzőjük nem téveszti szem elől – megtanítja őket a természet, következésképpen a művészet szépségeinek értékelésére, és így elvezeti őket az élet magasabb rendű élvezetéhez.

Ez kiegészíti azt, amiért már előzőleg is támogattam a természet tanulmányozását, mégpedig Isten, a Teremtő felismerése bámulatos művén keresztül, és akaratának aktív teljesítése mások szolgálatában.

A múlt héten egy nemrég elhunyt barátom szobájában jártam. Elárvult pipája és dohányzacskója mellett az asztalon Richard Jefferies²⁵ *Mező és sötét* című könyvét találtam a következő részlet-nél kinyitva: „Az erkölcsi jó fogalma nem teljesen kielégítő. A jelenleg általunk ismert legmagasabb formája a tiszta önzetlenség, az a jó

²⁵ Richard Jefferies (1848–1887) angol természeti író, esszéista és újságíró. Itt említett könyve (*Field and Hedgerow*) csak 1889-ben jelent meg, özvegye szerkesztette korábban különféle lapokban megjelent írásaiból.

cselekedet, amelyért sem most, sem később nem várunk jutalmat, és amelyet nem valamilyen képzelet alkotta terv teljesítésére hajtunk végre. Ez a legjobb, amiről tudomásunk van, de milyen kevés is ez! Olyan kiutat kellene találnunk, ami a szív legbensőbb vágyait sokkal teljesebben elégíti ki, mint az önmehtagadó tevékenység bármilyen formája. Olyasvalaminek kell lennie, ami összhangban van a szép és az eszményi megragadásával. Az egyéni erény nem elegendő... Nem tudom ugyan megmondani, mi ez az ideális jó, de az az érzésem, hogy valamiképpen szoros kapcsolatban van a Természet eszményi szépségével.”

Más szóval úgy tűnhet, hogy a boldogság a belső lelkiismeret és külső érzék együttes műve. Akkor érzük el, ha lelkiismeretünk és érzékeink egyaránt megkapják a magukét. Ha a fent idézett meghatározás igaz, az ellenkezője legalább annyira az, nevezetesen, hogy a szépség felismerése önmagában nem jelenthet boldogságot, ha lelkiismeretünk nem nyugodt. Ha tehát azt akarjuk, hogy fiaink boldogságot találjanak az életben, rá kell szoktatnunk őket, hogy embertársaikkal jól tegyenek, és meglássák a szépet is.

Ehhez a legrövidebb út a természet megismerése, amelynek

*„Nyelve a fák, könnyve a gyors patak,
Szónoklata a kő, és szíve minden.”²⁶*

A szegényebb fiúk nagy tömegeinek még soha nem nyílt fel ehhez a szeme, és a cserkészvezetőre vár az az öröm, hogy ezt a minden fáradtságot megérő műveletet végrehajtsa.

Mihelyt az erdei élet vágya motoszkálni kezd a fiú fejében, a megfigyelés és következtetés képessége magától kialakul, és jelleme részévé válik. Megmarad, bármilyen foglalkozást választ később.

(Szenvedve emlékszem vissza, amikor a lovasság főfelügyelőjeként egy ízben csinos lándzsás ezred előtt lovagoltam el, miközben aprólékosan megvizsgáltam minden egyes embert és lovat. Az

²⁶ William Shakespeare: *Abogy tetszik* (II. felvonás I. szín), Szabó Lőrinc fordítása.

egész szemle megdöbbenésére egyszer csak megfordultam, megsarkantyúztam a lovamat, és az alakulótéren keresztül elviharzottam a mögöttem elterülő rét felé. Megláttam arrafelé, amint két aranylile lecsap az égből, és a rétről abban a pillanatban egy csapat másik madár – seregélyek, varjak, galambok stb. – emelkedik föl egy tömegben. Az azonnali ösztönöm az volt, hogy megnézzem, mi okozta ezt a zavart. Róka? Puska? Vagy az aranylilék? Arrafelé néztem, ahol leszálltak. Az égből lecsapó lilék riasztották a többi madarat, mivel azt a benyomást keltették, hogy sólymok keringenek fölöttük. Később megtanultam, hogy ez egyáltalán nem szokatlan jelenség. De cselekedetemnek nem volt több köze a díszszemléhez, mint amennyi ennek a történetnek van ehhez a „horizonthoz”).

Amint a természet csodái kibontakoznak a fiatal értelem számára, ugyanúgy szépségeire is rá lehet mutatni, és apránként fel lehet ismertetni őket vele. Ha a szépség iránti érzék egyszer helyet kap az értelemben, ugyanúgy magától továbbfejlődik, mint a megfigyelőképeség, és a legszürkébb környezetbe is örömet lop.

Ha szabad ismét eltérnem a tárgytól, egyszer egy sötét, zord, ködös napon egy cserkészettel kapcsolatos útról érkeztem a nagy, komor birminghami vasútállomásra. Pizkos munkások és az utazástól mocskos katonák tömegében tolongtunk. De amint átvergődtünk a tömegen, elindultam, körülnéztem, majd továbbmentem, megint körülnéztem, s végre találtam valami szemet gyönyörködtető látványt, mielőtt továbbhaladhattam volna. Társaim aligha vették észre, nekem azonban sikerült egy napsugarat találnom ebben a sötét lyukban, ami egész napomnak új örömet adott. Csak egy barna egyenruhás ápolónő volt, csodálatos vörös-arany hajjal, kezében nagy csokor sárga és barna krizantémmal. Nem valami rendkívüli, mondjátok. Tényleg nem, de akinek van szeme a látásra, az a legsötétebb homályban is meglátja az ilyen csillanásokat.

Elcsépett közhely, hogy a fiúknak semmi érzékük sincs a szépség és költészet iránt; de emlékezem, amikor egyszer fiúkkal egy viharos tájképet nézegettünk, amelyről Ruskin²⁷ azt írta, hogy az

²⁷ John Ruskin (1819–1900) angol író, költi és képzimővész, leginkább művészet- és társadalomkritikáiról ismert.

egész vihartépte tájon csak egyetlen jele van a békének. Az egyik fiú habozás nélkül egy foltnyi békés, kék égre mutatott, amelyet a szél kergette felhőfoszlányok között egy résben lehetett látni.

A költészet oly módon is hat, hogy azt bajos volna megmagyarázni, és amikor az ifjú lélek a szépség búvkörébe kerül, úgy tűnik, felébred benne a vágy, hogy valahogyan másképp fejezze ki magát, mint a hétköznapi prózája.

A líra nem egy remeke persze prózában van megírva, de nagyobb részt mégis ritmus és rím kapcsolódik hozzá. A rím azonban könnyen válik a becsvágyó fiatal költő fő erőfeszítésévé, és így a leg-hajmeresztőbb fűzfapoézist fogod magadra szabadítani, amikor költészetre bátorítod. Vond el tőle, ha tudod.

Túlságosan is elterjedt, hisz még nemzeti himnuszunk is ilyen. A ritmus a művészetnek az a formája, amely természetes módon jelentkezik még a képzetlen elménél is, akár a költészetben, akár a zenében, akár testgyakorlatoknál használják fel. Egyensúlyt és rendet ad, s ez természetes vonzerőt gyakorol még a természet-hez legközelebb állókra – a bennszülöttekre – is, s rájuk kiváltképp. A ritmus természetesen a zenében nyilvánul meg a leginkább magától értetődően és legegységesebben. A zuluk harci dala, amint négy-ötezer harcos énekli, jó példája a zene, a költészet és a testmozgás összjátékában megnyilvánuló ritmusnak.

A muzsikálás vagy a zene hallgatása az emberiség családjának közös gyönyörűsége. A dal, mint a szavak kerete, lehetővé teszi, hogy a lélek kifejezze magát, s ha ez megfelelően történik, örömet szerez előadónak és hallgatónak egyaránt.

Mivel a zene szeretete a fiú természetében gyökerezik, természetes és könnyű hidat jelent számára a költészethez és a magasabb érzelem felé. A cserkészvezetőnek könnyen hozzáférhető eszköz ahhoz, hogy a fiúkat boldogságra nevelje, és gondolataikat nemesítse.

1919. február

Táborozás

NEMRÉGIBEN egy iskolai mintatábort mutattak nekem, ahol kör alaprajzú sátrak álltak sorban, takarosan felverve és tökéletes vonalban, szép, nagy étkezősátorral és jól elhelyezett konyhák-kal, bennük sparthettel.

Téglával borított utak, fából épített fürdőhelyiségek és latrinák stb.

Mindezt nagyszerűen megtervezte és megépítette a vállalkozó. A tisztnek, aki az egészet szervezte, csak le kellett szurkolnia bizonyos összeget, s ezzel minden el volt intézve. Egyszerű és üzletszerű.

Az egyetlen kifogásom az volt, hogy ez nem *táborozás*. Ponyva alatt élni egészen más, mint táborozni. Hogy úgy mondjam, minden számár tud ponyva alatt élni, ahol egy a csordából, és mindent készen kap; de ezért akár otthon is maradhat, hiszen mindezt a jót valószínűleg ott is megkapja.

Remélem ezért, hogy a cserkészvezetők nagy hatással lesznek a tanácsukat kérő táborszervezőkre, hogy az a valódi táborozás, ami tetszik a fiúknak, ami állandóan foglalkoztatja és ugyanakkor neveli is őket, vagyis ahol maguk készítik elő a táborozást egészen addig, hogy maguk varrják sátrukat, és megtanulják megfőzni saját ételüket.

Azután örsönként külön-külön sátorverés, kiválasztott zugokban, egymástól a lehető legmesszebb, a víz és a tüzelő beszerzése, fürdőhely, tábori konyha és latrina, szikkasztó- és szemétgödör stb. megépítése, tábori szerszámok forgatása, tábori eszközök és bútorok készítése – mind megannyi érdekesség és felbecsülhetetlen értékű nevelés.

Ahol tömegestül vannak fiúk egy sátorvárosban, a tömeg mozgatásához elkerülhetetlen az alaki és a fürdésrend, de ahol csak néhány órs van együtt, ott a kisebb tábori munkák mellett (amelyek egyébként meglehetősen sok időt vesznek igénybe) folyamatos lehetőség van nevelésre a természet tanulmányozásával, a test és lélek

egészséges fejlesztésére pedig terepfutással, portyázással és erdei étellel.

Érd el, hogy a táborszervezők már a kezdeteknél észreveszék a *táborozás* és a *ponyva alatti élet* közötti különbséget, és tétlén egy napi jócselekedetet velük és fiaikkal.

1919. május

Táborozás újra

A BÉKE évét minden férfi, nő és gyermek úgy várta az országban, mint a háború feltornyosuló szörnyűségeiből való szabadulást és változást – és nagylelkűen az időjárás is megtette a magáét, hogy így legyen. Nekünk, cserkészeknek különösen is a lehető legjobb bátorítást adta a táborozásra; és elmondhatom: nem mulasztottuk el a lehetőséget.

Tisztjeink jóindulata révén megpróbálok valamifajta becslésre szert tenni azoknak a fiúknak a számáról vagy arányáról, akik ebben a szezonban ponyva alatt éltek.

A Fisher-törvény²⁸ rendelkezései szerint a cserkész-tiszteknek táborozási szakértőként lehetőségük lesz valódi segítséget nyújtani az oktatási hatóságoknak. *Szakértőként*. De tessék: néhány emberünk eddig nem gyűjtött túl sok ilyenirányú tapasztalatot, így pedig természetesen szégyellik fiaikat táborozni vinni és elárulni tudatlanságukat. Épp elég hetykén viselik cowboy-kalapjukat a cserkészotthonban vagy az utcán, de belső énjük állandóan ezt mondja: „Bárcsak egyszer csöndben félrevonulhatnék és megtanulhatnám, hogyan rakjak tüzet nedves ágakból, vagy hogyan érezzem magam kényelmesebben egy takaró meg egy bográcskampó társaságában.” Az eredményes munka az, amire szükség van – és segítségül itt van nekik a Gilwell Park.

²⁸ Az 1918. évi, igen felvilágosult brit közoktatási törvény (mely 14 éves korig mindenkire kiterjesztette a tankötelezettséget, 30 főben maximalta az osztályok létszámát stb.), nevét Herbert Fisherről, az akkor oktatási miniszterről kapta.

Emberek túlnyomó többsége persze mindent tud erről, hiszen elvégezte a legjobb iskolát: a tapasztalatét.

Ugyanakkor a vezetőisztek jelentései az ideai táborokról azt mutatják, hogy bár nagyrészüik tagadhatatlanul jó volt, itt-ott voltak gyöngé pontok, amelyeket egy kis tudással vagy odafigyeléssel könnyen ki lehetne javítani.

Itt például felsorolok néhány olyan apróságot, amely a gondosság vagy tapasztalat hiányát mutatja:

Helyszínek. – Rossz kiválasztás, pedig jobb is lett volna felszíni vízvezetés, árnyék, sima játszóhely, fő széliránynak való kitettség, vízellátás stb. szempontjából.

A terep tisztasága. – Nincs rendszer a táborok tisztántartására; szétszórt papír a táborban; élelmiszerhulladék nincs ártalmatlannítva, ennek következtében legyek és betegség; rosszul elhelyezett és be nem temetett latrinák stb.

A cserkészek tisztasága. – Szemléltomást néhány esetben teljesen helyesnek gondolták, hogy a cserkészek táborozás közben piszkosak, mosdatlanok és fésületlenek lehetnek. Amikor Afganisztánban voltam... – de ez egy másik történet. Közben pedig a tábor lehetőséget ad a cserkészvezetőnek, hogy nyilvánvalóan nehéz körülmények között is elvárja a tisztaságot. Maga mutathat példát, és ehhez fiainál is ragaszkodhat, ami – kisebb fegyelmi és higiénés dologként – igen értékes. A tábori felszerelés fontos részének kell lennie egy váltás cipőnek és egy flanelnadrágnak vagy melegítőruháknak. Állótábor kialakításánál az elsők között kell lennie a megfelelő mosdó- és fürdöléscélpontoknak.

Elfoglaltság. – A csupán lödörgésre vagy lustálkodásra használt tábor szinte rosszabb, mintha egyáltalán nem is táboroznánk. Ha nagy a tábor, akkor fiúk tömegeinek foglalkoztatásához alakira lesz

szükség, hacsak nincs elegendő tér végtelen futballmérkőzésekhez és más játékokhoz. Kis rajtáborokban viszont a különböző cserkészjátékok és tevékenységek sportos csapatjátékokkal tarkítva állandóan végezhetők anélkül, hogy untatnák vagy fárasztanák a legényeket.

Túlságosan is sok alkalommal tartottak anélkül táborokat, hogy előzőleg értesítették volna a helyi szakvezetőt. Ez nem csak hogy ellentétes az udvariasság íratlan cserkésztvényével, de a szakvezető sok esetben lényegesen jobb helyhez és így nagyobb örömhöz segíthette volna a rajt, ha tudja, hogy jönnek.

És, cserkészvezetők, nem parancsolnátok-e meg fiaitoknak, hogy mint cserkészek tűnjenek ki a többi fiú közül, hogy végrehajtsák ezt az egyszerű ír szöveget:

Táborbontáskor két dolgot hagyj magad után:

- 1. Semmit*
- 2. A köszöneted*

1919. október

Minden cserkészvezetőnek saját kézikönyve

A FIÚK boldog polgárságra neveléséhez két egyszerű ám hatásos segítség is kéznél van:

- 1. A fiú veleszületett izzó lelkesedése.*
- 2. A nevelő saját élettapasztalata.*

Egy cserkészvezető meséli nekem, hogy a *Scout*ba írott heti észrevételeimet úgy tekinti, mint a fiúkkal végzett heti munkájának szövegét.

Miután jó párat elolvasott ezekből a heti írásokból, arra a következtetésre jutott, hogy én „boldoggá akarom tenni a fiút”.

No, örülök, hogy erre rájött, mert valóban ez nevelésünk célja. Szeretnénk megmutatni a fiúknak, hogyan legyenek boldogok, hogyan élvezzék az életet 1. most és 2. a jövőben.

Nem hadapródképző vagyunk vagy iskola. Minden tiszteletem ezeké az intézményeké, módszereik azonban nem egészen a miénk: mi boldoggá akarjuk tenni a fiúkat, hogy végül jó polgárok legyenek. Igaz, hogy miközben így teszünk, mellékesen ezekben a társaságokban is megkapható előnyöket is adunk nekik, hiszen a cserkészlet is fegyelemre és egészségre és tudásra nevel, ugyanakkor közvetlenül célja, hogy **BOLDOGSÁG ÉS SZOLGÁLAT** révén váljanak jobb polgárokká, ez a kettő pedig kívül esik a többi érdeklődési területén. Specialitásunk a mosoly és a napi jócselekedet. Napjaink társadalmi bajai jó részének az a gyökere, hogy ezek hiányoznak az átlagpolgárból.

A fiút jelenlegi boldogságához ösztönei és tevékenységei hasznosításával és bátorításával – és ezek helyes irányba terelésével és ellenőrzésével – segítjük hozzá.

Miközben felkészítjük arra, hogy életében boldog legyen, mindannyian rengeteget tehetünk, ha visszatekintünk saját tapasztalatainkra, és elirányítjuk az olyan szikláktól, amelyeken mi a mi időnkben kis híján pórul jártunk.

Saját esetemben például (ha megbocsátotok egy nagyon családias vallomást) ha visszaneztek, akkor rá kell jönnöm, hogy nem csupán boldog életem volt, hanem rendkívül boldog.

Azt hiszem ennek jó része annak tulajdonítható, hogy soha sem rohantam neki az egészségtelen személyes ambíció sziklájának. Előléptetésem a jó szerencsének – nem pedig a megfelelő helyezkedésnek – köszönhetően nagyon gyorsan jöttek, és mégis minden lépcsőfokot sajnáltam (kivéve, hogy fizetésem emelkedésével jártak, és az ég tudja, hogy szükségem volt rá!).

Nem akartam százados lenni, mert megszűnt az altiszti lét öröme és felelősség nélkülsége, sajnáltam, hogy előléptettek ezredessé, mert ez eltávolított az embereimmel való személyes kapcsolattól. Egy alkalommal túl korán léptettek elő tábornokká, és végte-

lenül hálás voltam, amikor pár nappal később kiderült, hogy túl fiatal vagyok a fokozathoz.

Egy szóval elégedett voltam azzal, amim volt.

Életemben egyetlen olyan időszakra sem tudok visszaemlékezni, amikor időm lett volna lustálkodni, vagy ne lett volna néhány hobbim vagy tevékenységem.

Igaz persze, hogy jó sokat foglalkoztam színjátszással. Ez ugyan időpocsékolásnak hangzik, de soha egyetlen előadás szervezésében sem vettem részt anélkül, hogy ne lett volna mögötte valami valós cél, mint például bátorságot önteni az emberekbe a kolera vagy betegségek gyakori előfordulásakor, vagy ellensúlyozni a kísértéseket egy-egy rossz hírű településen.

Amikor az engedelmeskedéséről a parancsolás rangjára léptem, azon igyekeztem, hogy a hivatalos helyett emberi irányítási rendszert valósítsak meg. Eggyel több gond volt a megszervezése, de nagyobb meglepéssel szolgált a végén.

(Bocsánat a személyes visszaemlékezésért és elméletekért. Csupán azzal a céllal idézem őket, hogy sugalljam, hogyan vázolhatja föl valamennyi cserkészvezető hasonló módon saját élettapasztalatait, és hogyan használhatja fel ezeket útmutatásként fiai neveléséhez.)

Ameddig saját tapasztalataim terjednek, saját boldogságunk igazi kulcsa, hogy a boldogságot átadjuk másoknak.

Azáltal, hogy egészséges és vidám, de egyáltalán nem kenesetes vagy saját hasznára sandító módon neveled cserkészeidet a napi jótetre, mint első lépésre, majd ennek továbbfejlesztéseként a közösségnek teendő szolgálatra, sokkal többet tehetsz, mintha szaktudásra, fegyelemre vagy ismereteik gyarapítására buzdítanád őket, mivel nem arra tanítod őket, hogyan éljenek meg, hanem inkább arra, hogyan éljenek.

1920. február

Automatikus nemzetköziség

ALIGHANEM ugyancsak megdöbbenett sok cserkészvezetőt, hogy a rajban végzett munkájának eredményei messze túl-nyúlnak viszonylag korlátozott területén, erőfeszítéseit figyelem-mel kísérik, eredményeit feljegyzik, és példáját más országok is kö-vetik a tengeren túl. Pedig így van. És ezekből a kezdetekből nem-zetközi rokonszenv és megértés sarjad.

Sok kitűnő mozgalom gondolt már erre, és ösztönözte erre a világot, ahogy csak bírta, de a nyomás ellenére nem váltak olyan széleskörűvé, amennyire előmozdítóik remélték, és füstbe mentek. Más mozgalmak szinte maguktól pattantak ki a földből, hogy vá-laszt adjanak bizonyos igényekre, hatalmasra nőttek és felvirágoz-tak. Te és én legalább egyet ismerünk, amely így tett. Ez újra a ter-mészetes esete a mesterséggel szemben. Egy mozgalomnak ez a természetes növekedése az, ami életerejéről és lehetőségeiről sokat elárul. Figyelembe véve az emberiség családján belüli rokonságukat, a nemzetek bámulatos mértékben különböznek egymástól tulajdon-ságaikban. A modern kommunikációnak – az irodalom, a gyárosok, a személyes látogatások stb. cseréjével – mostanra nagyban változ-tatnia kellett volna ezen, ám nem tette. Még mindig nagyon is idege-nek vagyunk egymásnak.

Egy Népszövetség formálódik, hogy a törvény erejével te-gyen minket jobb barátokká. Remélem, így lesz. Van azonban egy másik népszövetség is, jelenleg ugyan még nagyon gyerekcipőben, de magától növekszik, ez pedig a cserkészfiúk testvérisége. És mivel növekedése teljesen természetes, és semmiféle módon sem kénysze-rített, hatalmas ígérek rejlenek benne.

A dzsemborin, remélem, meglátjuk ennek első általános ki-fejeződését. Huszonhat külföldi nemzet képviselői lesznek közöt-tünk, és ennél többet nem is kell mondanom annak érzékeltetésére, hogy a későbbiekben micsoda elképesztő jelentőséget nyerhet az al-kalom.

Nagyon is valós felelősség hárul mindannyiunkra, mert ezek a különböző országok az alapján fogják leendő cserkészzetüket formálni, amit teszünk, amit mondunk, szinte amit gondolunk. Azt hiszem az ötlet épp a megfelelő pillanatban érkezik az elképzelések kicseréléséhez.

Ugyan mi, brit cserkészek még semmiképpen sem állunk az elérhető legmagasabb fokon, de elég jól megalapozottak vagyunk ahhoz, hogy megfelelő benyomást keltsünk. A külföldi cserkészek pedig bár jól indultak, még nem annyira érettek, hogy ne tudnának változtatni és alakítani módszereiken, ahol esetleg kicsit letértek az útról.

Úgyhogy még ha a dzsembori nem is lelkesítené a fiúkat, nevelné a közvéleményt vagy adna segítséget a cserkészvezetőknek, mégis megérné a fáradságot, hogy a jó polgárság eszméjének jegyében összegyűjtsük a külföldi országok képviselőit. A testvériségnek és a kölcsönös jóindulatnak azt a szellemét kellene előmozdítania, amely nélkül a hivatalos Népszövetség is csupán üres váz.

1920. június

Mi a cserkészzet?

Saját embereink közül is százból egy, ha tudja.

A cserkészzetet nem lehet nyilvános beszédekben tanítani, sem pedig nyomtatásban meghatározni. Sikeres alkalmazása teljes egészében azon múlik, hogy a nevelő és a nevelt egyaránt megértette-e a cserkészszellemet. Ezt a szellemet kívülállók csak akkor értik meg, amikor látják, hogyan irányítja – hiszen igen nagy mértékben már ezt teszi – testvériségünk valamennyi tagjának gondolatait és cselekedeteit.

Így minden cserkészvezető és minden vezetőtiszt apostolává válik, nem csupán azáltal, amit mond, hanem azzal is, amilyen benyomást kelt, és amit személyesen tesz.

Ezért mélységesen ismernie kell a cserkészszemléket, az elérésükhöz használt módszereket, és az ezek használatát aláátmasztó okokat.

Egyebek között rájön például:

- hogy a jelenlegi szennyes mocsárból sürgősen óriási társadalmi felemelkedésre van szükség;
- hogy az állami oktatási rendszernek megvannak a maga korlátai a szükséges jellemfejlesztés, egészségfejlesztés, technikai tudásbeli fejlesztés és a közösségi kereszténység fejlesztése terén;
- hogy a cserkészlet segíthet a fiú vagy a lány érdeklődésének felkeltésével, vagy támogatva őt ezeknek az ismereteknek az elsajátításában;
- hogy ez nem történhet kívülről adott, mesterséges utasításokkal, csak a belső, természetes impulzusok bátorításával;
- hogy ennek a cserkészvezető részéről tapasztalható személyes vezetés és példa is része, nem csupán az utasítások;
- hogy a természet megismerésének és az erdőjárásnak az okos alkalmazása támogatja ezeket az eszközöket és ösztönzőt jelent, a fogadalom és a cserkészttörvény pedig megadja az irányt;
- hogy a mozgalom növekedése idehaza és minden civilizált külföldi országban nem csupán a számok miatt rendkívüli, hanem mert teljes egészében természetes, belülről fakadó, és nem kívülről kényszerített;
- hogy Isten nemes emberének szelleme az a testvériség, amely az azt átítató meghatározhatatlan szellem révén a gyakorlatban veszi semmibe a különbségeket a társadalmi osztályok, hitvallások, országok és bőrszínek között.

Ezek persze – mondod te – csupa olyasmi, amit már tudsz, és semmi szükség rá, hogy elmondják. Igen, így van. De azt szeretném, hogy azoknak is átadd ezeket, akik nem tudják.

1920. július

Az erdei élet nem wampum²⁹

LÁTOM, hogy idéznek, amint az erdei életet, mint a „valódi cserkészlet legfontosabb tevékenységét” támogatom.

Ez így van. De aztán az „erdei élet” kifejezést úgy magyarázzák, hogy felöltözünk rézbőrű indiánnak, és így aztán pártolom „a skalpok és a wampum, a tipik és a tolldíszek” elfogadását is. Ez nem így van.

Tudok egy kicsit az indiánról, és ő nem olyan (és élete virágkorában sem volt olyan), mint ahogy lefestik néhányan, akik csak a napos oldaláról írnak.

Ennek ellenére nem vagyok ellensége. Ha lehámozzuk a ráragódott rétegeket, akkor megtaláljuk romantikus történetét: a színes ruhák és szokások néha vonzzák a fiút, és ezért az indián hasznos lehet számunkra.

Ugyanígy afrikai testvére a zulu, a hausza, a szomáli és az arab is – akiket mind ismerek. És nem hagynám ki a maorit, az ausztrál bennszülöttet, a polinéz szigetlakót, a gurkát, a burmait, a szikhet stb. stb. sem. Mindannyiuknak lehetnek gyöngyei, de bizonyosan van mindegyikben valami, amit eltanulhatunk tőlük.

Az erdei élet azonban jóval mélyebbre megy, mint a felszíni vonzódás, vagy egyik-másik primitívebb emberi törzs utánzása.

Inkább e népek azon közös képessége, hogy a természet könyvéből olvasnak, és hogy oktatásuk – bár némileg kezdetleges – természetes módszerekkel zajlik, amelyeket nálunk elmosott a mesterséges lépcsőfokok használata.

Megfigyelésben és következtetésben, tábori készségekben, önellátásban, közösségi fegyelemben, fizikai önfejlesztésben (például a szem gyorsaságában) és kitartásban, egyszerű örömeinkben és az élvezet erejében rengeteget tanulhatunk az úgynevezett vadaktól.

²⁹ Csiszolt kagylóból készített apró gyöngyszemek, amelyeket szalaggá vagy övvé fűznek össze. Régebben az amerikai indián törzsek használták pénzként és ékszerként, vagy csoportok közötti ünnepélyes cseréknél. Informálisan: pénz.

Ugyanez az oktatás a civilizált emberre alkalmazva, amint látjuk a felfedező, a vadonlakó és a pionír esetében, az egyént eredményesebbé, férfiasabbá, valamint testben és lélekben nagyobbá teszi a városi tömeg átlagos, iskolai oktatásban részesült tagjánál.

1920. július

Erdőlakó indiánok

KÉT különböző cserkészvezető is megkérdezett, hogy jóváhagyom-e a „Rézbőrű indián vagy erdőlakó mozgalmat” a cserkészetben.

Nos, ez először is a fogalmak összekeverése. Nem kell, hogy legyen – és nincs is – semmiféle olyan különleges „mozgalom”, amiről tudnom kellene, bár régebben volt egy Amerikában, amely végül összeolvadt a cserkészfiúkkal.

Az erdei élet, amint gyakran rámutatok, a cserkészlet legfőbb tevékenysége. Ehhez nélkülözhetetlen a gyakori táborozás, csónakázás és potyázás, amelyet kiegészít a nomádság, a természet tanulmányozása és általában a vadonjárás.

Ahol ezeket nem olyan könnyű megvalósítani, ott értékes segítséget jelenthetnek az indián tevékenységek.

De ennek nem kell szükségképpen külön mozgalomnak lennie testvériségünkön belül, és egy ilyen lépés több okból is helytelen lenne.

Személyesen, én szeretem az indiánosdit. Catlinen³⁰ és rézbőrű indián történeteken nőttem fel. Igaz, hogy amikor én személyesen megismertem a rézbőrűt, akkor már régen nem az volt, mint akit a történelem és a romantika festett meg; az úgynevezett civilizáció nagy rombolást végzett benne erkölcsileg és fizikailag egyaránt.

Ugyanakkor ezeknek a bátraknak a csodálatos művei, szer-tartásai és ruhája nagyon tetszik a fiúknak – hajjaj, néha még a férfiaknak is.

³⁰ George Catlin (1796–1872) amerikai festő, indián portrékra specializálódott.

Azt mondják, nevetséges, amikor egy városlakó felvesz valami erdőlakó nevet, és aláírása után az indián módot utánózva egy jelet rajzol. Hát, ez igaz, de biztosíthatlak, hogy amikor a minap az amerikai indián cserkészek Olympiában nekem adományozták a „Magányos fenyő a látóhatáron” címet, akkor épp annyira meghatódtam és megörültem, mint amikor a valódi maorik dél-afrikai szolgálatomért megajándékoztak egyik legjobban megbecsült háborús emlékművel, vagy amikor a matabele harcosok az „impiza” címmel köszöntöttek a harctéren végzett munkámért.

Úgyhogy lehet, hogy csupán látszatkeltés, mégis a rendes cserkészképzés egyik változata. A cserkészrajban egy ideig jól megragadható és alkalmazható az indiánosdi.

De a cserkészvezető emlékezzék rá, hogy vonzereje nem feltétlenül tartós, és a fiúk hajlamosak megunni vagy kinevetni. Továbbá az indián képzés megszűnik erősen vonzónak lenni, amint a fiúk elkezdenek fiatalemberekké válni, és így érzékenyebbek lesznek a nevetségesre.

Hogy alkalmazása a rajban sikeres lesz-e avagy sem, az nagyban magának a cserkészvezetőnek a beleérző képességétől függ. Ha ő maga képes élvezni az indiántant és belépni a színlelt világba, ismeri a vadont és tudásukat, nagy dolgot csinálhat belőle. A fiúk azonban kritikus fickók, és gyorsan átlátnak azon a férfin, aki nem hiszi vagy „nem volt ott”.

1920. október

A dolog lényege

A MINAP egy cserkésztsízt mutatott nekem egy rendszert, amellyel a mozgalmat szilárdabb alapokra lehetne állítani az eddigieknél. Bizonyos mennyiségű irodaköltséget tartalmazott, főállású titkárokat stb. Ugyanakkor a terv szerint ezt a helyi kerületek megfelelő pénzügyi hozzájárulása fedezte volna.

Az elképzelésnek szerves része volt egy általános választással megválasztott képviseleti bizottság, amely az egész szervezetet

irányítaná. Ennek előnye, hogy kiküszöbölhetné azt a szórványos és egyenlőtlen rendszert, amely szerint most a helyi kerületek saját dolgaikat saját elképzeléseik szerint működtetik. Ebben a központosítottabb és rendezettebb rendszerben sokkal pontosabb nyilván tartást lehetne vezetni a fejlődésről, szabályosabb normákat lehetne felállítani a rajok hatékonyságának mérésére, és jobb általános felügyeletet lehetne működtetni.

Folytatta a rendszer további előnyeinek felsorolását, amikor már mindenképpen meg kellett mentenem a bajtől, és kirobbant belőlem: „Te kedves fickó! Nem érted a cserkészlet lényegét. A mozgalom egyetlen dolog miatt terjedt ki jelentősen az Egyesült Királyságon túlra is. Választott bizottságodnak a Birodalom valamennyi részét képviselnie kellene. Hogyan lehetne megválasztani azokat a szakértő vezetőket, akikre a központ különböző osztályain szükség van? A helyi kerületek örömmel adakoznának, hogy működtessék a hivatalt: nem hiszem. Ez csak néhány kisebb kifogás. De van egy másik és sokkal komolyabb megfontolás is, amely az egész társaságot felborítja. MOZGALOM VAGYUNK, NEM EGY SZERVEZET.”

„Szeretettel és törvénnyel” dolgozunk. Ebben különbözünk sok másik rendszertől. Talán hibázunk, de ez a mi utunk, és ennek ellenére valahogy mégiscsak elértük, hogy fennállásunk tizenkét éve alatt tegyünk valamit.

Nemrég értem haza egy a világ más részein tett igencsak nagy cserkészutazásról, és mindaz, amit láttam, megerősíti azt a meggyőződésemet, hogy a fiú iránti szeretettel, a mozgalom iránti hűséggel és az egymás iránti bajtársiassággal – vagyis a CSERKÉSZET SZELLEMEVEL – dolgozva a helyes úton járunk.

Igaz, hogy – barátomhoz hasonlóan – sokan még nem értették meg a cserkészlet lényegét, de sokan már megértették, és sokkal többen most értik meg. A tisztképzés terjedése (idén nyáron tizennyolc engedélyezett tábor az Egyesült Királyságban) jelentősen segíti ezt a folyamatot. Igazgatásunknak ez a jelenlegi formája nagyon emelkedett elveken alapul.

Egy cserkésztest (már meghalt, úgyhogy egész nyíltan beszélhetek) egyszer kézzelfogható ellenszolgáltatást kért tőlem azért

a munkáért, amelyet cserkész tisztviselőként – ahogy mondta – nekem tett.

El kellett neki magyaráznom valamit, amire elmondása szerint még sohasem gondolt, mégpedig azt, hogy a fiúknak dolgozott, nem pedig nekem.

A cserkészlet kizárólag annak javasolható felhasználásra, akinek hazája és fajtája a szívügye. Az ezzel foglalkozó férfiak nem egy urakból és szolgálkból, vagy tisztekből és katonákból álló haderő, hanem hazafiak csapata, akiket testvériségként köt össze egy közös eszmény, mégpedig a fiú jobbítása.

1921. július

A különpróbák egységesítése

KÉNYTELEN vagyok a következő kritikával illetni azt a rendkívül gondosan kidolgozott tananyagot, amelyet nemrég egy szaktekintély írt a jelvények próbáinak egységesítésére:

„Remélem, az összeállítók nem tévesztik szem elől a mozgalom célját és szellemét, és nem teszik azt tantervvel, osztályzatokkal és normákkal működő képzőiskolává.

Célunk csupán a fiúk – különösen a legkevésbé iskolázottak – segítése, hogy egyenként is lelkesedjenek olyan témákért, amelyek személy szerint különösen tetszenek nekik, és amelyek segítségükre lehetnek.

Ezt a cserkészlet szórakozásával és vidámságával tesszük; olyan fejlődési szakaszokkal, amelyekben természetesen és öntudatlanul lehet őket végigvezetni, hogy saját maguk alakítsák ki tudásukat.

De ha ezt a hatékonyság érdekében komoly, formális oktatási rendszerré tesszük, akkor elhibázzuk az egész cserkészképzés lényegét és értékét, és beleássuk magunkat az iskolai munkába, anélkül, hogy ehhez képzett szakembereink lennének.

Emlékeznünk kell rá, hogy a cserkészlet játékában a cserkészvezetők önkéntesen játsszák a vezető szerepét, és nem képzett iskolai tanárok. Amikor kemény és gyors tantervet adunk nekik, ak-

kor mindössze azt ellenőrizzük, hogy megvan-e bennük a fiúkkal való foglalkozáshoz szükséges buzgalom és eredetiség, a helyi körülményeknek megfelelően.

Könnyen el tudom képzelni, hogy ez sok – egyébként megfelelő – cserkészvezetőt elriasztana.

Úgy tűnik, a javasolt tanterv jócskán túlmegy az általunk a Scouting for Boysban előírt dózison, és ha nem ragaszkodunk az összetevők receptben előírt arányához, akkor nem hibáztathatjuk az orvost, ha nem hat az orvosság.

Jelvénytörzési normánk – amint gyakran mondogatom – nem a munka bizonyos minőségi szintjének elérése (mint az iskolában), hanem AZ EGYES JELÖLT ÁLTAL KIFEJTETT ERŐFESZÍTÉS MENNYISÉGE. Ez a legreménytelenebb esetnek is ugyanakkora esély ad, mint tehetségesebb vagy jobb helyzetű cserkésztestvérének.

Azt akarjuk, hogy MINDEN cserkészünk belülről fakadó, vidám önfejlesztésen menjen át, s nem kívülről rákényszerített, szabályos oktatáson.”

1921. november

Figyelj!

EGY további módja, hogy a fiúknak vonzó tevékenységeket találjunk ki, ha a cserkészvezető nem a fejét törí, hanem a fülét nyitja ki.

Ha a háborúban a katonai felderítő éjnek évadján adatokat akar szerezni az ellenség mozdulatairól, elsősorban fülét használja.

Hasonlóan, amikor a cserkészvezető sötétben tapogatózik fiai hajlamát vagy természetét kutatva, jószerével csak fülelnie kell.

A Boy Scouts of America³¹ lapja, a *Scouting* februári számában gyönyörűséges cikket olvashatunk a figyelés értékéről a cserkészvezető számára. A cikk sokatmondó címe: „Amikor a portya megüti a lábujját”. A szerző egy fiaival portyázó cserkészvezetőt sürget (aki azon töri a fejét, mit is mondjon nekik a természet megfigyeléséről), hogy arra figyeljen, amiről a fiúk beszélnek, saját száját pedig fogja be.

Elképzelhető, hogy épp egy bokszeccsről beszélgetnek, vagy a fák tanulmányozásától valami hasonlóan távoli dologról, de ha figyel rájuk, közlő pillanthat be valamennyi fiú jellemébe, és rájöhet, hogyan keltheti fel legjobban az érdeklődésüket.

Hasonlóképpen a becsületbíróság vitáin s a tábortűzi beszélgetéseknél is. Ha a hallgatást és figyelést fő foglalkozásoddá teszed, sokkal többet tudhatsz meg fiaidról, mint amennyit ők tudnának meg tőled, ha te beszélnél.

Így tehát a szülők meglátogatásánál se annyira arra törekedj, hogy meggyőzd őket a cserkészlet értékéről, mint inkább arra, hogy kiszedd belőlük, mi az elképzelésük fiuk neveléséről, és mit várnak a cserkészettől, vagy milyen kifogásuk van ellene.

Néhány hónappal ezelőtt felvettem egy kis javaslatot ugyanebben a témában, mégpedig azt, hogy ha ötlet híján vagy, ne állítsd neki őket olyasminek, amiről csak te hiszed, hogy kedvük van hozzá, hanem füleléssel vagy kérdezősködéssel tudakold meg, mihez volna nekik leginkább kedvük, és aztán nézd meg, mire mehetsz vele – vagyis jó hatással lesz-e rájuk.

Ugyanígy, amikor oktatsz, sokkal jobb, ha fiaiddal megvitatsz valami fontosat, vagy kérdéseket teszel föl nekik, mintha egyszerűen információkat szajkóznál nekik. Rengeteget nyerhetünk odafigyeléssel és megfigyeléssel.

³¹ Az USA cserkészszövetsége.

A vicc szerint az új cserkésztevékenységek olyanok, mint amikor apu új játékot visz haza a gyerekeinek: ő az első, aki nekiáll játszani velük.

Nos, úgy látszik, pont ez zajlik a cserkészetben is.

1922. április

A cserkészet játéka

EGYIK tengerentúli águnk központjának jelentésében az van leírva, hogy a cserkészek száma nagy arányban csökken a mozgalomban töltött harmadik hónap körül, ezért figyelmeztetik a cserkészvezetőket, hogy vizsgálják meg cserkészkedésük módszerét, és gondoskodjanak arról, hogy az megfeleljen a legények várakozásainak.

Nem tudom, Nagy-Britanniában mennyire fordulnak elő ilyen elhagyások cserkészeink között, azt viszont nagyon jól tudom, hogy ugyanez néhány éve már előfordult a hadseregben, amikor az újoncok jelentős része fogta magát, és három hónap után hátat fordított a szolgálatnak.

Saját ezredemben megvizsgáltam az ügyet a fiatal katona szemszögéből, és arra jöttem rá, hogy mielőtt belépett, elképzelte a katonaélet minden romantikáját és könnyedségét, utána viszont azt kellett észrevennie, hogy jó hosszú időre újoncruhában elvégzendő alaki és fegyelmi gyakorlatokra ítélik, úgyszólván bebörtönözve a kaszánya falai közé.

Ekkortájt próbáltam ki a felderítési kísérletet a fiatal katonák között, és rá tudtam venni őket, hogy érdeklődésből maguk tanulják meg a katonaság csínját-bínját, ahelyett hogy azt végeérhetetlen gyakorlatokkal és rutinnal vernék a fejükbe.

A kilépések nagyon rövid idő alatt megszűntek, és az emberek feleannyi idő alatt váltak eredményesekké. Rájöttek, hogy a katonaság végeredményben játék, nem pedig pokoli szenvedés.

1922. június

Borotvapapírra írt jegyzetek

EGY kedves öreg hölgy – nem lévén naprakész a modern borotvák és hasonlók ügyében – születésnapi ajándékként küldött nekem egy kis kötegni borotvapapírt.

En pedig ezt rendkívül értékesnek gondolom, és ahelyett, hogy fölöslegesen lógna az öltözőasztalomon, nagyon is hasznos céllal lóg ott. Azt hiszem, általános, hogy a nagy gondolatok vagy fürdés vagy borotválkozás közben támadnak az ember fejében. Mindenesetre személy szerint ilyenkor határozottan ragyogónak érzem magam – jóllehet máskor lassú és ihletetlen vagyok!

Ugyhogy a borotvapapír-tömb mellé egy ceruzát is erősítettem, és így le tudom jegyezni a gondolatokat, amikor eszembe jutnak.

Íme néhány közülük:

1. Mi a célja egy szemlének?

Nem annyira hogy megkritizáljuk, mint inkább hogy kihasználjuk a cserkészvezetők tudását, és új cserkésztrükkökre jöjjünk rá.

2. Mi lesz a legnépszerűbb mutatvány a fiúk között?

Látni egy működő rádiót és annak elkészítését.

3. Miért hasonlít a fiú lelke a hegedűhúrra?

Mert be kell hangolni a megfelelő hangmagasságra, és akkor képes valódi muzsikát adni. Talán rosszul bántak vele – vagy nem – mielőtt a cserkészvezető kezébe került, de az már tőle függ, hogy kipróbálja a hangszínét és a megfelelő magasságra hangolja, aztán hozzáértéssel és megfontoltan játsszék rajta.

4. A gyalázkodás ostobasága.

Gyakran csodálkoztam a kritikusok erőszakosságán, amikor pedig nincs semmi igazulnivaló.

Most olvasom Fabre-nál³², amint azt írja, hogy a szentjánosbogaraknál ez természetes jellegzetesség. Ezt mondja:

„A tudatlanság mindig sértegető. A tudatlan ember állandóan tele van erőszakos állításokkal és rosszindulatú értelmezésekkel.”

Ezt érdemes tudni. Nem fogom hozzáválni a következő kritikussomhoz!

5. A siker próbája a nevelésben.

Nem az, amit a fiú az iskola végén a vizsgán tud, hanem amit tíz évvel később tesz.

A szellem mennyiségének próbája a mozgalomban az öregcserkészek aránya az új tisztek között.

6. Kitüntetés-vadászat.

Nemrég volt egy verseny cserkészvezetők csoportjai között, és a győztes csapatot a végén lefényképezték a győzelemért kapott tróféával.

Ez pedig nem más volt, mint egy közönséges fejkáposzta.

Kitűnő tiltakozás a kor éremkapkodó és kitüntetés-hajhászó irányultsága ellen.

A sport kedvéért legyen tiszta a sport.

7. Zenekarok.

Egy magát „Megcsömörlött” álnévvel illető valaki a múltkor ezt írta egy napilapban: „Muszáj a cserkészeknek fiatal jehukként³³ dobokat püfölni és trombitálni, amikor menetelnek vagy alaki gyakorlatokat végeznek vagy bármit csinálnak? Hogyan tudnak a csecsemők elaludni, amikor odakintről ilyen zenebona hallatszik?”

³² Jean-Henri Fabre (1823–1915) francia biológus, elsősorban rovarokkal foglalkozott.

³³ Elállatiasodott, undorító ember. Jonathan Swift (1667–1745) regényhőse, Gulliver találkozott velük a lovak országában.

Szerencsére a zenekarok és a kürtölés kihalófélben van a mozgalomban, mert nem illenek a táborba, a városokban pedig zavaróak. Úgyhogy remélem, rövidesen alig lesznek, akik a cserkészek miatt „megcsömörlöttek” mondják magukat.

1922. augusztus

Az őrsi rendszer fejlődése

KÜLÖNBÖZŐ forrásokból érdekes beszámolókat kaptam az őrsi rendszer fejlődéséről, nagyon kielégítő eredményekkel. Az egész dolog összefoglalva a következő: az őrben valamennyi egyén felelősséget kap egy részért, hogy az egész sikeresen működjék, a cserkészlakban és a táborban egyaránt.

Ez mellékesen erősíti az őrvezető pozícióját és növeli feladatait, illetve fejleszti valamennyi tag egyéni érdeklődését és polgári képességeit, miközben erősíti a csoport bajtársi szellemét.

Az őr tanácsot alkot:

Az őrvezető lesz a tanács elnöke.

Az őrvezető-helyettes a raktárért stb. felelős alelnök és szállásmester.

1. sz. cserkész – írnok
2. sz. cserkész – kincstárnok
3. sz. cserkész – a cserkészlak őre
4. sz. cserkész – játékmester
5. sz. cserkész – könyvtáros

A tanács olyan kérdéseket mérlegel, mint például melyik különpróbajelvényért dolgozzék az őr, hová menjen táborozni vagy portyázni stb., futball- és krikettmérkőzések, atlétikus sportok és kiállítások, és kérdéseket javasol megfontolásra és eldöntésre a rajbecsületbíróságának.

Az írnok megőrzi a tanács jegyzőkönyvét, amelyet a következő ülésen a szokás szerint felolvasnak kijavítás céljából, mielőtt az elnök (vagyis az őrvezető) aláírná őket.

Az írnoknak kötelessége ezen kívül egy őrsi naplót is vezetnie, amelyben minden héten röviden nyilván vannak tartva az őrs dolgai otthon vagy a szabadban.

Ezek az őrsi tanácsok, ha a megfelelő eljárással vezetik őket, azonnal megemelik a raj becsületbíróságának rangját. Ha egy üzleti tanácskozás megfelelő rutinjával és szertartásosságával vezetik, a becsületbíróság egyfajta nagy fontosságú felsőházzá válik a fiúk szemében, hiszen közlelről érdekeltek döntéseiben. Az egész dolog pedig értékes és gyakorlati neveléssé válik „polg. ism.”-ból.

Aztán a táborban mind annak sikerére, mind pedig a fiúk nevelésére kitűnő hatással van, ha a kötelességek hasonló módon át vannak ruházva az őrs egyes tagjaira.

A munka elosztását például a következőképpen lehet elvégezni:

Őrsvezető – a legmagasabb hivatal, felelőssége a feladatok kiosztása és elvégzésük ellenőrzése.

Őrsvezető-helyettes – szállásmester, feladata gondoskodni az élelmiszerről és a felszerelésről, valamint az elsősegély.

1. sz. cserkész – szakács, ételek elkészítése;

2. sz. cserkész – írnok, pénztárkönyv és a felszerelés nyilvántartása, tábori vagy portyanapló vezetése;

3. sz. cserkész – építő, csatornák, hidak, latrinák készítése

4. sz. cserkész – egészségügy, a tábor tisztán tartása, hulladékok elégetése

5. sz. cserkész – favágó, gondoskodás a tűzifáról. Tűzmester és vízszállító, feladata van a főzésnél vagy a tábortűznél és a vízellátásban.

1922. augusztus

Házon belül

A BRIT-SZIGETEK istenáldotta éghajlatán ugyanúgy fel kell készülnünk a nedves napokra és a hosszú sötét estékre, mint csodás napsütésre. Ezért nem is korlátozhatjuk tevékenységeinket a szabad térre, bár természetesen erőfeszítéseinknek ez különösen is célja.

A városok szegénynegyedeinek hátsó udvarai és sikátorai általában nyomasztó látványt nyújtanak, ahogy lelkes és életteli teli, ám ellenőrizetlen, vezetetlen fiúk és lányok nyüzsögnek bennük, s ahol az erősebb akarata számít, a gyöngébb pedig a fal mellé áll.

Csoda-e, ha ebben a szürke, nyomorúságos környezetben a fiatalok a szemünk láttára válnak egészségtelen, önző, elkeseredett, fegyelmezetlen népséggé?

Az elégedetlenségnek ez a melegágya, amint mondtam, már önmagában is elég rossz, de még mennyivel rosszabb, ha a latyak és az eső bekényszeríti a gyerekeket zsúfolt otthonaikba, hosszú téli estéken agyonhajszolt, ingerlékeny felnőttek közé, ahol semmit sem lehet csinálni, csak egymással nyűgösködni és veszekedni.

Mindannyian tudjuk, hogy egy esős nap még saját otthonunkban is elég rossz a gyerekeknek, és így valamennyire elképzelhetjük, milyen lehet ezekben a szegényebb hajlékokban.

Itt valóban a kalandok földje van előttünk a cserkészmozgalomban: olyan pioníroknak, akik be mernek lépni. Különpróbajelvényekért olyan hobbit és házimunkát tudunk adni, amely sok fiatal életet megnyugtat és megelégedéssel tölthet el.

Külföldön szemlátomást úgy vélekednek, hogy a Gilwell Parkban mi általában nem vélekedünk elismerően a különpróbákért végzett munkáról. Ez a félreértés bizonyára onnan ered, hogy a képzések rövid ideje alatt inkább a szabadtéri tevékenységeket kell hangsúlyoznunk, mint a beltérieket. De ebből nem lenne szabad azt a következtetést levonni, hogy nem ismerjük el a különpróbákért végzett munka értékét. Épp ellenkezőleg: bár kritikusaink talán azt mondják, hogy erkölcstelen dolog a fiú hiúságára építeni, ennek mégis megvan a haszna. Talán erkölcstelennek nevezik, ugyanakkor

épp ennyire igaz lenne, ha ezt olyasminek tekintenék, ami nagyon is természetesen vonzza az emberi természetet.

A különpróbákért végzett munkával – ha egyénre szabottan alkalmazzuk – még a legtehetségtelenebb és a legelmaradottabb fiúnak is olyan előnyt adhatunk, amely egyenlő esélyeket biztosít neki jobb helyzetű vagy tehetségesebb társával szemben. Így ambíciót és reményt adhatunk neki, és azt az érzést, hogy elért valamit, ami pedig egyre nagyobb kalandok felé fogja továbbvinni.

1923. október

Szolgálat

HA önmaga helyett a szolgálat lenne oktatási rendszerünk elsődleges célja, az legalább ugyanakkora érdeklődést kívánna a diákok részéről, és az eredmény egy egészen más világ lenne. A minap a Népszövetség egyik hivatalnokával beszélgettem, és megkérdeztem:

„Na, hogy megy a jó öreg szövetség?”

Ezt válaszolta:

„Minden rendben, de soha nem fog teljes egészében működni, amíg nem minden tagja lesz olyan férfi, aki valaha cserkész volt.”

A válasz eléggé megdöbbentett, így ezt mondtam: „Arra gondol, hogy táborozniuk kellene és a kajájukat saját maguknak főzni?” Ezt mondta: „Nem, nem úgy; hanem az egyetlen általam ismert iskola, amely az élet legfontosabb szabályaként a szolgálatot oktatja, a cserkészmozgalom. A Népszövetségnek nem csupán különböző országok küldötteiből álló bizottságnak kellene lennie, akik mind saját nemzetük érdekeit nézik, hanem inkább egymással konzultáló szakértők egyesülésének, hogy az emberiségnek szolgáljon javára.”

Íme tehát egy újabb elismerés, amelynek munkánkat ösztönöznie kellene, hiszen azt mutatja, hogy a jó irányba haladunk.

Nevelésünk főleg példaadással folyik, s cserkészvezetőink pontosan ilyen jó példával járnak elől, amikor egyedül azért szolgál-

ják a fiút hazafias odaadással, mert ez örömet szerez nekik, s nem gondolnak anyagi jutalmazásra.

A fiúkat a napi jócselekedettel tanítjuk: a farkaskölykök részéről édesanyjuknak tett alapvető jócselekedetektől kezdve, a cserkészeknél az életmentésre való készenléten át egészen a rovereknél a mások számára rendszeresen tett közszolgálatig. A szolgálatra nevelés nem csupán elméleti oktatás kérdése, hanem két jól megkülönböztethető fokozata van: először kifejlesztjük a jóindulat szellemét, majd megteremtjük a lehetőséget, hogy az a gyakorlatban megnyilvánulhasson.

1924. január

Falusi rajok

GYAKRAN hallom, hogy egyesek szerint falusi rajokat nehezebb működtetni, mint városiakat. Bizonyos tekintetben ezt nem vonom kétségbe, különösen ha szigorúan ugyanahhoz a munka-programhoz ragaszkodnak, mint amelyet a városi rajok végeznek.

De magam is falusi lakosként úgy látom, hogy sok olyan lehetőség nyitva áll a falusi rajok előtt, amely városiaknak nem adatik meg. És azt hiszem, hogy sok ilyen lehetőség nem csak egészséges és nevelő hatású tevékenységet ad a fiúknak, hanem falujuknak is valódi javára szolgálhat.

Például falutáblák³⁴.

A The Scouter egyik korábbi számában már adtam egy

³⁴ Village sign: falvakat jelző tábla. Abban különbözik a hagyományos útjelzőtábláktól, hogy általában színes, díszes, és kifejezetten a falura jellemző motívumokat használ. Gyakran helyi lakosok készítik, sokszor fából vagy öntöttvasból, esetleg kőből. Elsősorban Anglia déli részére jellemző.

leírást arról a falutábláról, amelyet mi állítottunk föl saját falumban, jórészt a cserkészek és támogatóik munkájával. Nagyon sikeres lett. Csomó mindent megtanított a hely történetéből a falusiaknak, időseknek és fiataloknak, illetve felhívja a turisták és utazók figyelmét azokra az érdekességekre, amelyeket a település nekik tartogat. A lakók között bizonyos polgári büszkeséget alakított ki falujukra, ami viszont összetartást és közelebbi bajtársiasságot eredményezett köztük. Nos, kíváncsi vagyok, eleddig hány raj állított fel falutáblákat saját környékén? Az ötlet itt van. Elvégezhető, ezért el is végeztetett – és pedig jó eredménnyel.

Aztán itt a természet megfigyelése: nyilvántartani a fák és vadvirágok rügyezését és virágzását, a madarak vándorlását, vidrák, patkányok és rókák látogatásait stb.

A helyi térképek kiegészítése új épületekkel stb. A mellék-ösvények és szolgalmi utak állandó figyelése, hogy használhatók-e még a lakosság számára. Régészeti maradványok, utak, táborok, kutak, kövületek stb. keresése. Kiállítás – vagy ha lehetséges, múzeum – létrehozása régi idők szerszámaiból, faragványából, képeiből, szőgyenfaiból és áruiból stb. Régi helyi foglalkozások, legendák, táncok, játékok, énekek, szokások, és ételek vagy italok megőrzése. Idősebb lakosok családfájának visszanyomozása. A háborús emlékmű és a körülötte lévő kert gondozása stb. stb.

Ezeket és sok más helyi érdeklődésre számot tartó dolgot ki lehet tűzni célként a fiúk tevékenységeihez, ha a cserkészvezető javasolja őket (egyszerre persze csak egyet) és elegendő romantikát tesz hozzá, hogy felébressze lelkesedésüket. Az eredmények nem csak hogy jók lehetnek, hanem akár nagyon jók.

Minden faluban tonnányi történelem van eltemetve, csak ásnunk kell érte; és minden grófságban vannak régészettel és helyi dolgokkal foglalkozó társaságok, amelyek csak arra várnak, hogy alkalmas és lelkes segítőkre találjanak.

Alig több mint egy évszázada a falvak saját rendszerük szerint látogatták meg egymást, és a helyi zenekar vagy énekkar vezetésével vitték totemoszlopukat. Ez hozzájárult a szomszédság és az udvariasság egészséges szelleméhez, illetve bizonyos büszkeséget és

összetartást kölcsönzött a falunak. Valami hasonlót nyugodtan feleleveníthetnének a cserkészrajok is, és ez nem csekély mértékben javára válna az országnak.

1924. március

Alapvető etika

A cserkészmozgalomban mindössze a legegyszerűbb alapvető vallásetikát állítjuk a fiúk és a lányok elé, és aztán arra vesszük rá őket, hogy ezt ültessék át a gyakorlatba. Ezek az elvek annyira egyszerűek és alapvetők, hogy a felszínes kritikusnak a cserkészet akár „vallástalannak” is tűnhet. A cserkészet tanulója és felhasználója azonban mégis másként látja.

Azt mondtam, hogy az egyszerű és alapvető etikához ragaszkodunk. Ez részben azért van, mert ezt a gyerekek jobban megtudják emészteni (és az emésztés alapvető fontosságú, ha bármi hasznát akarjuk venni az ételnek), részben pedig azért, mert ha a felekezeti formák alapjánál maradunk, akkor ez az etika egyetlen olyan vallást sem sért, amelynek tagjai soraink között vannak.

Úgy vesszük őket, ahogy Krisztus tanította, két egyszerű formában:

„Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből.

A második hasonló hozzá:

Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.

Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták.³⁵”

De a gyerekeknek nem elegendő csupán elvontan megtanulni a szövegeket, és alkalomadtán papagájszerűen ismételni őket; ez rövidesen elhalványulna, és csekély hatása lenne jellemükre vagy életükre.

A két parancsolatot tehát aktívvá kell tennünk.

Isten iránti szeretet. – Hogy jobban felfogják és szeressék Istent, ezt nagy mértékben a művében való elmélyedéssel tesszük

³⁵ Mt 22,37–40 nyomán

aktívva. Emlékezzünk rá, hogy ez egy lépés, nem pedig pótlék; és David Livingstone³⁶ története mondja el nekünk, milyen értékes lépés lehet ez a fiatal elmében a helyes alapok lerakásakor.

Szinte minden gyermeket vonz a természetismeret, a természet számtalan formájának tanulmányozása, csodáinak és szépségeinek felismerése. A tábor vagy a szabadtéri portya közeli kapcsolatba hozza a lányokat és a fiúkat a növényekkel, az állatokkal, a madarakkal, a sziklakkal és más társaikkal Isten nagy családjában.

Megláthatják a tenger és az égbolt csodáit, a táj színeinek bővületét és a tájkép megmintázását, pedig ezekre korábban vakok voltak. Így tárulhat fel a fiatal lélek ajtaja a hozzáértő tanár előtt.

Még ahol nehéz is a szabadtéri megfigyelés, ott is vannak megvizsgálható csodák minden hüvelykjén saját anatómiánknak, amelynek ismerete (újfent a hozzáértő tanár kezei alatt) végtelen értékű lehet mind a Teremtő bámulatos művének bemutatásakor, mind kölcsönkapott testünk mélyebb tisztelésének kialakításakor, mind pedig annak szemléltetéséhez, hogyan törődjünk vele, fejlesszük és szaporítsuk Isten iránti kötelességünk teljesítésének részeként.

Felebarátunk iránti szeretet. – A második parancsot támogatva – „szeresd felebarátodat” – arra buzdítjuk a cserkészeket és cserkészlányokat, hogy ezt aktív formában, cselekvéssel fejezzék ki, akár egészen alapvető módon, jó szolgálatot téve másoknak.

A viszonzás vágya nélküli napi jócselekedet, amely fokozatos szakaszokban növekszik egészen addig, amíg viselkedési szokássá válik, addig folytatódik, amíg idő- vagy pénz- vagy örömbeli áldozatot is jelent, akár egészen addig, hogy a jóttevő életét is veszélyezteti.

Azt tanítjuk a fiúnak, hogy az ajándék addig nem az övé, amíg ki nem fejezte érte háláját. Isten iránti viselkedése ezért hála a kapott javakért, az ezt kifejező módszer pedig a szolgálat: Isten kedvéért, embertársainak.

³⁶ David Livingstone (1813–1873) Közép-Afrika legendás felfedezője, skót protestáns misszionárius.

Az önzésnek ez az elnyomása, és ennek a bennünk lakozó Istent jelentő szeretetnek a kifejlesztése teljesen megváltozott szívet ad az egyénnek – s vele az igazi mennyország ragyogását. Más emberré válik. Számára nem az lesz a kérdés: „Mit kaphatok?“, hanem az: „Mit adhatok az életben?”

Bármilyen vallást is vegyen fel a legény végül, maga fogja majd fel annak alapjait, és ezeket valóra váltásuk közben megismerve lesz valódi kereszténnyé, az embertestvérei iránti jószág és együttérzés szélesebb távlatával.

Másfelől túlságosan is jól tudjuk, milyen veszélyei vannak a lélektani oldal elhanyagolásának és a teológiai és spirituális oldal túlsúlyozásának a gyerekek esetében.

Megnyerhetjük a keveset, de elveszthetjük a sokat. Untathatjuk őket, amíg a kezünk alatt vannak, hogy azután amint szabadokká válnak, mindenestül hátat fordítsanak a vallásnak. Álszenteket és szélhámosokat gyárthatunk, a hit helyett a babonát támogathatjuk.

Azonban az imént leírtak szerint gondosan előkészített alapon már aránylag egyszerű a vallás elfogadott formájának felépítése; jó irányítással szinte magától elkövetkezik.

Ha majd lesz egy kis kovásznyi polgárunk ebben az országban, aki a gyakorlati kereszténységet napi elfoglaltságává teszi, akkor kevesebb lesz az osztályok közötti ellentét, és több a szívből jövő jóindulatú testvériség, és a férfi céljainak csúcsa nem a nemzeti hazafiság lesz, hanem az aktív jóakarat és az együttműködés a világban szerte élő embertársaival, hiszen mindannyian az egy Atya gyermekei.

A béke uralmának ebből kell elkövetkeznie a Földön.

1924. július

A megfelelő emberek felakasztása

NEMRÉG meghívtak, hogy szóljak hozzá egy vitához a halálbüntetés melletti és elleni érvekről, és saját észrevételeimben azt mondtam, hogy képes lennék nagy lelkesedéssel támogatni a halálbüntetést, amennyiben kiszabásakor gondosabb megkülönböztetést

gyakorolnának annak érdekében, hogy a hurok a megfelelő nyakra kerüljön. Az átlagos gyilkos az átlagos gyermek hajlamaival és képességeivel jött erre a világra. Azok az emberek, akik véleményem szerint rászolgáltak, hogy fölakasszák őket, a szülei, akik elhanyagolták azt a felelősségüket, hogy ép testben helyes és ép lelket adjanak neki, a tanár, aki írni, olvasni és számolni oktatta ahelyett, hogy jellemre és önuralomra nevelte volna, a lelkész, aki elmulasztotta, hogy elültesse benne vallásának gyakorlatát és az újságszerkesztő, aki morbid és pikáns stílust alakított ki magának és így cinkosként segített az előbbieket.

1924. október

Testvériség

AMIKOR jópár évvel ezelőtt Tuniszban jártam, egy csodálatos társulattal ismerkedtem meg: a Szahara Fehér Testvéreivel³⁷. A néhai Lavigerie³⁸ bíboros szervezte meg őket. Amolyan újfajta kereszties lovagok voltak. Ezek a – javarészt Franciaország legjobb családjaiból verbuválódott – fiatal férfiak szerzetes-hadsereg voltak, misszionáriusok, akik készek arra, hogy megvédjék az ő hitükön álló békés népet, ha szükséges. Területük a fegyveres, fanatikus szennusszikkéval³⁹ volt határos, így aztán hasonlók találkoztak egymással. Az a tény, hogy harcosok és egyben szerzetesek voltak, kétszeresen is erős testvéri köteléket jelentett, hiszen önkéntesen, aszketikus

³⁷ Fehér Atyák, fogadalom nélküli kongregáció, tagjai esküvel kötelezik magukat a halálig tartó missziós munkára.

³⁸ Charles Lavigerie (1825–1892) francia bíboros, karthágói és algíri érsek, Afrika prímása, buzgó misszionárius.

³⁹ Mohamedán vallási irányzat, Mohamed ibn Ali asz-Szenusszi (1792–1859) alapította 1837-ben Mekkában az iszlám lelki hanyatlás és politikai széttagoeltság megállítására. A 20. század elején az irányzat hívei harcoltak a francia és olasz gyarmatosítók ellen. Líbia lakosságának harmada máig kötődik a mozgalomhoz.

törvények szerint vállaltak egy veszélyes életet, hogy másokat és egymást szolgálják. Élő példái voltak annak, mire képes kicsiben a jószándék és az együttműködés, amit manapság szeretnénk általánosabbra tenni a világban.

A Fehér Testvérek, akárcsak a cserkészek, inkább mozgalom voltak, mint szervezet. Vagyis saját akaratukból azért léptek be, hogy tegyenek valamit fajtájukért, anélkül, hogy jutalomra gondoltak volna. Ameddig él ez a lelkiület, addig a testvériséggel minden rendben van. De vigyázz, az önzés néha észrevétlenül lopódzik be: talán egy olyan érzés formájában, hogy az embernek tehetsége van egy különösen jó raj összekovácsolásához, vagy azon igyekszik, hogy nagyobb hazafinak látsszék társánál, vagy egy vadonjáró bandában nagyon sokat tart magáról. Ártalmatlan gyöngeségek, de önzést fejeznek ki.

Nézz magadba, és látni fogod, hogy benned nyoma sincs. Máskülönben feltétlenül észre kellene vened egy kis vetélkedés-érzést, egy kis gondolatkülönbséget társaiddal az elvekről, amelyből, ha nem is irigység vagy ellenszenv, de legalább egy kis zárkózottság következik. Más szóval nem egészen a megfelelő lelkiület jön létre.

Ahogy testvérei vagyunk a fiúknak, ugyanolyan testvéreinek kell lennünk egymásnak is, ha bármi jót szeretnénk tenni. Épp pár napja olvastam egy vezető levelét, akinek egy szegénynegyedben komoly küzdelmébe került egymagában létrehozni egy rajt, és nem a nehézségek csüggesztették el, hanem a közösség „teljes elszigeteltsége és nagyon gyöngye szelleme”, amelyet „azok a körülötte lévők mutatnak”, akik pedig segíthetnének.

Hogy kinek a hibája volt, azt én nem tudom, de ilyen tartózkodás vagy féltékenység nem létezhet ott, ahol megvan a testvériség valódi eszménye. Amire szükségünk van, és ami, Istennek hála, mozgalmunkban a legtöbb helyen meg is van, az nem csupán a jóindulatú tolerancia szelleme, hanem a figyelmes rokonszenv és a másoknak nyújtott segítségre való hajlandóságé is. Nem csak szükségünk van erre, de meg is kell szerezniünk, ha fiainknak az egyetlen hathatós módon – vagyis saját példánkkal – akarjuk megtanítani, hogy a legnagyobb elvek: a jóindulat és az együttműködés.

1926. március

Kötelesség a Király iránt

MEGKÉRDEZTEK, pontosan mit is jelent a cserkész- és cserkészlány-fogadalomnak ez a része, különösen a tengerentúlon.

Hallottunk a Brit Birodalom széthullásáról, ami azért fog megtörténni, mert a különböző domíniumok teljes önkormányzattal bíró nemzetekké válnak. Azt hiszem, ezt a gondolatot néhány elégedetlen külföldi vágyai hívták életre.

Egy külföldi mindenesetre másként látta, mégpedig Emerson⁴⁰, az amerikai író, amikor prófétai módon ezt mondta Nagy-Britanniáról: „Nem látom csüggedtnek vagy gyöngének, hanem olyanak, mint aki emlékszik arra, hogy korábban – valójában egyfajta ösztönnel, amellyel kicsit jobban lát egy felhős napon – sötét időkét is megélt, és hogy a csata és a balsors viharában titkos életerejé és ágyúhoz hasonló lüktetése van.”

Ahelyett, hogy a decentralizáció miatt szétesne, a kölcsönös érdekek és a javuló kommunikáció egyre szorosabban fűzi össze a Birodalmat. A modern találmányok révén távoli részei napról napra közelebb kerülnek egymáshoz, hisz amíg a tengeren hónapokba telt a kommunikáció, most ez a levegőben csak napokig tart, rádión pedig másodperceknél is rövidebb ideig.

Saját véleményem szerint még csak a kezdetén tartunk annak, hogy a Birodalom a világbéke biztosításának jótékony szervezeteként ereje és hatalma csúcsára jusson.

Kis, nacionalista érzésektől fűtött országokat látunk magunk körül, amelyek függetlenséget és önrendelkezést követelnek, előre nem látható eredménnyel. Sok esetben azonban szomszédaikra való féltékenyséjük vagy tőlük való félelmük megköveteli, hogy minden pillanatban készen álljanak önmaguk megvédésére, és nincs köztük olyan közös kötelék, amely békét és valódi hatalmat hozhatna.

⁴⁰ Ralph Waldo Emerson (1803–1882) amerikai esszéista, költő, a transzcendentalista mozgalom vezetője. Az idézet az *English Traits* (angol jellegzetességek) c. könyvéből származik (1856).

A brit államoknál ez másként van. Nincs ilyen féltékenységek. Mivel közigazgatásuk független, kereskedelmük is az. A múlt háborúi próbára tették önfeláldozó hűségüket egymás és az anyaország iránt. Ez az anyaország addig támogatta őket, amíg saját lábukra tudtak állni, úgyhogy – miközben már maguk irányítják saját ügyeiket, és saját életüket élik, mint egy család gyermekei – még mindig megőrzik a vérségi kötelékeket, és még mindig közös főként tekintenek a Királyra.

Ameddig így tesznek, államszövetségi nemzetek nemzetközössége lesznek szétszórva a bolygó valamennyi részén, akkora közös hatalommal, amekkora még sohasem létezett a történelemben.

De ez olyan hatalom lesz, amelytől a világ emberfajtáinak nem kell félniük. A béke és a jólét hatalma mindenkinek. Mint „kereskedőnemzet”, a háború nem sajátunk, úgyhogy a cserkészeknek és cserkészlányoknak megparancsolt „kötelességünk teljesítése a Király iránt” azt jelenti, hogy saját országukban a cserkészvezetők oltsák bele a következő nemzedékbe a Brit Nemzetközösségnek ezt az eszményét, sőt, ösztönöznünk kell a fiatalokat, hogy majd annak idején ők is tanítsák meg ezt saját gyermekeiknek mindannyiunk javára.

Ha előretekintünk, rájövünk arra, hogy egymillió cserkészünk és cserkészlányunk ma valószínűleg egy újabb milliónyi olyant képvisel, aki már végigment a képzésen, valamint arra is, hogy ők a következő nemzedék szülei, és néhány éven belül nagyjából két-hárommillió gyermeket fognak felnevelni saját gondolataikkal és cselekedeteikkel.

Csodálatos lehetőség ez számunka, és óriási felelősség. Ezért helyes jövőképpel kell olyanná formálnunk képzésünket, hogy ne elégedjünk meg csupán csinos rajokkal és időszakos sikerrel, hanem bizonyosodjunk meg arról is, hogy valóban a legmagasabb eszményeket oltjuk bele a fiatalokba, hogy a fiúk és a lányok valóban keresztény szellemet visznek mindennapi életükbe és cselekedeteikbe, és hogy jóindulattal és együttműködéssel helyettesítik az uralkodó szűklátókörű hazafiságot és a féltékenységet.

1926. augusztus

Táborozók

AZ elmúlt néhány hétben szinte minden éjjel táboroztak nálam cserkészek és roverek kettesével-hármasával, az országban tett portyáik közben. Igazi öröm számomra elnézni őket, megfigyelní különféle tábori felszereléseiket, főzésüket és szellemes eszközeiket, amelyek a köztük egyre szélesebb körben kifejlődő igazi vadonlakó-ügyességet mutatják.

Ha húsz évet visszatekintünk, fiaink között akkoriban nem volt ilyesmi, mára viszont széles körben elterjedt. Ha mi, cserkészvezetők semmi egyebet sem tettünk volna, mint hogy előmozdítottuk a cserkészetnek ezt az oldalát, már megérte volna a fáradságot. Nézd az egészséget, a friss levegőt, az élet élvezetét, a boldog barátságokat, a természet megbecsülését, hazánk ismeretét, az önbizalmat és a találékonyságot, s azt a sok egyéb jellemző dolgot, amit a táborozás hoz magával.

Több környéken táborozó rajnál is láttam, ahogy kiküldenek egyszerre két fiút, hogy az álló tábortól távol, egyedül gyakorolják a portyázást és a táborozást.

Nemrég velem volt néhány külföldi cserkészvezető, akik eddig azt hitték, hogy sehol sem múlhatják felül tökéletesen megszervezett táboraikat. Szórakoztató volt nézni, ahogy erőt vesz rajtuk a kétség, amikor látják ezeket az életerős, csillogó szemű sihedereket, amint munkához látnak: fölverik kis sátraikat, nagyon kevés száraz ággal megrakják főzéshez való tűzüket, és tábori seprűt, edényakasztót, tányér-csöpögtetőt, szikkasztógödröt és hasonlókat készítenek, miközben senki sem irányítja őket, és eszközbe sem jut, hogy egy vállalkozó főzzön rájuk vagy állítsa föl sátraikat.

Ez felnyitotta barátaink szemét, és a brit fiúról illetve a cserkészetről szerzett új benyomásokkal mentek el.

Csak így tovább, vezetők, ez igen nagy fejlődés!

1926. szeptember

Személyesen

TARTOK tőle, hogy sok vezetőnek úgy tűnök, mint aki nagyon begyöpösödött, és nem fogékony különféle kéréseikre, de azt hiszem, megértenék nehézségeimet, és együtt éreznének velem, ha egy nap ők vennék át a napi postámat tartalmazó zsákot.

Példaként ma reggel lefirkantottam minden egyes levél tartalmát, egymás után, ahogy felbontottam őket. Talán szórakoztató lesz.

1. Egy volt őrmester az ezredemből arra kér, hogy segítsék neki munkát találni.
2. Az R-i gimnázium felkér, hogy tartsak egy előadást.
3. A 48-as huszárok azt akarják, hogy a díszvacsorájukon üljek az asztalfőn.
4. Egy levélíró azt mondja, hogy ő találta ki a cserkészetet.
5. Kérés, hogy hirdessem az S. A. C.⁴¹ vacsoráját.
6. Egy szerző szeretne egy „rövid beszámolót” az életemről.
7. Az egyik grófság vezetőtisztje azt akarja, hogy hagyjak jóvá egy lépést, amelyet az országos központ elutasított.
8. Egy kormányzati múzeum azt szeretné, hogy szervezzek látogatásokat cserkészeknek és cserkészlányoknak.
9. Az amerikai cserkészlány szövetség kíváncsi a véleményemre egy emlékművel kapcsolatban.
10. A kommunisták méltatlan dolgokat írnak rólam.
11. A *Sporting Journal* szeretne egy 1000 szavas cikket.
12. Meghívás a Rosemary Home-ba⁴².
13. Egy farkaskölyök rajza, amelyből szobrocskát kellene készíteni.

⁴¹ South African Constabulary, a dél-afrikai rendőrség; a búr háború vége felé az angolok által elfoglalt területeken a rend fenntartására hozták létre Baden-Powell vezetésével.

⁴² Rosemary Convalescent Home: „Rozmaring Szanatórium” cserkészeknek, 1927-ben nyílt meg az angol tengerparton, Herne Bay-ben.

14. A *Scout* szerkesztője cikket kér a hobbiokról.
 15. A vakok intézete arra kér, hogy töltsék ki egy kérdőívet.
 16. Egy napilap a véleményemet kéri egy fegyverszünet-napi⁴³ katonai felvonulásról.
 17. A dél-afrikai cserkészek forrásteremtési javaslatokat várnak.
 18. Egy rover tanácsot kér munkakereséshez.
 19. Egy iskola A-ban ki akar tüntetni egy díjjal.
 20. Két autogramkérés.
 21. A walesi vezetőtisztt tíznapos autós cserkészútját javasol.
 22. Meghívás, hogy csatlakozzam egy létrejövő választott-bíróshoz.
 23. Egy művészeti galéria négy rajzot kér.
 24. Cikk a *Scouterbe*, holnapra.
- (Úgyhogy ezt beküldöm.)

1927. november

Tovább lépés

NEMRÉGIBEN újraéltem gyermekkori élményeimet, amikor láttam a fiamat az általános iskolából egy bentlakásos iskolába továbblépni. Fél évszázados emlékeket hozott elő, amikor elhagytam boldog fészkettem abban a kis iskolában, ahol valaki voltam, hogy Charterhouse nagy közösségében idegen legyek, féreg a nagyobb fiúk tömegének lába alatt.

A tanító úr és a tanító néni, akiket elhagytam, apám és anyám voltak; az új tanárok sokan voltak, és olyan messze, akár a hold. Elnéztek a fiúk csödülete fölött, és energikus, de ellenszenves felügyelő diákok segítettek nekik.

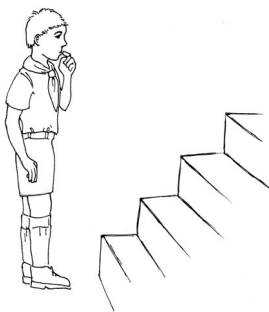
⁴³ Armistice Day, november 11. 1918-ban ezen a napon ért véget az I. világháború a nyugati fronton.

Ha szabadon választhattam volna, hogy elmenjek-e a nagyobb iskolába, sohasem mentem volna oda, de legalábbis nem maradtam volna sokáig.

Nos, képtelen vagyok másra gondolni, mint hogy ez néha olyan, mint amikor a farkaskölykök átlépnek a cserkészrajba.

Nagyon hasonló okok miatt nagyon gyakran nem akarnak feljebb lépni, vagy ha meg is teszik, ellanyhulnak, és elhagyják a rajt.

Ez az a pont, amelyet a cserkészvezetőknek és segítőiknek, és különösen az őrvezetőknek tanulmányozniuk kellene, és arra kellene törekedniük, hogy megkönnyítsék a fiatal zöldfülű dolgát. Rögtön az elején egy kis külön együttérzés és segítség kifizetődik az elszívárgás megszűnésével, és cserkésztestvérként ez tulajdonképpen munkájuk része is. Ezt a javaslatot csak emlékeztetőként teszem, mert hallottam olyan esetekről, ahol szükség volt rá.

1928. január

Rajz

EMLÉKSZEM, hogy görögoktatásom micsoda fiaskó volt, hiszen először a nyelvtant próbálták megtanítani annak minden bonyolultságával és unalmas részletével, mielőtt bármit is mutattak volna magának a nyelvnek a szépségéből. Ugyanígy a kamaszt is, aki már nagyon szeretne rajzolni, gyakran azzal akadályozzák, hogy el kell végeznie egy tanfolyamot, ahol egyenes és görbe vonalakat rajzol, amíg a megfelelő szinten sikerül, aztán testeket és kockákat stb. Pedig a magát oly buzgón kifejezni kívánó fiatal léleknek – szerintem – többet használhatunk, ha színérzékét akarjuk fejleszteni, az-

zal, ha arra bátorítjuk, hogy rajzoljon le egy kitörő vulkánt vagy bármilyen eseményt, ami érdekli.

A rajzolásra való hajlam minden emberi lélekben benne van, ahogy az a busman barlangrajzokból is látható egész Dél-Afrikában. Csodálatos képek, tele színnel és élettel; állatokhoz olyan közeli vad teremtmények rajzolták őket, hogy még saját lakásuk vagy összefüggő nyelvük sincs.

De az önkifejezés olyan eredmény, amelyet elérhetünk a fiatal rajzolásra bátorításával, még ha nyersen is sikerül neki. Megértő kritikussal vagy oktatóval eljuthat oda, hogy felismeri a szépséget a színben és a formában, s rájön, hogy még a mocskos környezetben is lehet fény és árnyék, szín és szépség.

A fiú nevelésének következő állomása a mentális fényképezés. Úgy kell valamilyen vidék, esemény vagy személy részleteit megfigyelnie és megjegyeznie, hogy később papírra tudja vetni.

Ez fejleszti legjobban a megfigyelőképességet. A magam gyakorlatából tudom, hogy az ember jelentősen kifejlesztheti ezirányú képességét.

A gyors megfigyelésen vagy a részletekről való pillanatfelvétel készítésén kívül egy japán művésztől tanultam azt az ötletet, hogy az ember leül, és hosszú ideig egyetlen látványra mered, észleli színét és formáját, egészében és részleteiben, és miután az elmébe teljesen belevésődött a látvány, haza lehet vinni, és meg lehet rajzolni a képet.

Ezt „időfelvételnak” neveztem el.

Ha a pillanatfelvétel készítésének és az időfelvételnak ezt a formáját bátorítjuk – anélkül, hogy művészeket akarnánk faragni –, akkor nagy sikere lehet a megfigyelés, a képzelet, a szépérzék kifejlesztésében, és így az élet élvezetének magasabb szintre emelésében.

1928. február

Tábori vasárnap

KEVESEN tagadhatják, hogy az egész hétnek a vasárnap a legbűnösebb napja. A cserkészzetben – táborozáskor – hatalmunkban áll, hogy a legfelelősebb nappá tegyük.

Ha a tábor templom közelében van, reggel természetesen elvisszük oda a fiúkat, vagy valami olyasmit csinálunk, amit legtöbb cserkészünk és vezetőnk nagyon szeret: saját istentiszteletet.

Ezek után ne egy lézengő délután következze, kérlek! Itt jelenik meg az ártalom. Legyen mondjuk egy meghatározott kerékpározás a természetben őrönként vagy máshogy, utána egy kellemes összejövetel, ahol leírják, hogy mit láttak, és ami egyben lehetőséget kínál a cserkészvezetőnek, hogy befejezőképpen a természetről meséljen.

Este vidám tábortűzi énekelgetés, a végén pedig egy vagy két népszerű esti himnusz a megfelelő hangon.

Ezen a héten hallottam egy lelkészt panaszkodni, hogy a cserkészzet vasárnaponként elviszi a fiúkat a templomból és a vasárnapi iskolából.

Ezt el kell kerülnünk, de – feltéve, hogy megfelelő helyettesítésről gondoskodunk – nem vagyok biztos benne, hogy ahol a természet csodái és szépségei megmutatkoznak a fiúnak, ott nem érik-e – személyesen és közvetlenebb módon – világosabb benyomások Istenről, és hogy így végső soron nem lesz-e jobb elképzelése Isten és felebarátai iránti kötelességeiről.

Miközben megtartjuk a vasárnapot, emlékezzünk arra a mindig fennálló veszélyre, hogy ha teljesen különbözővé tesszük egy hétköznaptól, akkor a fiúk hajlamosak azt gondolni, hogy a valóságos gondolkodás és cselekvés is csak vasárnapra való – ez pedig végzetes hiba.

Nemrég megkérdezték egy püspök – melleleg lelkes cserkészvezető – véleményét azokról az emberekről, akik vasárnap golfoznak. Azt mondta, hogy a templomában mindig örömmel látja a flanelingben vagy sportos ruhában érkező férfiakat, akik készek ar-

ra, hogy egészségesen mozogjanak, miután részt vettek az istentiszteleten. Úgy véli, hogy az Úr napjának célja nem az, hogy a semmittevés vagy a gyász napja legyen.

Általában a rajtábor az a hely, ahol a cserkészvezetőnek valódi esélye van a fiú nevelésére. Az egész téli szezonban vezetheti errefelé a fiúkat úgy, hogy különböző olyan gyakorlatokat és tevékenységeket végeznek, amelyekből sikeres lesz a tábor. Azonban a vezető a táborban kerül egyenként is közelebbi kapcsolatba fiaival, ők pedig egymással, ugyanakkor a természettel is a legörömtelibb módon találkoznak. És ott kezdődik a szabadban való élet igazi iskolája, ahol a leendő férfi jellemének legjava előhozható és fejleszthető.

Felelősség és kezdeményezés a gyakorlatban: kettő a jellem legfontosabb és legnehezebben tanítható részei közül. Itt a lehetőség a gyakorlásukra.

1928. június

A cserkész takarékos

AZT hiszem, boldogabb emberek vagyunk most, mint néhány évvel ezelőtt. Általánosságban több örömünk van az életből, nagyrészt a közlekedés fejlődésének köszönhetően. Több a vasút, a busz, a gépkocsi és a kerékpár, ami a városi munkásoknak elérhető távolságba hozta a kertvárosokat, a vidéket és a tengerpartot. A munkásokat pedig jobban fizetik, mint azelőtt.

Ráadásul sok öröm származik a szabadtéri tevékenységekből is, amelyek testnek-léleknek egyaránt egészségesek.

Üröm az örömben azonban – és ettől tartok –, hogy az élvezetek utáni rohanással sokan apránként az élvezetekre költik el megtakarításaikat, miközben nem tekintenek előre, és nem készülnek föl a később az időskorral megjövő fájdalmakra.

Hála egy napilapnak, amely átvitt értelemben (és helyesen) kijelentette, hogy én vagyok a világ egyik leggazdagabb embere, ezt sokan szó szerint elhiszik. Ennek következtében pénzügyi segítségkérések egész áradata szomorít.

A kéreő nők jórészt nyugdíjas nevelőnők vagy ápolónők, a férfiak pedig szinte egytől-egyig öreg katonák vagy dél-afrikai rendőrök.

Teljes lehetetlenség komoly segítséget adni nekik. A bajt nehéz orvosolni.

Mi cserkészvezetők azonban sokat tehetünk, hogy a következő nemzedéknél megelőzzük ennek a szerencsétlenségnek az újbóli előfordulását, ha beszélünk nekik erről, és rávesszük őket, hogy gyakorolják a gazdálkodást és a takarékossgot.

Pár napja fölvettem a Királyi Haditengerészet egy fiatal tengerészét, akit autóval utolértem az úton, és kérdéseimre elmondta, hogy hat évig szolgált és élvezte a szolgálatot, a kormány költségén beutazta az egész világot, Kínában a háborús szolgálatot is megízlelte, és amikor elhagyta a tengerészetet, akkor szép összeget kapott, hogy boldoguljon a polgári életben.

Megerősítette a haditengerészetről, amit már én is tudtam a szárazföldi hadseregről, mégpedig hogy egy átlagos tengerész vagy katona általában évente 30 fontot meg tud takarítani, és ez a szolgálati évekkal növekszik – bárcsak gondolna erre.

Ugyanígy nagyon sok más életpálya esetében is. Ha az ember még fiatalon és jó kereső képességekkel elhatározná, hogy minden pennyt megtakarít, és nem szórja el a pénzt olyasmikre, amelyek később nem lesznek hasznára, képes lenne igen tisztességes öregkora biztosítani magának.

A táborozás és a külföldi kirándulások (idén háromszáz csapatnál) szerencsére általános gyakorlattá kezdenek válni a cserkészek között. Hogy ezt megtehessek, megtanulták, hogyan keressenek és takarítsanak meg pénzt erre a célra.

Ez nagy lépés, és még ennél is értékesebbé válhat, ha ennek során annak a módját is megtanulják, hogyan keressenek és takarítsanak meg pénzt hasonlóan saját későbbi jólétükért.

Erre nem állapítható meg általános szabály, de a cserkészvezetők készíthetnek ilyeneket a helyi körülmények szerint gyakorolva, és ennek nagy jelentősége lesz fiaik jövőjében.

1928. szeptember

Néhány gondolat a cserkészszertartásokról⁴⁴

NYÍLT raj esetében, vagy amikor rajok táboroznak, azt hiszem, hogy a szertartásnak minden felekezetre nyitottnak kell lennie, és oly módon kell végezni, hogy senkit se sértsen. Ne legyen semmilyen speciális formája, de bővelkedjék a megfelelő lelkületben, és ne valamiféle egyházi szempontból vezessék le, hanem a fiú szempontjából. Kerülendő minden, ami mesterként légkört teremthet. Nem egyfajta kötelező egyházi szemlét akarunk, hanem azt, hogy a fiúk önként emeljék föl szívüket hátát adva az élet örömeiért, és ihletet és erőt kérjenek, hogy jobban tudjanak másokat szeretni és szolgálni.

Ha a szertartás vezetésekor emlékezetünkbe idézzük, hogy a fiúk nem felnőtt férfiak, és ha a jelen lévő legfiatalabb és legkevesebb iskolát végzett fiú tempójával haladunk, akkor ugyanolyan nagy hatással lesz a fiúkra, mint bármelyik templomi istentisztelet. Az unalom nem vallásos hódolat, és a hitet sem gyarapítja.

Hogy felkeltse a fiúk érdeklődését, a szertartás legyen vidám és változatos. Rövid himnuszok (irányelveként három versszak untig elég, legföljebb négy); érthető imák; egy jó beszéd olyasvalakitől, aki tényleg megérti a fiúkat (inkább barátságos mesélés, mint beszéd), ami megragadja a fiúkat, és amely közben nevethetnek vagy tapsolhatnak, ahogyan a lelkük mozgatja őket, hogy valóban figyelemmel kísérik azt, ami elhangzik. Ha egy férfi lelkes fiúknak tíz perc alatt nem tudja előadni a mondanivalóját, akkor le kellene lőni! Ha nem lelkesítette föl őket, akkor jobb lett volna, ha nincs is szertartás.

1928. november

⁴⁴ Az írás egy magyarul nem létező fogalomról szól, amolyan speciális „cserkészistentiszteletről”, angolul *Scouts' Own*.

Színjátszás

BIZTOS vagyok benne, hogy jó dolog részt venni egy kis színjátszásban, amikor az ember fiatal. Az iskolában bátorítottak rá, hogy sokat csináljam, s azóta is hálát adok érte az égnek.

Egyrészt, mert megtanultam, hogyan kell rőfnyi szerepeket könyv nélkül bevágni, másrészt, mert megszoktam, hogy tisztán és lámpaláz nélkül beszéljek sok ember előtt, és mert megadta számomra azt a szokatlan élvezetet, hogy egy időre valaki más lehetek.

Megismerhettem Shakespeare és más szerzők szépségeit, s míg mondtam, átéltem az öröm és a bánat, a szeretet és a rokonszenv érzését.

Mindenekelőtt pedig megadta azt a gyönyörűséget és boldogságot, hogy akkor nyújthattam élvezetet másoknak, amikor szükségük volt rá.

Például az indiai kolerajárványkor a halálos forró évszakban az ezredem parancsnoka látta, hogy szükség van valamire, ami felvidítja az embereket abban az idegkimerítő levertségben, amikor látták, hogy társaikat hirtelen elragadja a halál. Ezért arra bízta a tiszteket, hogy folyamatosan rendezzenek színdarabokat, koncerteket és hasonló műsorokat annak érdekében, hogy megnevetessék az embereket, és így eltereljék gondolataikat a rettegésről.

Valaki ezt írta: „Amikor majd canterburyi érsek leszek, a papi rend különféle fokozatainál minden jelölt esetében ragaszkodni fogok hozzá, hogy az illető végezzen el egy színjátszótanfolyamot, és beiktatása előtt játsszon el valamit a bizottság előtt. Ily módon biztosítani fogom, hogy képes legyen magával ragadni gyülekezetét, megérezni gondolataikat, és olyan mélyebb értelmet adni szavainak, amely megmozgatja és lelkesíti hallgatóságát.”

A színjátszási gyakorlat kétségtelenül mérhetetlen nagy segítség, ha az embernek nyilvánosság előtt kell beszélnie, ez pedig minden ember számára értékes. Még ha nem is lesz parlamenti képviselő, egyszer majd mindenképpen köszönetet kell mondania a lakodalmán.

A színjátszásnak minden fiú nevelésében szerepelnie kellene.

Úgyhogy ezért és más okok miatt örömmel látom, hogy egyre több és több cserkész szerzi meg a színjátszó különpróbajelvényt. Több raj rendez a téli hónapokban előadást, s ez nemcsak szép pénzt hoz a konyhára, hanem jó nevelés a fiúknak, sőt, élvezet és boldogság másoknak is.

1928. december

Boldogítás

MEGKOCKÁZTATOM, hogy unalmas leszek, újra egy olyan irányba szeretnék mutatni, ahol előre akarunk lépni. Hacsak céljaink nem túlzottan magasröptűek, vagy nem járunk túl gyorsan vagy szörnyen komolyan, van egy olyan feladat, amelyet KÉPESEK VAGYUNK fiaink révén elvégezni.

Ez a *boldogítás* nevű nagyszerű kis szolgálat. Ezt a régi angol szót⁴⁵ fejben kell tartanunk fiaink nevelésekor, különösen az évek ebben a keresztyényebb időszakában. Ha csak egyetlen fiú is vidám tekintettel jár az utcán, az már valami. (Ne feledjük, hogy ezt cserkészvezetője példájából tanulja.) Ez boldoggá vagy derűsebbé tesz számos mellette elhaladót, a több száz komor arc között, amelyekkel egyébként találkozunk. A rosszkedv és az öröm egyaránt ragályos. Rávenni a fiút, hogy a nagyobb boldogító szolgálat felé vivő lépésként tegye meg ezt, olyasmi, amit érdemes megpróbálni. Ha belecöppögtetjük a fiú jellemébe mások boldogításának vágyát, az felnőtt éveiben nagy különbséget fog jelenteni az embertársaival való kapcsolataiban és a közösséghez való hozzáállásában is. Olyan „boldog, segítőkész polgárrá” fogja tenni, akire szükségünk van – hisz elvgre minden cserkészttörékvésünknek ez lenne a célja.

1929. január

⁴⁵ Az eredeti szövegben: *happifying*

„Elfogyott a türelmem irántad”

EZ egy szép, régi angol mondat⁴⁶, ha elkezdjük elemezni; manapság ritkán hallható, kivéve amikor Dézsáné asszony épp a fiát veri. De igen mély a jelentése – és a türelemből rossz dolog kifogyni.

Ha elfogy az élelem, akkor éhezünk; ha elhagy a jó természetünk, akkor nevetségessé válunk; de ha elfogy a türelmünk, akkor egész pályafutásunkat romba dönthetjük.

Sok embert ismerek, akik tönkretették a karrierjüket ivással, csalással, borral és nőkkel – de még többet, akik a türelem hiányával.

Például a hadseregben ugyanolyan nehéz türelmesnek lenni egy zsémbes parancsnok vagy altiszt alatt, mint a polgári életben megállni, hogy ne pofozz fel egy gúnyosan röhögő vezetőt vagy egy cinikus főnököt. De így kell tenned, ha boldogulni akarsz.

Ugyanígy saját szomszédaidal, az alád beosztott munkatárssal vagy a legostobább cserkészeddel. Az ilyenekkel való bánásmódban a türelem megszerzéséhez vezető legjobb lépés, ha a régi szólás szerint cselekszünk: „a legrosszabbat is lásd, de a legjobbat nézd”. Ne várd, hogy egyetlen tökéletes embert is találj: mindenkinek vannak hibái. Bármilyen számár képes hibát találni egy emberben. A fontos az, hogy fedezd föl jó tulajdonságait is, és mindenekelőtt ezeket tartsd észben, hogy lassanként kitöröljék a rosszakat. Ha ezt szokásoddá tudod tenni, képes leszel rengeteget kiállni a vezetődtől, több örömmel leszel képes elviselni bolond és unalmas ismerőseidet, és képes leszel szilárdan ellenállni a balsors hurkainak és nyilainak.

1929. augusztus

⁴⁶ I'm out of patience with you.

Szabadság a Jam-Rollal

A FŐCSERKÉSZLÁNY⁴⁷, én és gyermekeink pompás vakáción vettünk részt augusztusban a Jam-Rollal (a dzsemborin kapott autóval) és az „Eccles”-sel (a lakókocsival)⁴⁸, valamint hat könnyű sátorral.

Jártunk és táboroztunk Wiltshire-ben, Somersetben, Dorsetben és Devonban, és újra tudatosodott bennünk, hogy Angliában úgyszólván ugyanannyi a szépség és az érdekesség, mint bárhol külföldön.

Marlborough kellemes, nyílt lankái és a Mendip Hills dombság csodálatos ősi brit emlékei, Silbury, Avebury és Stonehenge; a Cheddar Gorge-szurdok szikláí, szirtjei és cseppkőbarlangjai; gyönyörű, még a régi világra emlékeztető falvak mint Corsham, Montacute és Cranbome elmúlt napok kincseivel, képeivel és bútoraival; Wells, Exeter és Salisbury katedrálisa, Glastonbury és más romok minden dicsőségükkel és történelmükkel; és az egész a maga teljességében, a tipikus augusztusi angol táj: egyetlen ország sem múlhatja fölül.

Az időjárás természetesen nem volt mindig napos, ami elég ritka is az angol augusztusban, hanem olyan volt, mint a gránáttűz: ha az ember bentről nézi, akkor szörnyűnek látszik, de ha kint benne vagyunk, akkor nem olyan vészes.

És aztán – miután az ólomszínű felhők alatt napokig ordít a szél és esik az eső – amikor az emberre ragyogó, felhőtlen nap virrad, mennyivel inkább megbecsüli a napot, melegét és fényességét – különösen amikor megszáritja az átázott konyharuhákat.

A Mendip Hills dombjainak remek levegője annál is inkább felüdítő volt, mert nem volt halálosan forró.

Az egész kirándulás tökéletes volt, és ami különös örömmre még hozzájárult, az... Nos, az kicsit hasonlít a két amerikai

⁴⁷ B.-P. természetesen saját feleségére, Olave Baden-Powellre céloz.

⁴⁸ Az 1929-es Arrow parki világdzsemborin (Liverpool mellett) kapott a résztvevőktől egy Rolls-Royce-ot és egy Eccles gyártmányú lakókocsit.

hölgy történetéhez (megjegyzendő, hogy nekem is egy amerikai mesélte), akik keresztül-kasul autózták a vidéket, miközben mindig bőségesen rágták a rágógumit.

Egyikük egy pillanatra félretolta a szájában a rágógumit, és felkiáltott: „Ez a táj tökéletesen szép!” Amire a másik így válaszolt: „Igen, valóban *megjárja*.”

Azonban egész idő alatt a rágógumi foglalkoztatta leginkább.

Úgyhogy miközben én is csodáltam és élveztem a tájat, a dolog, ami igazán „megjárta” az örömet, az a cserkész- és cserkészlánytáborok látványa volt, és – mind közül a legszebb – az izmos, napbarnította roverek, amint egyesével-kettesével a vidéken portyáztak.

Képtelenség volt mást érezni, mint azt, hogy ha a cserkészlet semmi egyebet sem tett, akkor is elősegítette az egészséges, szabadban élő ember kialakulását.

De ezek a pajtások mind tovább mentek egy kicsit: szemlátomást nem tudtak betelni az ország szépségeivel és csodáival, kifejlesztették lelkük és testük tiszta egészségességét és a boldog bajtársiasságot.

Nagyon jó volt látni. Igen, „valóban megjárta”!

— — —

Égészen biztos vagyok benne, hogy Ti cserkészvezetők és cserkészeitek alig vagytok tudatában, mekkora jócselekedetet hajtottatok végre, amikor nekem ajándékoztátok „Jam-Roll”-t és „Eccles”-t.

1930. szeptember

Muzsika egy szépségszalomban

EZT egy kórházban írom. Azért hívom „szépségszalomban”, mert egy kicsike arcműtét miatt vagyok itt, mégpedig hogy az orromról eltávolítsanak egy kis pattanást. Nevetségesen hangzik, de ha csak egy módod van rá, ebben ne kövess.

Visszagondoltál már valaha, hogy emlékezedbe idézd, életed melyik szakaszát élnéd újra szívesen? Esetemben amikor így te-

szek, „az emlékezet folyton azokba a napokba röpít vissza” (ahogy Bill Hugly mondogatta *A csalánfarm rózsabimbójában*⁴⁹), amikor Rhodesiában⁵⁰ szolgáltam a Matabelék ellen. Az élmény nem egészen hasonlított ahhoz, mint amikor az ember a klubban a kandallóban lobogó tűz mellett ül a fotelben. Mindazt, amit az ember váltás ruha, tisztálkodó eszközök, élelem, főzőfelszerelés, térképek, hivatalos levelezés, fekvőhely, sátor, fegyver és lőszer formájában birtokolt, az ember maga és egyetlen lóva hordozta; ennek következtében pedig mennyisége erősen korlátozott volt.

A sátram nappal például egy tüskés bokorra borítva a köpenyem volt, éjszaka pedig az a pokróc, amely napközben „numnah”-ként a lovam háta és a nyereg között volt, és mint ilyen, amikor éjszaka viseltem nedves volt és (erősen) lószagú. Az éjszakák hidegek és fagyosak voltak, bár nappal perzselő volt forróság az izzó nap alatt, a kiszáradt és víztelen vidéken. Mégis: AZ EGÉSZET ÉLVEZTEM. Erről szól a történetem.

Azon az éghajlaton csúnyán fölrepedezik az ajak és a kéz, a szem vérekes lesz, és az arcnak azok a kis részei – vagyis az orrhegy, a pofacsontok és a fülcimpa –, amelyekre nem vet árnyékot a kalap karimája, fájdalmasan hámlanak. Ilyesmire hideg krém vagy vazelin lett volna a hagyományos gyógyír, de mivel nem sok ilyen kozmetikumot vittünk magunkkal a felszerelésünkben, egy ujjnyi tengelyzsírral kellett megelégednünk a legközelebbi szekér kerekéből. Ez az anyag – megjelenésében és állagában alig különböztethető meg a cipőpasztától – nem igazán varázsolt szépségeket belőlünk, de legalább kicsit enyhített a szenvedéseinken. Épp elég rossz volt akkor szenvedni, de az aztán igazán balszerencsének mondható, hogy akik akkor sikeresen túljutottunk ezen a nap égette megpróbáltatáson, idős korunkban még az utóhatásainak is ki vagyunk téve.

Egy egészen ártalmatlannak tűnő kis folt jelenik meg az ember ormányán. Borvirág? Nem, csak egy kis folt, a közepén közelebbi vizsgálat után egy tűhegynyi apró lyuk fedezhető föl, ame-

⁴⁹ 19. századi angol színdarab

⁵⁰ A mai Zimbabwe Afrika déli részén.

lyen keresztül időnként, úgy tűnik, az ember testének minden csepp vére kifelé igyekszik.

Néha csak pár csepp szivárog ki, máskor azonban egész kis folyócska keletkezik, mégpedig általában akkor, amikor az ember díszvacsorához öltözik, vagy sietne a vonathoz.

De elég is ennyi ebből az ízléstelen történetből, amelyet csak azért mondtam el, hogy megmagyarázzam kórházi tartózkodásom okát. Az eset meggyógyításának egyetlen módja egy kis operáció az orromon (hasonló ahhoz, amikor a dugóhúzót belenyomják a dugóba). Ha visszaemlékszünk arra, hogy orrunk hegye szemlátomást a test minden idegének gyülekezőhelye, akkor egykönnyen rájöhethünk, hogy ez nem az a műtét, amit az ember érzéstelenítés nélkül hajhászna. Így mindössze egy apró kiütés miatt egy első osztályú nagyműtét minden élvezetében részem volt, de érdekes volt megizlelni mindazt a rémítő élményt, amivel ez jár. Miután előző este megérkeztem az otthonba, megmutatták az ágyamat, és azt mondták, hogy vetközzem le, és feküdjem le – este hatkor, képzelted! Aztán jött egy ápolónő, aki megmérte a hőmérsékletem és a pulzusom, és feljegyezte őket. Azután egy másik, aki a legközelebbi hozzátartozóm nevére és címére volt kíváncsi, és – mintha ez nem lett volna már épp elég rossz – vészhelyzet esetére a telefonszámukra is! Majd bejött egy sebészápolónő és figyelmeztetett, hogy másnap reggel 7.45-kor be fog adni egy morfiuminjekciót, majd rá fog tenni a targoncára, amely készen áll, hogy az operáció helyszínére guruljon velem; az műtétre 8.30-kor fog sor kerülni. A mindenit! Alighogy hátat fordított, jött egy orvos, aki újra megvizsgálta a pulzusom és a szívem, a tüdőm és a vérnyomásom. Újabb kopogtatás az ajtón, és már egész jól felkészültem a vállalkozó látványára, amint belép egy mérőruddal, de nagy megkönnyebbülésemre csak az éjszaka nővér volt egy forró vizes palackkal és egy pohár tejjel, hogy betakarjon éjszakára.

Csak amikor egyedül hagytak, akkor kezdem hallani a muzsikát, amely a kísérezzenéje ennek a szépségszalonnak, ahová beszábadultam. Rövidesen rájöttem, hogy amellet, hogy a szoba egy szűk, ám forgalmas utcára néz, az épület egy útkereszteződésben áll,

minek következtében valamennyi – a négy irány valamelyikéből – közelítő autó dudálva, sípolva vagy kürtölve tudatta megjelenését. Azelőtt nem is sejtettem, hogy a gépjármű-kereskedelemben ilyen változatos készülékeket forgalmaznak.

Voltak aztán más hangok is, hogy tovább erősítsék a visszahangzó utca kórusát. Voltak lármas kerekű és klip-klop kopogó lovakkal húzott lóvontatású járművek, voltak géppuskatűzhöz hasonló hanggal tovakelepelő motorkerékpárok, és voltak az egész házat megrázó mennydörögő robajjal tovapöfögő, gőzgéppel hajtott teherautók.

Már jóval éjfél után egyszer épp azon gondolkoztam, hogy mindez még mindig zajlik, amikor is megérkeztek az éjszakai mulatozás hangjai. Egy csoport dorbézoló jött végig énekel-

ve az utcán, aztán megálltak az ablakom alatt úgy egy órára, hogy megvitassanak néhány lehetőséget az Indiával folytatandó kerekasztal-konferencia előtt. Amikor feloszlottak, teljes hűségüket hangsúlyozandó tettek egy kísérletet, hogy elénekeljék: „Isten óvd a Királyt”⁵¹, de kisiklott a „Nem megyünk haza honlap reggelig” irányába. A reggel pedig már közel járt, a piacra zörögve érkeztek a szekerek, és csörömpölő kannáikkal tejeskocsik hirdették az új napot.

Rövidesen folytatódott beígért utazásom, de az áldott szunyókálás, amelyet a morfiuminjekció következményeként ígértek, nem vált valóra, mivel addigra a zenekar kiegészült egy légkalapáccsal vagy szegecselőgéppel, amely egy közvetlen közelben álló épületen dolgozott. Aztán a guruló ágy végiggurult néhány folyosón, be

⁵¹ A brit himnusz kezdő sora

a liftbe, amíg a műtőben az asztal mellé ért, ahol az orvosok és az ápolók köszöntöttek.

A beszéd sem hosszú nem volt, sem érdekes. „Tartsa ezt a fogai között, és lélegezzék egészen könnyedén” – és az utolsó dolog, amire emlékszem, egy kéz volt, amint kedvesen végigsimítja a homlokom – ahogy ösztöneim sügták –, hogy fölemelje a szemhéjamat, és megnézzze, biztosan kikapcsoltam-e. Csodálatos alvás!

– – –

Valaki éppen kényelmesebb helyzetbe húzza a lábam az ágyon. Valaki más nyilván élete legerősebb ütését mérte az orromra, nem érdekel, csak folytatni szeretném az alvást – bár a szám olyan száraz, mint a puskaapor – és ta-ta-ta, újra meghallom az édes muzsikát. Igen, újra az ágyban vagyok, nagyon álmosan, mindennek vége, csak még egy szundikálás. „Tü-tű” – szól egy autóduda, nem érdekel! „Uumpa-ompa-pap!” Mi? Csaholó kutya, fűrészelő ács, kopogó ló, két beszélgető fiú, amint végigsétál az utca túloldalán, piiip-piiip (autósíp) és egy induló autó panaszos nyögése, egy ács kalapácsa kop-kop – ezek az ordító, örvénylő közlekedési zenekar fő szólistái. BANG-BANG (Revolver? Nem, visszasülés!), és így újra aludni.

De minden véget ér egyszer. Az emberi természet jó sokat kibír. A jólelkű négert, aki hátán feküdt a napon, és minden fajtájú légynek megengedte, hogy odajöjjön és a pocakján sétáljon, végül egy kiváltképp udvariatlan darázs rázta föl meglegedettségéből, aki odaröpült, leszállt rá, és minden ingerlés nélkül megszurta. Az így felriasztott néger kifakadt: „Most aztán vége! Menjetek mind a magatok dolgára. Többé semmi közöm hozzátok.” És ezzel fölkelt, és elment a dolga után.

Nos, *saját* koncertem fásult élvezete(?) szintén váratlanul ért véget. Azt hittem, mindenféle zajt hallottam már, ami csak egy utcában előfordulhat, amikor egy hirtelen csattanással hangos zongora kezdett harsogni dobfelszerelés-kísérlettel, jazzt játszva egy érdes hangú énekesnek. Ez betette a kiskaput. Fölpattantam, csöngettem az ápolónak, hogy állítsa le az egész koncertet, és abban a pillanatban visszatértem az életbe.

Jóllehet látómezőmet korlátozza az arcomon lévő kötés, tollat és papírt ragadtam azzal a szándékkal, hogy megírjam a Horizontomat. De mindennek elmesélésével már jó sok helyet használtam el, úgyhogy csak a következő tanulságot tehetem hozzá. Első a biztonság, és ha a trópusokon jársz, „védett foglalkozást” biztosíts orrodnak, ha csak módod van rá. És ha ápolóotthonba KELL menned, készülj fel rettenetes előkészületekre, ám áldott eredményekre. Valamint légy elégedett egy hátsó szobával is egy zsákutcában (mi több, ragaszkodj hozzá).

1930. december

A cserkészet játék, nem tudomány

IGEN, a cserkészet játék. De néha azon töprengek, hogy a töménytelen *Scouter*be írt röpiratunkkal, szabályunkkal, értekezésünkkel, a kerületi és más vezetőknek szánt konferenciákkal és képzésekkel stb. nem tűnünk-e úgy, mintha kicsit túl *komoly* játékot csinálnánk belőle. Az igaz, hogy ezek mind hasznosak, és segítségére vannak az embereknek, hogy megértsék a dolog lényegét, és jó eredményeket érjenek el. De anélkül, hogy észrevennénk, ezek hajlamosak nagyra nőni (akárcsak az ember gyerekei vagy modorossága), miközben a hirtelen kívülről érkezőknek ez mindig is egyértelműen látszik.

Így az oktatási segédleteknek ez a falanxa sok vezető számára szörnyen ijesztőnek tűnik, azoknak a kívülállóknak pedig, akik először vetnek ránk egy pillantást, mielőtt belépnének a cserkészet örvényébe, sok esetben kifejezetten riasztó. Ha rémítőnek látod, akkor nem veszed észre az egésznek a szellemét és az örömét, fiaid átveszik levertségedet, és a cserkészet – miután elveszítette szellemét – többé már nem játék számukra.

Olyan lesz, mint az a lovaspóló, amelyet egyik felettesem, egy tábornok javasolt egyszer nekem. Mélabús alkalom volt, azt parancsolták a helyőrség katonáinak, hogy öltsenek gyászruhát. Ez pontosan azon a napon történt, amikor egy fontos lovaspóló-mér-

közést kellett játszani. Úgyhogy engem menesztettek küldöttségbe a tábornokhoz, hogy megkérdezzem, nem kellene-e lefűjni a mecsset. A tábornok hunyorítva ezt válaszolta: „Azt hiszem, ha nagyon lassan játszanának, és egy fekete labdát használnának, az megfelelné az alkalomnak.”

A cserkészet, amint főntebb mondtam, nem tudomány, amit ünnepélyesen kellene tanulmányozni, sem pedig tanok és szövegek gyűjteménye. És nem is katonai kódex, hogy alaki gyakorlatokkal fegyelmet verjünk a fiúkba, és így elnyomjuk egyéniségüket és kezdeményezéseiket. Nem: vidám szabadtéri játék, ahol lélekben fiatal férfiak és fiúk együtt kalandoznak, mint egymás idősebb és fiatalabb testvérei, közben pedig egészséget és boldogságot, kézművességet és segítőkészséget tanulnak.

Sok fiatal azért tér ki a vezetés elől, mert attól fél, hogy neki kell Csodálatraméltó Crichtonnak⁵² lennie, és fiainak az összes különpróba minden részletét megtanítania, pedig az lenne a munkája, hogy lelkesítse a fiúkat és szerezzen nekik szakértő oktatókat. A szabálygyűjtemény csupán arra való, hogy iránymutatást adjon nekik, ha nehézséggel találkoznak, a vezetőképzések csupán arra való, hogy a lehető legkönnyebben megmutassák, hogyan lehet módszereinket a legjobban alkalmazni és a legjobb eredményt elérni.

Azt mondom tehát a vezetőknek, hogy 1931 legfontosabb teendője a cserkészet örömteli szellemének felrázása táborozással és portyázással; nem ritka élvezetként a szalonok szüneteiben vagy pa-

⁵² *The Admirable Crichton*: rendkívül népszerű angol vígjáték, főhőse egy arisztokrata komornyikja, aki egy hajótörést követően találékonyysága és talpraesettsége miatt a lakatlan szigetre vetődött közösség – köztük saját korábbi gazdája – vezetője lesz.

rádécserkészetként, hanem fiaik – és néha saját maguk – *megszokott nevelési formájaként*.

1931. január

Egészség

SIR GEORGE NEWMAN⁵³ mondta nemrég: „Az ország egészsége nem az orvosoktól és ápolóktól függ, hanem maguktól az emberektől.” Ez arra ösztökél, hogy emlékeztessem a cserkészvezetőket: ezt mi is pontosan így gondoljuk a mozgalomban, és – látva hazánk siralmas egészségi állapotát, amit a tavalyi jelentések tártak fel – fokozzuk erőfeszítéseinket, hogy legalább a következő nemzedék egy részét megerősítsük a következők révén:

1. A szabadtéri tevékenységek és a friss levegő „imádatának” ösztönzésével;
2. Kiokosítva a fiúkat az étkezés, öltözködés, fogápolás, étrend, személyes higiéné, önmegtartóztatás, mértékletesség stb. kérdéskörében;
3. Játékok és atlétika révén a test fejlesztésének ösztönzésével és a fizikai állóképesség edzésével;
4. Minden fiúval éreztetve, hogy *felelős* lény, így testének ápolásáért és egészségéért is felelős, és hogy Isten iránti kötelességének része, hogy a legjobb mértékig kifejlessze saját testét.

Ha így teszünk, hatalmunkba áll, hogy nemzeti jelentőségű munkát végezzünk.

1931. január

⁵³ George Christopher Newman (1904–1982) angol krikettjátékos, sokoldalú sportoló

Nemzetközi cserkészzet

ITT fönt, a svájci hegyek között a zöld kanderstegi völgyben, az ember nagyon távol van a világ zajától és sietségétől. Mégis, ennek a faháznak a virággal borított erkélyéről, ahol ülök, húszer nemzet zászlaját látom lobogni a sátrak fölött, és nagyjából három-ezer itt összegyűlt fiatal tábortüzeit.

Rovercserkészek: a cserkészfiúk több mint kétmillió hadseregének rohamcsapataiból álló dandár, mondhatnánk. Fegyverük hegymászóbot, fegyelmük a belülről fakadó jószándék, szolgálatuk nem annyira a háborúra való felkészülés, mint inkább az egyetemes béke szellemének fejlesztése.

Azok a napok már régen elmúltak, amikor a cserkészetre úgy tekintettek, mint hasznos játék, amely távol tartja az angol fiúkat a bajkeveréstől. A szülők és a közvélemény eljutott odáig, hogy a nevelés gyakorlati folyamatát lássa benne mindkét nem számára. A testvériség szélesebb körű külföldi növekedésével most kezdik általánosan elismerni azokat a lehetőségeit, amelyek a nemzetközi jószándék szellemének kialakításáért az emberek közötti barátság irányába mutatnak.

Azoknak, akik tanúi voltak 1929-ben a birkenheadi dzsemborinak, a nagyjából ötvenezer különböző nemzetiségű fiú összejövetele kicsit egyfajta kinyilatkoztatás is volt. De a rover moot – még ha a számok kisebbek is – egy csöppet sem volt kevésbé lenyűgöző, hiszen nem csupán barátságos bajtársiasságban összekapcsolódó fiúk tömegét lehetett látni, hanem fiatal férfiak növekvő csapatát, akik a következő néhány évben saját országuk fontos emberei lesznek.

Itt összejöttek tanácskozni, kemény munkával megszerzett idejüket és pénzüket szentelve annak, hogy fontolóra vegyék általában a cserkészzet – ezen belül pedig saját közösségért tett szolgálatuk – fejlesztését. Nem kenetteljesen fontoskodó vagy ifjonti módon fölényeskedő szellemben tették. Távolról sem; teljesen komolyan vitatták meg témáikat a nagy konferenciapavilonban minden nap, éjszaka viszont a hatalmas tábortűzi körben a kedélyes fiússág legvi-

dámabb mintája voltak, amit az ember csak látni kívánhat. A tábor teljes két hete során egyszer sem merült föl bajnak vagy bármi másnak még csak a gyanúja sem, csak a felvidító testvéri érzést lehetett tapasztalni az összejövétel sok és különböző alkotórésze között: skandinávok, románok, japánok, magyarok, ausztrálok, sziámiak, nyugat-indiaiak, kelet-indiaiak, franciák, szingalézok, lengyelek, örmények stb. – soknyelvű tömeg, ám jó barátok.

A magam részéről talán azt találtam változatos programjuk leglelkesítőbb pontjának, amikor láttam minden nemzetből a fiatal férfiasságnak ezeket a csodálatos példányait végtelen sorban, amint bajtársiasan, hátukon nehéz csomaggal, kezükben jégcsákánnyal útra kelnek, hogy megküzdjenek a közeli hegyekkel. A mootot ugyan kényelmesebben lehetett volna megtartani bármelyik nagyvárosban, de akkor éppen ez az értéke – nevezetesen a kölcsönös barátság gyarapodása egészséges sportolás közben – veszett volna el.

Igen, és még valami több és mindennél drágább, mégpedig a gondolatoknak az az emelkedettebb színezete, amely a hegyi tájnak abban a csodálatos környezetében még a legcsekélyebb képzelőerővel megáldottakat is inspirálta. Itt, az örök hó szomszédságában – szemtől szemben a természettel annak legnagyobb és legfenségesebb formájában – egészen biztosan közelebbi kapcsolatban érezték magukat a mindenható Teremtővel, új légkörben, magasan a város ember alkotta jazz-zenéje és szennye fölött.

Igen, széles és ígéretes tér van még a cserkészmozgalom előtt.

1931. szeptember

Rossz táborozás

ÖRÜLÖK, hogy sok-sok rossz táborozásról szóló jelentést láttam olyan csapatoktól, akiknek most már okosabbnak kellene lenniük. Azért mondom, hogy örülök, mert ez azt jelenti, hogy a szakvezetők most már valóban alaposan megismerik a táborokat azokban a kerületükben is, ahol régebben az ellenőrzések felületesebbek és elnézőbbek voltak. Az, hogy a szakvezetők nagyra értéke-

lik a jól szervezett táborok vezetőinek erőfeszítéseit, mindenképpen ösztönzőleg hat a vezetőkre, és örömmel veszem, hogy ezek alkotják a túlnyomó többséget. Minden reményem megvan rá, hogy a következő szezón végén a jelentések a több száz megtartott tábor között nagyon kevés nem kielégítőről fognak beszámolni.

Ugyanakkor kicsit kiábrándító azt látni, hogy számos cserkészvezető még mindig nincs tisztában a táborozás legfontosabb alapelveivel. Az általam olvasott jelentések túl gyakran beszélnek „nem megfelelő táborhelyről”, a „latrinák rossz állapotáról”, „helytelen élelmiszertárolásról”, „piszkos egyenruhákrol a városban” stb.

Mindez vagy azt jelenti, hogy a vezetők között sok új emberünk van, akik ugyan készségesek de még tudatlanok, vagy pedig azt, hogy még mindig sokan vannak, akik még használták ki a Gilwell-képzés lehetőségeit, és nem olvasták táborozási kézikönyveiket. A cserkészvezetőknek mindkét esetben be kellene látniuk, hogy nem vagyunk válogatóság és tiszta táborokat sem saját szóraztatásunkra akarunk látni. Meg kellene érteniük, hogy nagy felelősség nyomja a vállukat a szülők felé, hogy a táborban egészségesen tartsák a fiúkat, továbbá tisztaságra és rendszeretetre neveljék őket.

1931. október

A mozgalom újabb büszkesége

A MÚLT hónapban a Cambridge-i Egyetemre látogattam az alkancellár meghívására, hogy átvegyem a jogtudomány díszdoktora címet, amelyet a szenátus adományozott nekem.

Egy bankett volt az első lépés, amellyel szembe kellett néznem, ahol mintegy kétszázharminc rovercserkész volt jelent. Nagyon vidám és lelkesítő esemény volt, hiszen nemcsak hogy nagyon jó ingyenes ételhez jutottam nagyon jó társaságban, hanem a lelkesedésnek és a testvériségnek arról a vidám szelleméről is közeli benyomást szereztem, amely az egyetemi roverekeket jellemzi.

Közvetlenül a vacsora, és elkerülhetetlen „néhány megjegyzésem” után meglepődtem, amikor megtudtam, hogy az ünnepélyes

beiktatásra ott és akkor kerül sor. Rendkívül megható és lenyűgöző szertartás lett.

Átadtak egy jó szabású, kitűnő finom cremonai selyemből készült zöld-fehér talárt, amelyet fel is vettem egy kalappal együtt. Ez azonban meglehetősen cserkészkes volt, csak éppen mélyvörösre festették és két hatalmas Wood Badge díszítette. Pompás estélyi öltözetben, kabátban és cilinderben két egyetemi tisztviselő egy-egy

jogart vitt – amelyek magunk közt szólva leginkább egy benzinpumpára emlékeztettek –, te-tejükön egy glóbusz és a „B-P szelleme” felirat. Gresford Jones tiszteletes, az egyetem alkancellárja, az enyémhez hasonló talárt viselt, azonban úgyszólván felismerhetetlen volt, mivel legutóbbi találkozásunk óta bozontos fekete, igazi hódszerű szakállat növesztett.

Ezután a nyilvános szónok egy művészi igényű latin beszéddel bemutatott. Ékesszóló, de túlzottan hízelgő észrevételei nyomán amolyan furcsa, csúszos érzés fogott el a gerincem mellett, minek következtében úgy veritékeztem, mint egy bika (nem mintha valaha is pontosan megfigyeltem volna, hogy egy bika hogyan végzi el ezt a műveletet, de az állapotom olyan volt).

Íme a beszéd:

OYEZ, OYEZ, OYEZ⁵⁴, O YEAH?

O Baden-Powell Gilwellensis, et vos O Magister Scoutorum,
et vos O Roveri Explorales!⁵⁵ Balbus murum aedificavit⁵⁶, vagy
ahogy a költő írja találóbban:

„Sanatogen radox ellimans embrocation for bruises,
Kolynos veet vapex; vita-wheat varicose veins,
Cascara sagrada zox, enos zambuk ryvita,
Pepsodent euthymol, ellimans also for sprains.”⁵⁷

De térjünk a tárgyra. Volt valaha egy híres prófécia, amelyet
Fen Ditton⁵⁸ mellett találtak meg egy mocsárban, és amely ma éjszakai
vendégünkre vonatkozott. Nemrégiben történt: amikor Cambridge-i
Szent Mihály a Piactér felé lépdelt, néhány rakoncátlan fiúcskát látott,
amint golyókkal játszottak, és többek szerint a következő megjegyzést
tette, okosan egy idegen nyelvű szójátékot kitalálva: „Unus dies, sez I,
hi pueri habebunt non rolum or bolum but polum”, amelyet lefordított
most tinéktek, amennyiben ez nektek kínaiul hangoznék. Unus dies,
egy napon. Mármost a következő szó, „sez”, számos szövegmagyarázó-
nak és szakértőnek fejtörést okozott, de azt hiszem, helyes úton járunk,

⁵⁴ Figyelem, figyelem, figyelem!

⁵⁵ Óh, Gilwelli Baden-Powell, óh cserkészek tanítója és ti, óh, felfedező
roverek!

⁵⁶ Balbus falat épített. Tipikus, egyszerű iskolai latin példamondat.

⁵⁷ Lefordíthatatlan ál-latin „költemény”: a latinosan csengő szavak javarészt
angol fogkrém-, kenőcs- és más kozmetikummarkák. A szöveg jelentése
nagyjából:

„Sanatogen, Radox, Ellimans: dörzsöléssel horzsolásra,
Kolynos, Veet, Vapex: vita-búza visszértágulatra,
Kutyabengekéreg, kenőcs és Ryvita müzliszelet,
Pepsodent, Euthymol, Ellimans: szintúgy rándulásra.”

⁵⁸ Jelentéktelen falu Cambridge északkeleti részén.

ha Edgar Wallace professzort⁵⁹ követjük, aki a „sez I”-nak az óangol „azt hiszem”-et feleltette meg. „Egy napon, azt hiszem, ezeknek a fiúknak nem rolum vagy bolum, hanem polum” vagyis „...nem egy pálca vagy egy nyírfa, hanem egy Powell”. Nos, bizalmasan elárulom tinéktek, hogy ez a jóslat most beteljesedett.

Mintfogya körülbámultuk a világot, megnézzvén azt egészen, ám nem nagyon kitartóan, mindenhol egy szellemet találtunk, egy energikus és erős szellemet, amelyet az elszenesedett világ igen meggyötör. És feltettük a kérdést: Mi ez a furcsa szellem, amelyhez minden girbe-gurba és egyenes út egyaránt elvezet, amely minden dombot lankássabbá és minden terhet könnyebbé tesz, és amelyben mégis mindig van egy kis fölösleg, hogy egy kevésbé szerencsés barátot is magával tudjon húzni? És láttuk a szellemet terjedni nem csak a népeken, a nemzeteken és a nyelveken keresztül, hanem áthatni az egyetemi szenátus tanácsait, a szatrapákat, a kormányzókat és helyetteseiket is. És minden csatorna, amelyen keresztül terjedt, mindössze két betűtől visszhangzott: B. P. Tovább érdeklődtünk hát, és sok titkát megleltük. Ezek arra a szilárd módszerre épülnek, amelyet oly velősen fejez ki egy próbaképpen a bölcs Wodehouse-nak⁶⁰ tulajdonítható epigramma: „bodorítsd a sűrűkeállományt az Anyatermészet köré”. És továbbá, hogy az nem átmeneti szellem volt, nem heti-egy-nap szellem, amely hétfő reggel kihuny, hanem ahogy embertársai nagy jótevője, Kruschen nagyapó mondotta: „A napi adag az, ami hat.”⁶¹ Ez egy örökösen aktív szellem, amely velünk hidat építettett Cam-bridge-ben, míg testvéregyetemünk Ox-ford egy gázlóval is megelégedett⁶². Ez az a szellem, amely a „mikor?” kérdésre örök-

⁶⁰ Pelham Grenville (P. G.) Wodehouse (1881–1975) rendkívül népszerű angol satirikus író, számos műve magyarul is megjelent.

⁵⁹ Edgar Wallace (1875–1932), angol krimiszerző, drámaíró és újságíró. Saját korában rendkívül népszerű és páratlanul termékeny szerző (175 regényt, 24 színdarabot és számtalan újságcikket írt).

⁶⁰ Pelham Grenville (P. G.) Wodehouse (1881–1975) rendkívül népszerű angol satirikus író, számos műve magyarul is megjelent.

⁶¹ A Kruschen-só nevezetű gyógyhatású készítmény szlogenje.

⁶² A „bridge” angolul hidat jelent, a „ford” pedig gázlót.

kön a nagy latin poétának, Horatiusnak szavaival válaszol: „nunc, nunc”⁶³. Úgy gondoltuk tehát, kitüntetjük e szellem kútfejét, hogy páratlan hathatósággal egyre szélesebb és szélesebb körökben terjedjen, s ezért B. P. Plusznak fogjuk hívni. De „tempus fugit”⁶⁴, ahogy a római pincérlány mondotta volt Caesarnak. Ha még egy utolsó idézet említhetnék a korai egyház egyik nagy szentjének, I. Gergely pápának az írásából: „Alleluja”.

*DUCO AD VOS EXPLORATORUM PRINCIPEM.*⁶⁵

Hogyan éreznéd magad, ha ilyen hangzatos körmondatokat vágnak a fejedhez, különösen, ha a beszéd után a híres japán köszönéssel kiáltanak rád: „Ben-zin!”?

De túléltem, és új életre keltem, amikor az alkancellár nekem adományozta a DOCTORUM SCOUTORUM PELARGONIUM (vagy valami hasonló) méltóságot, és a nyakamba akasztotta ennek a magasztos rangnak a jelvényét egy gigantikus kuponszelvény formájában. Sajnos elejtett néhány rejtélyes megjegyzést örvendetesen éles fülemről, amelyeket ott eléggé szükségtelennek véltem. Az ezt követően kialakuló felvonulásban akkora méltósággal lépdeltem, amekkorával csak tudtam, és annyi alázattal, amennyit csak magamra tudtam öltetni, ami az adott körülmények között – talán megbocsátható módon – nem volt sok. (Lásd az illusztrációt.)

A következő nap azután tudatára ébredtem, hogy lett légyen bármilyen nagyszerű is, nem ez az ünnepség volt sem az utolsó, sem pedig a legemelkedettebb. Ezúttal az egyetem valódi alkancellárja nyújtotta át nekem különös és régies ceremóniával a szenátus épületében a jogtudományok doktora címet. Ez általánosságban a cserkészmozgalom művének elismerése volt, és ezért minden szintű cserkészvezető elismerése, akik a mozgalmat és nevelését a jelenlegi eredményességi szintre emelték.

⁶³ „most, most”

⁶⁴ Röpül az idő, fogy az idő.

⁶⁵ Hozzátok vezetem a cserkészek fejedelmét.

Szeretnék ezért mindenkinek gratulálni ehhez az elismeréshez, amelyet nagyszerű egyetemünk vezetői adtak munkánkért. Remélem, hogy a jól végzett munka tudata – hiszen jó munkát végeztek – külön adag boldogságot fog jelenteni nektek, amit szívből kívánok karácsony alkalmából.

1931. december

Képzeld magad az ő helyébe

EZ mindig hasznos gyakorlat.

Horgászként ezt akkor tanulja meg az ember, amikor látja, hogy egy hal ráúszik a csalíra, aztán elszáguld. Rájön, hogy valami nem jó a csaliban, úgyhogy változtat rajta, és kicseréli valami olyasmire, ami jobban megfelel az ízlésének.

Ha egy pisztráng apró szúnyogokra harap, akkor az ember nem próbálkozik egy nagy léggel; vagy ha mégis, akkor mindenesztől elszalasztja.

Nos, úgy látom, hogy amikor cserkészvezetőkre horgászunk, nem egyszer rossz csalit használunk.

Természetesen azt akarjuk, hogy a cserkészvezető komolyan gondolja, hogy csatlakozik hozzánk. Mutassa meg, hogy elfogta, mire vállalkozik, és valóban megértette eszményeinket és valamennyit a módszereinkből. Azt látjuk, hogy a központ sajnos eddig még nem szerkesztett olyan kérdőívet, amelyet a jelölt kitölthetne, és így minden információnk meglenne róla, amit csak szeretnénk. Úgyhogy készítsétek el saját kérdőíveteket, és küldjétek el neki, hogy válaszoljon rá írásban. (Itt van előttem egy ilyen tizenkét kérdésből álló lap, ami többek között arra keres választ, hogy a jelölt miért kíván cserkészvezetői munkát folytatni, melyiket olvasta a felsorolt tizenhat könyv közül, és hasonlóan fontos dolgok.) A központ viszont kiadott egy igencsak teljes könyvet az irányvonalakról, a szervezetről és a szabályokról⁶⁶, úgyhogy küldd el neki ezt, hogy

⁶⁶ A Policy, Organisation and Rules máig is a brit cserkészszövetség alapvető kiadványa.

teljes mértékben tájékozódhasson feladatairól, ha cserkészvezetővé válik. Ha a jelölt ezután kielégítő választ ad, akkor úgy érezheted, hogy olyan komoly elméjű férfira bukkantál, amilyent akarsz – ismétlem, HA válaszol.

De mi lesz azzal a sok tucattal, aki nem válaszol? Az ő szemszögükből szemléld a helyzetet. Ez mondja: „Kicsit még én magam is fiú vagyok, szeretnék magam körül egy rajnyi fiataalt, akiket meg tudnék tanítani játékokra, és tulajdonképpen még arra is, hogy játsszák a játékokat, és hogy egészségesek és boldogok legyenek a szabadban. Csatlakozom a cserkészekhez.” De amikor azt látja, hogy sablonos űrlapokat és vizsgalapokat kell kitöltenie, és alaposan el kell sajátítania ezt az átfogó szabálytömeget a tennivalóiról, elretten: nem ilyen légyre vágyik, és elúszik.

A bürokrácia és annak a hiánya, hogy a dolgokat az illető szemszögéből nézzük, már eddig is számtalan vállalkozást megölt. A mi mozgalmunkat azonban nem fogja megölni, mert nálunk ilyen nincs.

Mivel látom, hogy vezetőink kiválasztásánál a lehető legnagyobb gondossággal kell eljárunk, hozzátenném még, hogy nincs az a mennyiségű kérdőívezés, ami akárcsak fele annyira hatásos lenne a jelölt nézőpontjának megismeréséhez, mint egy személyes baráti beszélgetés.

1932. március

Szent György-nap

ELÉGGE úgy érzem magam, mint az egér, amelyik a szivárgó whiskys hordó mellől kijön a pincéből, és elkiáltja magát: „Na! Hol az az átkozott macska?!”

December végén ugyan általában visszanézek az elmúlt év munkájára, de ezt elég korlátozott nézőpontból teszem.

Mire eljön Szent György-nap, addigra már megnéztem a különféle hazai és tengerentúli központok évi jelentéseit, és valóban képesek vagyok megítélni előrehaladásunkat és állapotunkat.

Ezekkel megerősítve én is kiálthatok: „Na, hol is van az az átkozott sárkány?” Nem igazán látok egyetlen félelmetes állatot sem, bár mámoros hangulatomban még az is megbocsátható lenne, ha akár kettőt is látnék. De, amint nézem, a hazai ifjúság munkanélkülisége az egyetlen megtámadandó. Ha mi a cserkészekkel bármilyen apróságot tudunk tenni, hogy felülkerekedjünk ezen a köztünk lévő szörnyű fekélyen, akkor valódi nemzeti és keresztény szolgálatot teljesítünk.

St. Georges Opportunity
The Mouse and the Monster

A jelenlegi ipari válságnak – reméljük – rövidesen el kell múlnia, de a munkanélküliség káros hatásai életünk végéig kísérik áldozatait. Alkalmazhatatlanként ijesztő lét áll előttük, mint elpazarolt emberi anyag, amely csak az őt körülvevő rossz hatások felé nyitott.

Legtöbb rajunkban vannak munkanélküli legények, és sokan felvettek másokat is „fiatalabb testvérként”. Mindkét esetben tudunk értük tenni valamit, hogy megmentsük őket a munkanélküliség végzetétől, ha célunk, hogy a következőket elültessük bennük:

Jellem, hogy magabiztosak legyenek, akik képesek saját útjukat járni a világban;

Kézművesség, hogy szert tegyenek némi ügyességre;

Egészség, hogy állják a megterhelést; és

Boldogság, vagyis az élet élvezete jó cimborák között.

Ezzel valamit mindenképpen tehetünk, hogy megmentsük őket az elcsüggedés mocsarától, amelybe saját *hibájukon kívül* kerültek.

1932. április

Táborozás és portyázás

ITT a tavasz, bár a mai metsző keleti szélben talán nem is vetted észre!

Most van itt az ideje a tábori felszerelés kijavításának, a tervezetésnek, hogy mikor és hová mentek, hogy a vidám és egészséges tábori élettel megadd fiaidnak szívük vágyát. Mindenekelőtt azonban ez az az idő, amikor – mivel a táborban fiai közvetlenül a keze alatt vannak – a cserkészvezetőnek valódi esélye van arra, hogy minden egyes fiú lelkét és vérmérsékletét tanulmányozza, és mindazt a jót, amit benne talál kibontakoztassa, kiterjessze, kinevelje.

Aggódom az idej nyár miatt.

Remélem, nagy fejlődést fogok látni a táborozás terén. A múltban túl kevés volt a szabályos és gyakori táborozás, és túl sok a középszerű, amatőr tábor.

Az elmúlt egy-két évben nagyon ígéretes volt a javulás, és –

most, amikor a cserkészvezetők nagy része már ismeri a munkáját, a szakvezetők pedig kerületükben minden táborot meglátogatnak – remélem, hogy az idej táborozási jelentések nagy előrelépést fognak mutatni abban a képzési módszerben, ami tulajdonképpen megkülönböztet minket más mozgalmaktól.

Itt a lehetőség a rovercserkészeknek: bárcsak jó előre megterveznék vakációjukat. Te jó ég! Mennyire szeretnék újra rover lenni, és egy-két ugyanolyan gondolkodásmódú – és ugyanolyan lépéshosszú – jó társsal portyázni menni.

— and with the same length of stride

Legyen célja a portyádnak, de ne legyen túl feszes a menetrend. A cél természetesen a portyázó ízlésétől függ: talán szolgálót akar tenni, lelkét akarja jobbra tenni vagy ízlését akarja fejleszteni miközben egészségét fejleszti.

Nagy-Britannia oly csodálatos portyalehetőségeket kínál a rovernek, akár művész, akár a katedrálisok, kastélyok vagy római maradványok megszállottja.

1932. május

A cserkészzet felvidít

NEM vagyok elégedett, bár talán azt gondolják, hogy annak kellene lennem.

Létszámunk folyamatosan növekszik, a vezetőképző központok bővülnek, jó a cserkészszellem és így tovább. De még mindig túl sok a szivárgás, és még mindig túl kicsi a jellemnövekedés is. A cserkészsé nem váló farkaskölykök elszivárgása, a roverre nem váló cserkészek elszivárgása stb. különböző okokból ered. Bizonyos esetekben nehéz orvosolni, sok esetben azonban az az ok, hogy a fiú belefárad a cserkészetbe. Hozzáértő csapatvezetővel ritkán fordul ez elő. De ahol hétről hétre és hónapról hónapra ugyanaz a régi program – vagy a program hiánya – zajlik, ott természetes az unalom.

Ha a cserkészvezető találékony, és maga is egy kicsit fiú, és így képes mindent a fiú szemével látni, akkor új tevékenységeket tud kitalálni számára, amelyek gyakran változnak, hogy kielégítsék újdonság iránti vágyát. Nézd csak meg a londoni színházakat. Ha észreveszik, hogy a darab nem tetszik a közönségnek, nem erőltetik tovább abban a reményben, hogy később majd megtetszik: leveszik a műsorról, és valami új attrakciót vesznek elő.

A fiúk egy piszkos kacsászatóban is tudnak kalandot látni, és ha a cserkészvezető fiús lelkületű, akkor ezt ő is képes látni. Nem kell hozzá nagy kiadás vagy felszerelés, hogy új ötleteket eszeljünk ki: gyakran maguk a fiúk segítenek javaslataikkal.

Ahol a raj vidám kacagástól visszhangzik, ahol a csapat élvezi a versenyeken aratott sikert és az új kalandok friss izgalmát, ott aligha fog bárkit is elűzni az unalom. A szabadtéri táborozás – nem csupán annak időnkénti megízlése, hanem a sűrű gyakorlat, hogy a fiúk tapasztalt táborozókká váljanak – a legjobb fajta fiúkat fogja megtartani, gondolkodásuknak és beszédüknek pedig egészséges színezetet ad.

Nem látom sok hasznát az előre gondosan előkészített rutinrendszernek egy cserkészközpont épületében, mert puhányabb életre és szaloncserkészetre kísért.

1932. június

Dzsemborik

A KORÁBBINÁL jobban érzékelem a dzsemborik nagyszerű értékét, feltéve, hogy csak ritka időközökben engedjük meg őket magunknak. A fiú cserkészélete viszonylag rövid, és jó dolog, ha minden cserkésznemzedék lát legalább egy nagy összejövetelt, hiszen ez lehetővé teszi a fiúnak, hogy átérezze, milyen nagy testvériség tagja, ugyanakkor személyes ismeretségbe hozza más kerületekből és országokból érkező cserkésztestvéreivel. Új cserkészötleteket és táborozási szerkentyűket ismer meg, és a tapasztalattal gazdagodva jobb cserkészként jön el.

Ezenkívül egy ilyen összejövetelnek felbecsülhetetlen értéke, hogy a cserkészvezetők részéről fejleszti a csapatmunkát és a szervezési készségeket, illetve lehetőséget biztosít nekik, hogy társaikkal találkozzanak, és tapasztalataikat kicseréljék. Ezáltal általánosan is emelkedik a cserkészzet színvonala, és szélesebb körben értik meg és alkalmazzák a helyes módszereket. A nagyközönségnek, a szülőknek, a lelkészeknek, a tanároknak, a munkaadóknak és másoknak ezek a képzésünk eredményeiről és módszereiről szóló a kiállítások felbecsülhetetlen értékű szemléltető előadást jelentenek, ami szinte mindig fokozott megértést és gyakorlati rokonszenvet eredményez munkánkkal iránt.

Ezekben a táborokban azonban mindenekelőtt a bajtársiaságnak és a jóindulatnak az a nemzetközi szelleme gyarapodik, amely máris világméretű erővé kezd válni, és ez olyasmi, amit akár csak tíz évvel ezelőtt sem tudott volna megjósolni senki. A különféle nemzeti dzsemborik értékes munkát végeznek mind errefelé, mind pedig a helyi fejlődés irányába. Ezért annál is inkább nagy bizalommal és reménnyel várom a magyarországi világdzsemborit jövő augusztusban, mivel újabb nagy lépést jelent a régi idők szűklátókörű előítéletei és féltékenységei helyett az új és nagyon is szükséges felvilágosult jóakarát terjesztésében.

1932. szeptember

Könyvek

A *BOLDOGULÁS ösvényein*-ben azt mondtam, hogy az utazás, az olvasás és a természet tanulmányozása mind az önnevelés része, és mint ilyen, cserkészek számára erősen ajánlott. Vegyük az olvasást. Könyveiddel magad körül varázslatos erőd van. Míg mások politikai remények és csalódások körül fontoskodnak és dühöngnek, addig te ülsz elégedetten mindazzal, amid van. Bármelyik pillanatban eltávozhatsz, és átutazhatsz távoli vidékeken, belepillantasz más korok történelmébe, rendelkezhetsz a tudomány csodáival, szórakoztathatod magad jó történetekkel, és a költészettel a gondolatok szépségeit is láthatod.

A könyvek a legjobb barátok, akikre az ember csak szert tehet. Azt választhatod ki, amelyiket kedveled, mindig számíthatsz rájuk, ők pedig segítenek neked munkádban, szabadidődben és bánatodban. Állandóan körülötted állnak, lesik a kívánságaidat, és otthodba is meghívhatod őket. Manapság nem nagyon drágák, ha most csak egyet veszel, és aztán így alakítod ki gyűjteményedet. A legközelebbi nyilvános könyvtár mindenestre úgyszólván bármilyen könyvvel el tud látni, kiadások nélkül.

Ha könyvek iránti szeretetedből valamit át tudsz adni cserkészeidnek, akkor olyan barátokat adsz nekik, akik soha nem hagyják el őket.

1932. október

Kaland

HOGY a rendes iskolai oktatás valóban az *életre* készít-e fel az iskolai elvárások helyett, ez olyan kérdés, amelyről az emberek hajlamosak vitatkozni. Az azonban makacs tény, hogy az iskolát bármely osztályban elhagyók számára nincs elég munkalehetőség, és – hacsak nem alakított ki energikus jellemet és szokásokat, illetve önbizalmat – a fiú a munkanélküliség mocsarában ragad, ahonnan pedig egyenes út vezet a foglalkoztathatatlanság, az elkallódás és a bűnözés felé. A kevésbé talpraesettek elsüllyednek, a talpraesettebbek – bizonyára a filmekben mutatott gengszterek hőstettein felbuzdulva – a betörés és az útonállás kalandos útjára lépnek. Nem is hibáztatom őket, hiszen én lennék az első, aki a helyükben magam is így tennék.

A kaland szelleme minden fiúban veleszületett, de a zsúfolt városban nehéz kalandot találnia.

Az ember mindenféle korú fiúbandákról olvas, akik önmagukat megszervezik a bűnözéshez, teherautókat szereznek rendszeres rablásokhoz, autókat lopnak el, utazókat tartóztatnak fel stb. Kemény fickók! Micsoda cserkészek lehetnének, ha lenne emberünk, aki foglalkozzék velük! De micsoda polgárok lesznek, ha hagyjuk őket elkallódní?

A British Association⁶⁷ egyik ülésén a múlt hónapban rámutattak, hogy a tudományos haladás, vagyis a munkaerő-takarékos gépek, az intenzív termelés, a szupergyors közlekedés stb. túlságosan gyors a létező emberi nem számára. Ez a fejlődés túltermeléshez vezet árúkból, ugyanakkor csökkenti a foglalkoztatást és a vásárló-

⁶⁷ British Association for the Advancement of Science, brit tudományos ismeretterjesztő társaság

erőt. A vidékről a zsúfolt városokba való betelepülés az emberek között fokozott – sőt lázas – csordaösztönt alakít ki, gyönyörök, szerencsejáték stb. utáni sóvárgással. Azok a körülmények, amelyek között a következő nemzedék élni fog, nagyon különbözni fognak a húsz évvel ezelőttiektől.

A cserkészeknél legényeinket az előttük álló jövőre akarjuk felkészíteni. Nem, nem csupán azokat, akik cserkészek, hanem valamennyi fiút, különösen azokat, akiknek a legrosszabbak az esélyeik arra, hogy jó polgárokká váljanak. Legjobb lépésünk az, ha megadjuk nekik mindazt az örömteli kalandot, amelyet a cserkésztevékenységekkel, táborozással, vízi cserkészzel⁶⁸ stb. adhatunk és mindenekelőtt jellemüket, testüket és magasabb dolgok iránti érzékküket fejlesztjük ki.

1932. október

Huszonötödik évfordulónk

Visszatekintés

SZÁMVETÉS. – Nem tűnik negyed évszázadnak, amióta elkezdtük a Brownsea-szigeten – pedig így van. Az üzleti életben a rendszeres számvetés az ember helyzetének és haladásának szükséges mércéje; tehát egy mozgalom – akárcsak az egyén – életében is értékes alkalmankénti számot vetni, hiszen megmutatja, hol állunk és merre felé léphetünk tovább. Vessünk tehát számot a cserkészzel.

Nem fogom részletesen elmondani a mozgalom huszonöt évének történetét, ez bőségesen nyilván tartva másutt. De szilárd és elfogadott alapokon állunk, nem csak idehaza, hanem szinte a világ minden civilizált országában.

CÉLUNKAT és módszereinket a mozgalmon kívüli nevelők és mások is kezdik elfogadni... (azért csak „kezdik”, mert egy értékes adag lökés nélkül hosszú időbe telik, amíg az ilyen tudás va-

⁶⁸ Szó szerint: tengeri cserkészlet (Sea Scouting)

lóban beleivódik az emberekbe). Az ember mindenesetre bátorító-
nak érzi, amikor az látja, hogy a korai idők háborús felfordulása és
az azóta tapasztalható nem kívánt
zűrzavaros fejlődés ellenére szerve-
zetünk rugalmassága és tagjaink
szívvel-lélekkel végzett csapatmun-
kája lehetővé tette, hogy ne csak az
állandóan változó társadalmi körülményeknek feleljünk meg, hanem a
közösségnek is hasznos szolgálato-
kat teljesítsünk, miközben belül ma-
gunk is fejlődünk. Érdekes lenne
részletesen követni a haladásunkat
jelző kisebb dolgokat is, mint pél-
dául a különféle kézművességekből
és cserkész-eredményességből meg-
szerzett különpróbajelvények szá-
mát. Egy apró tételt viszont talán
idézhettek, mégpedig hogy a mozgalom elindulása óta a cserkészek
voltak mintegy 1200 élet megmentésének az eszközei, amelyek közül
1120 mentésre a megmentő életének kockáztatása árán került sor.

Létszámaink továbbra is emelkednek (853 206 a Biroda-
lomban, 2,5 millió a világban), módszereinket jól megértették, cser-
készvezetőink képzése egészséges alapokon áll, a cserkészlet fiainkra
gyakorolt kielégítő hatásai pedig önmagukat igazolják, amint ezek
belépnek a férfikorba. Külföldi országok is átvették képzésünket,
először talán kicsit túl könnyelműen, ám azóta is kitartanak mellet-
te. Váratlanul széles látókörű gondolkodással elfogadták a mi irány-
vonalaink szerint, és támogatták is, jóllehet hazájukban nem ősho-
nos. A cserkészkedés közös tevékenységként kölcsönös kapcsolatot
és megértést teremtett különböző nemzetek vezetői, majd fiai kö-
zött is, faji, vallási és hagyománybeli különbségek ellenére is. Ebben
az összefüggésben a cserkészmozgalom oldalán a cserkészleányokat
tömörítő nemzetközi testvérszervezet is rohamléptekkel növekszik,

Scouting is developing steadily.

és ugyanezeket az eszményeket terjeszti különféle országok női között. Tagságuk most 1 142 170 főt számlál.

Ha ezek a számok tovább növekszenek – márpedig ezt most gyorsan teszik –, és ha a bajtársiasság továbbra is világszerte terjedni fog a nők és férfiak között, akkor a jóindulat szelleméből igen erős kovász fog létrejönni, ami az egyetemes béke megalapításának első összetevője. Mindent egybevéve jogosan tekinthetünk vissza múltunkra hálás elégedettséggel, és ami fontosabb: nagy reményekkel tekinthetünk előre a jövőre.

Előretékinítés

Egyelőre alig vesszük észre, hogy nagyon kevés év alatt mekkora mértékben változtak meg az életkörülmények, különösen a kevésbé szerencsés fiú esetében. Ezek a változások továbbra is rohamléptekben zajlanak. Rajtunk, cserkészvezetőkön múlik, hogy felismerjük ezt, tanulmányozzuk a megoldási lehetőségeket és megtervezzük a vele való megküzdéshez szükséges lépéseket. (Mi több, azt is fontos tudatnunk a fiúkkal, hogy ezt felismertük, és minden lehetőt megteszünk, hogy felkészítsük őket mindarra, amit előttük áll. Így szívesebben fognak együttműködni, és választ adni erőfeszítéseinkre.)

Ez azonban kemény feladat. Idén az iskolát 14 éves korában elhagyó több ezer fiatal közül a becslések szerint mintegy 200 000 képtelen lesz munkához jutni. Nem arról van szó, hogy nehéz lesz munkát kapniuk, hanem lehetetlen. Nincs munkahely számukra. Ez olyankor történik, amikor a fiúk száma – a háború alatti és az 1923-as csökkent születési arányszámok miatt – rendellenesen alacsony. A háború utáni megnövekedett születési ráta azonban azt jelenti, hogy mostantól kezdve ezek a számok villámgyorsan növekedni fognak, és úgy számolják, hogy 1937-re 600 000 ilyen munkanélküli fiú és lány lesz.

Mi lesz belőlük? Nem járnak iskolába, és 16 éves korukig munkanélküli segélyt sem kapnak. Jelenleg a fiatalkori oktatóközpontok névlegesen ugyan ellátják a 16–18 éveseket, a gyakorlatban

azonban legfőljebb hatból egyet vesznek föl, úgyhogy a hatóságok nagyon is boldogok, hogy önkéntes szervezetektől is segítséget kapnak. És ez az, ahol a cserkészmozgalomnak lehetősége és kötelessége cselekedni, és fog is cselekedni.

Egy másik zavaró jellegzetessége is van a jelenlegi változásoknak: a fiatal férfiak helyzete, akiket, amint elérik a 18 éves kort, elbocsátanak az oktatási központokból. Ekkor aztán ott találják magukat sodródva a világban, tennivaló nélkül, vezető nélkül és túl fiatalon ahhoz, hogy az idősebb férfiak között elvegyüljenek. Mi sem természetesebb annál, mint hogy – a semmittevésben unatkozva és sorsukkal elégedetlenül – a bűnözésben kell levezetést keresniük vagy bedőlnek mindenféle bomlasztó ügynökök ékesszólásának.

Kitörési pont lehet, hogy az ezekkel a legényekkel veleszületett angol jellem a lehangoló körülmények ellenére is megmarad bennük. Még mindig megvan bennük a kaland szelleme, bár – kivéve ha helyesen irányítják – hajlik rá, hogy erőszakos büntetésekre vezesse őket. Szintén megvan még bennük valamennyi a hűvös angol józan észből, amely – mielőtt elköteleznék magukat valamilyen szélsőséges mozgalom mellett – feltételi velük a kérdést: „Miben fog ez nekünk segíteni? Mi lesz a következő lépés a forradalom után?” Pontosan a kalandnak ez a szelleme ad nekünk, cserkészeknek olyan kapaszkodót, amelynél megragadhatjuk és megtarthatjuk a fiúkat.

Még a munkát találó szerencséseknek is nehéz ma, a tömegtermelés és az ismétlődő munka napjaiban megszeretni feladatukat. Az ismétlődő munka nem kreatív, és hajlamos kimeríteni és elbátorítani a fiatal munkásokat. Szabad idejükben jó ellenszerre van szükségük valamilyen elfoglaltság-változás formájában – de elfoglaltság legyen, ne semmittevés –, és lehetőség szerint alkotó elfoglaltság. A Nagy Háborúban hobbiként bevált a külvárosi veteményeskertek művelése, és lehetne így megint. Itt kell a cserkészvezetőknek képzeletüket és lelkesedésüket használniuk, hogy folyamatosan új hobbikat és tevékenységeket terveljenek ki, és a fiút rábírják arra, hogy messzebbre lásson az orránál, és felfogja munkájának távolabbi eredményét is.

Minden lehetséges módon bátorítani kell az alkotó ösztönt, különösen ha olyan tárgyak készítésének az eszköze lehet, amelyek segítenek másoknak az élet élvezetében. Ha ilyen cél járul munkájához, a legény képes lesz bizonyos mértékig felülemelkedni azon az elterjedt kísértésen, hogy saját vágyait elégtíse ki, ami rendszerint csak időszakos örömet ad, és nem megelégedettséget.

Így van, akár dolgozik a legény, akár munkanélküli. A cserkész, ha megfelelően alkalmazza, eszközül szolgálhat neki, hogy a pusztá létnél valamivel jobbá tegye életét. Egészséges elfoglaltságot és boldogságot adhat neki először is egy csomó szabadtéri tevékenységgel, játékkal, portyával, táborozással, csónakázással stb. az egészségért és a kalandért, másodsor pedig hobbit és kézművességet adva a technikai készségek fejlesztéséért a foglalkoztatáshoz vagy a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Ha eredményeket akarunk elérni, akkor a következőket kell tennünk:

Növeljük tagságunkat, hogy több fiút vehessünk be, köztük a legszegényebbeket is. Ebből a célból növeljük a rajok számát. Ehhez cserkészvezetőink és segédvezetőink számát is növelni kell.

Növelni a roverek és a roverrajok számát.

Növelni a raj heti játékestjeinek számát (amelyeket a segédvezetők és a roverek működtetnek).

Állandó táborhelyeken speciális képzőtáborokat kell kialakítani munkanélkülieknek konyhakertészeti oktatással stb. Akik nem jutnak munkához, azok kezdjék saját kunyhójukban és veteményeskertjükben.

Ha helyi szinten együttműködünk és összeillünk az ifjúsági munkanélküli oktatóközpontokkal, egyházközségi tanácsokkal és más helyi hatóságokkal, akkor meggyőződésem, hogy ily módon értékes munkát végezhetünk.

Ennyit a lehetőségeinkről idehaza és a brit tengerentúli domíniumokon, de ezeken kívül előttünk állnak a világ fejlesztésének további kilátásai is. Létének első huszonnégy évében a mozgalom váratlan külföldi terjedése és az a szilárd alap, amelyen – a végeérhetően helyi nehézségek ellenére – áll, bátorító ígéretet ad arra, hogy

mire lesz képes a következő negyed évszázad során, feltéve, hogy valamennyi országban megmarad a szabad gondolkodásnak az a szelleme, amelynek alapjain elindult. Az a cél, hogy a következő nemzedéket kölcsönös megértésben és bajtársiasságban – a leendő jószándékra és együttműködésre is figyelemmel – neveljük föl, sokkal magasabb rendű annál, mint hogy hamis hazafias eszmék alapján elődeinek gyűlöletét és nézeteltéréseit csöpögtessük belé. Ennek a fejlesztésnek, amelyet a cserkészlányokkal válllva végzünk el, mindenképpen a kölcsönös barátság és béke irányába kell befolyásolnia a különböző országok népeinek általános szellemét.

De a jótékonyság odahaza kezdődik. Itt van tehát a lehetőség számunkra: igazi nagy tér a hazafias erőfeszítésekhez! Valóban megéri dolgozni érte, hiszen saját népünket menthetjük meg.

Ezen a földön csak egyszer élünk, és ha nem nézünk körül, akkor hajlamosak vagyunk egy csomó nem igazán lényeges dologra elherdálni ezt a néhány rövid évet.

De itt olyan munka áll előttünk, amely igazán megéri a fáradságot. Fogjunk hozzá és tegyünk meg minden lehető, hogy – Isten segítségével – sikert kovácsoljunk belőle.

1933. július

Egy konferencián

Az Edinburgh-i konferencián előforduló több más humoros apróság közül az egyik megdöbbentő az a fontos alkalom volt, hogy amikor lefényképeztek minket az egyházi gyűlés épületének udvarában, John Knox⁶⁹ szobra akkora komolysággal látszott hozzánk szólni, hogy az már versenyre kelt a mellette álló fényképezésével.

1933. november

⁶⁹ John Knox (1514–1572) kálvini elveket valló skót reformátor, a Church of Scotland atyja.

Rip Van Winkle⁷⁰

A RÉGI idők vándor színtársulataiban játszó bohóc szavaival: itt vagyunk megint!

A csodálatos sebészetnek, a rendkívül hozzáértő ápolásnak és a mindenféle rendű-rangú cserkészekről származó lelkesítő üzeneteknek köszönhetően annál szívesebben jöttem vissza a cserkészethez egy kellemetlen tapasztalat után. Mélységes hálával tartozom mindazoknak, akik segítettek, és köszönettel Istennek, hogy új életet adott.

Különösen szeretném megköszönni azoknak, akiknek a vállára az a munka esett, amelyet nekem kellett volna elvégezni. Rip Van Winkle-hez hasonlóan térek vissza, és azt látom, hogy távollétemben a mozgalom annál jobban ment a különböző felelős vezetők kezében. A tengerentúlon és idehaza egyaránt ez a helyzet.

Egy dolog nem történt meg teljes mértékben, amelyet reméltem, ez pedig az új cserkészvezetők nagy csatlakozása.

Sürgősen bővítenünk kell a mozgalmat most, a munkanélküli fiatalok és világszerte tapasztalható nyugtalanság korában, hogy a legszegényebbekre is pozitív befolyást gyakorolhassunk és egészséges képzést adhassunk neki. Ezért igyekeznünk kell, hogy több férfit nyerjünk meg cserkészvezetőnek.

Biztos vagyok benne, hogy képesek vagyunk rá. Ezrek kaphatók rá, csak nem tudnak céljainkról és módszereinkről, és nem veszik észre, hogy a következő nemzedéknek mekkora szüksége van

⁷⁰ Washington Irving (1783–1859) amerikai szerző egyik novellájának címszereplője. Rip van Winkle elbujdosik a falujából, és miután a hegyekben Henry Hudson kapitány és legénységének szellemeivel kuglizik, mély álomba merül. Húsz évvel később ébred, immáron jóval az amerikai függetlenségi háború után, visszatér falujába, ahol különféle mulatságos helyzetekbe keveredik. A novella az angolszász világban a kulturális köztudat részévé vált, Rip van Winkle neve pedig egyet jelent a sokat alvó és/vagy megmagyarázhatatlan (és esetleg szerencsés) módon rendkívül tájékozatlan emberével.

képzésünkre. Legjobb reklámunk az, amikor fiainkat dolgozni látják; legjobb toborzó ügynökeink a cserkészvezetők. A most zajló táborozási időszakban – ha akar – minden cserkészvezető viselkedhet pókként, vagyis táborába mint egy szalonba becsalogathatja a lehetséges megtérőket.

Éppen ma hallottam egy esetet, amikor egy férfi érdeklődő szemlélője volt bizonyos játszó fiúknak. Egy nap aztán találkoztak vele az úton, és bejelentették, hogy megtanácskozták a dolgot, és készen állnak.

„Mire álltok készen?”

„Hogy cserkészek legyünk, uram.”

„Nagyon jó. És ki lesz a vezetőtök?”

„Ön, uram. *Titkos szavazással* választottuk meg.”

„De, az ördög vigye el... – na jó, feltételezem, nem kell felesküdni, ha az ember cserkészvezető lesz... – nos, nézzétek, egy csomó egyéb tennivalóm van... – hát jó, rendben, teszek egy próbát.” (Ma már semmi sem tudná rávenni, hogy elhagyja cserkészeit.)

Töménytelen férfi van, aki csatlakozna hozzánk, ha egyáltalán tudná, milyen értékes lenne a segítsége, és mennyire természetes és vonzó a munkánk. Esetleg valami ilyesmit feldobhatsz a legyednek, amikor becsalogattad a szalonodba, de mindig az adott esetnek megfelelően szövegezz:

„Mostanáig egész életedben tevékeny vagy tétlen férfi voltál. Bármelyik orvos megmondhatja, hogy ha – az egyik esetben – hirtelen minden munkát összecsapsz, vagy – a másik esetben – továbbra is csak vegetálsz, akkor az a legrövidebb és legbiztosabb út a sírhoz. Egy orvosságot szeretnék javasolni. Egy igazi tevékeny munkáról van szó, és ez a munka nem csak hogy nyitva áll előtted, hanem egyenesen rád vár. Jobban visszahozza fiatalságodat, mint a majomhere⁷¹, jó cimborák vidám társaságába kerülsz, és ráadásul egy értékes morzsányi szolgálatot tehetsz hazádnak és embertársaidnak.

⁷¹ Serge Voronoff (1866–1951) Oroszországban született, zsidó származású francia sebész kísérletezett azzal, hogy majomheréből származó szövetet ültetett emberi herére, hogy így megfiatalítsa a páciensét.

Természetesen arra gondolok, hogy csatlakozhatnál a cserkészmozgalomhoz.” Úgy tűnik, néhány ember ilyenkor azt hiszi, hogy ehhez a munkához vagy szentnek vagy egy Csodálatraméltó Crichtonnak⁷² kell lennie (esetleg mindkettőnek), hogy nem szabad dohányoznia vagy nevetnie vagy szitkozódnia, hogy vagy bogarasnak, pacifistának, fasisztának vagy valamilyen más „-istának” kell lennie, és hogy a mozgalomban szabályzatok és rendeletek kormányoznak minket. Ez mind hamis. Mindössze egy emberi férfit kívánunk, akik a fiúk társaságában újra tudja élni saját fiúkorát, aki képes velük a legegyszerűbb józan ész formájában a cserkészlet játékát játszani, ahogy az a *Scouting for Boys*-ban le van írva.

Mondd el a legyednek, hogy az egyetlen, amit tennie kell az az, hogy a fiúk bőrébe bújik, és a fiúk szemével néz a dolgokra, és használja saját józan eszét és képzeletét. Magával ragadó játéknak fogja gondolni olyan eredményekkel, amelyekért bőségesen megéri dolgozni a nemzet szemszögéből, és a lélek megelégedéséért is.

A józan-ész nevelésről jut eszembe, milyen jót szórakoztam a héten egy cikken, amely az egyik iskolát az egekig magasztalta, mert ott megbíznak a fiúkban, és a munkát bizonyos mértékig a fiú szemszögéből szabályozzák. Úgy tűnt, a szerző ez új ötletnek tekintette. Természetesen cserkészképzésünknek huszonöt éve ez az alapja.

Tegnap a falusi iskolaigazgatónkkal beszélgettem, egyébként vérbeli nevelő. Néhány módszerét magyarázta, amelyektől igencsak égnek állna a haja egy régi vágású szakfelügyelőnek, viszont elvileg eléggé összhangban állnak a mi cserkészképzési módszereinkkel.

Példaként vegyük az egyik esetét. Egy lány reménytelen volt matematikából, úgyhogy elbeszélgetett vele, és megkérdezte,

⁷² *The Admirable Crichton*: rendkívül népszerű angol vígjáték, főhőse egy arisztokrata komornyikja, aki egy hajótörést követően találékonyága és talpraesettsége miatt a lakatlan szigetre vetődött közösség – köztük saját korábbi gazdája – vezetője lesz.

hogymelyik tantárgyat szereti legjobban. „Ó, a főzést.” És melyiket kedveli legkevésbé. „A matematikát.”

„Nos – nagyon bizalmasan – ne mondd el senkinek, de velem ugyanez a helyzet. Én sem szeretem a matematikát. És most, ha már a főzésről beszélünk, mi lenne, ha a mai matematikaóra helyett főznél egy teát két személyre néhány finom lángossal és süteménnyel, és közösen megennénk. Te szerzed be a szükséges hozzávalókat, de ne legyenek túl drágák.”

Boldogan megvalósította az ötletet. A következő nap azt mondta: „Az a tea hatalmas siker volt. Meg tudnád esetleg csinálni még egyszer, nagyobbban, mondjuk öt személyre, hogy meghívhasuk néhány társadat is?” Megfelelően és lelkesen elkészült.

Az eredmény az lett, hogy a mennyiségek, árak stb. kidolgozásánál a lánynak észrevétlenül meglett a matematikaórája. Mivel érdekelte a munkája, és büszke volt arra, hogy felelősséget bíztak rá, nem csak hogy megtanulta a matematikát, hanem ugyanakkor a gyakorlati hasznára is rájött.

Ugyanezen az elven történik, hogy a cserkészvezető a fiút érdeklő cserkésztevékenységeket közvetítőként használva olyan tulajdonságokat nevel belé, amilyeneket csak szeretne. Önmaga kifejezésére bátorítva neveli a fiút, ahelyett hogy elnyomó rendőrségi módszerekkel fegyelmezné.

1934. augusztus

Mesterséges cserkészzet

SZEMÉLY szerint én félek annak a veszélyétől, hogy rendszerünkbe a *Scouting for Boys*ban leírt természetes árucikk helyére egyfajta szintetikus cserkészzet lopózik. Sürgetném a körzeti cserkészvezetőket, hogy felügyelő útjaik során ügyeljenek erre, és ahol észreveszik, javítsák ki az irányzatot.

„Mesterséges cserkészeten” azt értem, amikor a természetes formát eltakarja a szabályok és az oktató irodalom sok sallangja, és ez már azzal fenyeget, hogy azt, ami eredetileg egy szabadtéri já-

ték volt – és ennek is kell lennie –, a cserkészvezetőnek tudomány-nyá, a fiúknak pedig iskolai tananyaggá változik.

1936. augusztus

Első elvek

NAGYON is helyes dolog a következő nemzedéknek jó szórakozást adni, de ha körülnézünk, és ha előrenézünk, akkor lehetetlen nem észrevennünk, hogy valami többre van szükség annál, mint hogy hozzászoktassuk a fiúkat ahhoz, hogy jól érezzék magukat felelősség nélkül, és mindent készen megkapva. Ha „körülnézünk”, mit látunk? Csatát, gyilkosságot és hirtelen halált a primitív idők minden vadságával, névleg civilizált, de minden önkontroll nélküli, tömegszuggerációval befolyásolt és csak a diktátorok ököljogára hallgató népeket, amelyek teljesen figyelmen kívül hagyják a vallást.

A világban bizonyára elég intő példát látunk magunk körül, amely megmutatja: egy népnek helyes *jellemre* van szüksége ahhoz, hogy szabad, békés és boldog nemzet legyen.

„Figyelmeztettek minket”, de teszünk-e valamit? A gonosz alattomos erői már saját népünk között is munkálkodnak. Szerencsére a brit közöny nehezen mozdítható meg; az átlagos britben mindig van egy csipetnyi egykedvű józan ész. De a rohanó és nyugtalan modern fejlődés, és a világ nemzetei közötti fokozott kommunikáció egyfajta nyugtalanságérzést hoz, ezzel együtt pedig a fertőzés veszélyét, hogy a lelkek mind tömeghipnózis tárgyává válnak.

Ma egyes jelek arra mutatnak, hogy embereinkből egyre inkább hiányzik az az önkontroll, amely a múltban nemzetünk jellemzője volt. A gyilkosságok és öngyilkosságok száma, a híresség utáni sóvárgás, az a beteges és hisztérikus lendület, amely tömegeket visz egy-egy tragikus temetésre vagy egy filmcsillag megérkezéséhez, mind ebbe az irányba mutat. Ezek rossz tulajdonságok egy olyan népnél, amely a közeljövőben talán – illetve feltétlenül – súlyos nemzeti válságba fog zuhanni, amikor is létfontosságú lesz az önuralom és az egységes hűség.

Rajtunk, cserkészeken múlik tehát ezért, hogy az önmagunknak kitűzött irányba tovább menjünk, és a következő nemzedék JELLEMÉT neveljük, hogy a megőrizze és fejlessze azt a személyes önuralmat és közösség iránti szolgálatkészséget, amely a jó polgár jellemzője. Gyakorlati módon akarjuk nevelni a legényt, hogy életéből a lehető legtöbbet hozhassa ki. „Ahol az elégedettség él, ott a kommunizmus kihál.”

Az „oktat” helyett a „nevel” szót használtam, ezen pedig azt értem, hogy minden egyes fiút inspirálnunk kell arra, hogy kialakítsa magában ezeket a képességeket, ahelyett, hogy ezt neki csupán utasításokkal parancsolnánk.

Aligha szükséges, hogy végigmenjek elveink régi alapjain; ezek a mozgalom kezdete óta változatlanok. Viszont amikor indult, akkor nagyon egyszerű program volt, aztán az évek növekedésével sok új értelmezés és sok új mellékvonal adódott hozzá, úgyhogy fennáll a kockázata annak, hogy ezek túlzottan elborítják, és így szem elől tévesztjük az eredeti eszményt és módszert.

Lassan az a veszély is megjelent, hogy a mozgalom túlzottan akadémikus lesz, magas eredményességi normákat, próbákat fog követelni, és hasonlók. Óvakodnunk kell ettől.

Cserkészvezetők esetében sürgetném, hogy komolyan vegyenek tekintetbe olyan terveket, amelyek két fő témánk – vagyis a *testi egészség* és a *jellem* – fejlesztésére vonatkoznak. A *testi egészség* esetében nem csuklógyakorlatokkal fejlesztünk, hanem a fiúk lelkesedését valóban felkeltő tevékenységekkel és játékokkal, és annak gyakorlati átadásával is, hogy a megfelelő étrend, a pihenés és a gyakorlatok révén saját maguk felelősek egészségükért. A *jellem* esetében javarészt a tábor és az őr vonzerejével fejlesztünk. A táborban találja meg a vezető a legjobb alkalmat rá, hogy minden fia egyéni tulajdonságait megfigyelje és megismerje, majd fejlődésüket a szükséges irányba terelje; a fiúk pedig a jellemformáló tulajdonságokat a tábori élet során, alkalmilag sajátítják el, hiszen a táborban a fegyelmet, találékonytságot, ötletességet, önbizalmat, kézügyességet, erdei és vízi életet, csapatszellemet, természetjárást stb. szinte észrevétle-

nül ihatják magukba, a megértő cserkészvezető vidám és együttérző irányításával.

Az űrs az egyén jellemnevelő iskolája. Az űrsvezetőnek alkalmat ad rá, hogy a felelősségvállalásban és a vezetésben gyakorlatot szerezzen. A cserkészeknek pedig arra nyújt módot, hogy magukat a közösség érdekeinek alárendeljék, hogy megtanulják az együttműködés és jó bajtársiasság csapatszelleméből fakadó önmegtagadás és önuralom elemeit.

Ebben a pillanatban is több százezer fiú és lány van kezünk alatt, és további több százezernek van szüksége képzésünkre, ha képesek leszünk nekik elegendő vezetőt találni, hogy foglalkozzék velük, és képesek leszünk nekik eléggé tetsző dolgokat kínálni, hogy bevonjuk őket köreinkbe.

Roppant tér áll nyitva előttünk, ahol utat mutathatunk a fejlődés irányába. Nem kell lelombozódnunk az időszakos kudarcok vagy kiábrándulások miatt: ezek időnként szükségképpen bekövetkeznek. Ezek a haladásunkat megízesítő só; emelkedjünk fölül rajtuk, és tevékenységünk hatalmas hozadékát nézzük. Nemes feladatra vállalkoztunk, és mindössze egy kis bátorságra és kitartásra van szükség ahhoz, hogy sikerre vigyük. Fogjunk neki ezeknek a nehéz idők kalandjának minden örömével, hogy Isten segítségével értékes, fiatal polgárfajtát építhessünk nemzetünk leendő biztonsága, becsülete és jóléte érdekében.

1936. október

Vezetői képesség

A VEZETŐI képesség a siker alapja – de a vezetői képességet nehéz meghatározni, vezetőket pedig nehéz találni. Gyakran elmondom, hogy „minden számár lehet parancsnok, és egy képzett ember gyakran lehet oktató; de a vezető inkább olyan, mint a költő: született, nem gyártott”.

Mesélhetnék olyan vezetőkről, akiket megtaláltam, és arról is, hogyan találtam meg őket – de az egy másik történet.

Az viszont elmondható, hogy négy alapvető dolgot kell egy vezetőben keresni:

1. *Teljes szívvel higgyen abban, hogy a jó ügyért dolgozik, hogy ezzel követői is megfertőződjenek, és osztozzanak fanatizmusában.*
2. *Vidám, energikus személyisége legyen, rokonszenvvel és barátságos megértéssel követői iránt, hogy így biztosíthassa lelkes együttműködésüket.*
3. *Magabiztosnak kell lennie azért, hogy ismeri munkáját. Így emberei bizalmát is megnyeri.*
4. *Magának is gyakorolnia kell, amit prédikál, ezáltal tud személyes példát mutatni csoportjának.*

A vezetői képesség lényegét távirati rövidséggel a következőképpen lehetne összefoglalni: „bajtársiasság és kompetencia”. Ezek az elvek ugyanúgy érvényesek akkor is, ha az illető kerületi vezetőtisz, vagy ha egy farkaskölyök-őrs kortárs vezetője, legfontosabbak azonban a körzeti vezetőtisz esetében. Ez alól még a raj- vagy a csapat vezetője sem kivétel, bármilyen nagy barátunk legyen is.

Szervezetünkben a körzeti⁷³ vezetőtisznek van a legfontosabb és legérdekesebb munkája. Ő az összekötő tisz, a kapocs az adminisztratív vezetők és a terepen dolgozó cserkészvezetők között. A mozgalomban sikerünk alapja a személyes kapcsolat révén való vezetés.

A kerületi vezetőtisz az országos főcserkész nevezi ki. A kerületi vezetőtisz így az ő kerületi képviselője, és egyben ő képviseli a kerületet is az országos főcserkész felé. A kerületi vezetőtisz választja ki és nevezi ki körzeti vezetőtiszteit, hogy a főcserkészről a rajvezetőig folytatódjék a személyes kapcsolatok láncolata. Ugyanígy a rajvezető (vagy farkaskölyök- vagy rovervezető) is továbbadja a kapcsolatot őrsvezetőinek, ezek pedig a maguk részéről kompetenciával és bajtársiassággal továbbítják cserkéseiknek.

⁷³ District: Nagy-Britanniában egy-egy ilyen területi egység jelenleg átlagosan 10 csapatot és 400 cserkészt ölel fel, területe kb. egy fél magyar kistérségé, lakossága 60–70 000 fő. A helyzet B.-P. korában is hasonló lehetett.

A láncban azonban a körzeti vezetőtsízt az erős kapcsolat, és ha sikeres vezető akar lenni, akkor mind a négy tulajdonságot teljes mértékig birtokolnia kell. Követőit személyes kapcsolattal inspirálhatja elkötelezett szolgálatra.

A körzeti cserkészzet szintje pontosan tükrözi körzeti vezetőtsíztje vezetői képességeinek szintjét. „Gyümölcsseikről ismeritek fel őket.”⁷⁴

A „langyos” körzet langyos körzeti vezetőtsíztet feltételez.

A körzeti vezetőtsízt – ha valódi vezető – rajta tartja a szemét egész körzete életén. Látja, mikor van egy vezetőnek szüksége segítségre, vagy egy megfelelően időzített ösztönző vagy figyelmeztető szóra. Mindezt közvetlenül tudja, hiszen ütőképes vezetői csapata van, és így mindig friss vállalkozásokba foghat. Ahogy a cserkészvezető állandóan új kalandokat keres rajának, az őrsvezető pedig őrsének, ugyanúgy a körzeti vezetőtsízt is folyamatosan azt fürkészi, hol van szükség újabb fejlesztési, képzési vagy irányvonalbeli lépésre, rajvezetői csoportját a megfelelő irányba kormányozza, és végső célt ad nekik, amerre törekedhetnek. Ha lelkesedésével valóban inspirálja őket, akkor falkaként fognak errefelé menni, és sikerre viszik a folyamatot.

Jócskán elidőztem a körzeti vezetőtsíztnél a kerületi vezetőtsízt és a csapatok közötti fontos összekötő pozíciója miatt. Az viszont természetesen a kerületi vezetőtsíztten múlik, hogy a megfelelő embert válassza ki erre a munkára, és közeli személyes kapcsolatba kerüljön vele.

És újra: a körzeti vezetőtsíztten múlik, hogy nagyon gondosan válassza ki valamennyi rajvezetőt, és teljesen bizalmába fogadja őket.

Ezután már a csapatoknál működő vezetők kötelessége, hogy hűségesen és teljes szívvel játszanak együtt a körzeti vezetőtsízttel, még ha ez részükről plusz munkát és kompromisszumokat is jelent.

Ez a siker útja.

1936. november

⁷⁴ Mt 7,16

Hit, remény és szeretet

AZT szokták mondani, hogy az ifjúságot a remény erősíti meg, az időskort pedig az elégedettség nyugtatja meg. A fiatalság reménnyel néz előre, az időskor megelégedéssel néz széjjel, és majd egyszer, ha megöregszem, nagy megelégedettséggel fogok körülnézni. Addig pedig nektek, akik még nem vagytok 81 évesek, folytatnotok kell a munkát, amelyet most is végeztek. Nincs ennél jobb munka, és majd akkor keresitek meg időskori elégedettség-nyugdíjakat, amikor képesek lesztek megelégedetten visszanézni az elévített munkára, amely megérte a fáradságot. A fiatalabbaknak pedig azt mondom: igyekezettek reménykedve előrefelé, keverjétek ezt optimizmussal és csillapítsátok humorérzékkkel, így a nehézségekkel majd megfelelő arányérzékkel tudtok szembenézni. Igyekezzetek előre a mozgalom egészségességébe és jövőbeli lehetőségeibe vetett hittel, és igyekezzetek előre szeretettel, amely a leghatalmasabb tényező. Hiszen a szeretetnek ez a szelleme tulajdonképpen Isten bennetek működő szelleme.

Emlékezzetek, „addig megmarad a hit, a remény és a szeretet, ez a három, de közülük a legnagyobb a szeretet”.⁷⁵

Folytassátok tovább ebben a szellemenben, és nem tévedhettek.

1937. december

Hegyi álom

A HEGYCSÚCSOK közötti kényszerű magányos kapcsolódás olyan jó a léleknek, hogy minden ember jól tenné, ha időnként ilyen „visszavonulásokra” kényszerítené magát.

A mindennapi élet rohanásától és nyugtalanságától távoli csendes meditáció megtisztítja a lelket; harmóniát és inspirációt ad. Ahogy – nem zavarva az újságok szalagcímeitől – itt ül az ember, és

⁷⁵ 1Kor 13,13

szemléli a Mount Kenyát, amint sziklaszilárdan áll deres fejével, az ember látja a felhőket: jönnek és egy időre eltakarják, azután – bár mennydörgést és vihart hoznak – újra elvonulnak, őt pedig itt hagyják mozdíthatatlanul a napsütésben, ahogyan már évezredek óta áll hasonló mulékony zivatarokban.

Nagyobb léptékben a világ is ilyen, időről időre megzavarják a háború és a nyugtalanság felhői, de ezek elvonulnak és velük együtt – hála Istennek – az őket hozó izgatók is. Az öreg világ pedig mozdulatlanul létezik tovább, amint teszi ezt hasonló rémálmok között már évezredek óta.

Úgyhogy ezt mondd magadnak: minek izgassam fel magam olyan bajokon, amelyeket úgysem tudok megelőzni? De tényleg nem tudod? Browning⁷⁶ szerint „Isten a mennyben, a világgal minden rendben”.

Egy bizonyos fejedelmű törzs szerint azonban ez nem így van. Hitük szerint jelenleg az ördög birtokolja a világot, és amikor ennek a birtoklásnak vége lesz, akkor jön el Isten békés uralma.

Az ördög képviselői végül is csupán emberek, és ezért az embernek arra is lehetősége van, hogy ördögösségeinek ellenálljon, és létrehozza a béke és jóakarát országát, vagyis Isten országát.

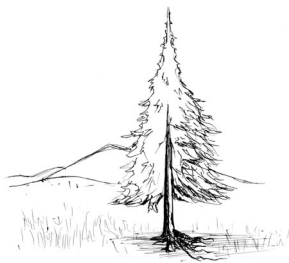
Úgy tűnik, itt van minden egyes ember lehetősége – pontosabban kötelessége –, hogy kivegye részét az ilyen gonoszságok megismétlődésének megelőzéséből. Egy ilyen keresztes hadjáratban valamennyi cserkészvezető és öregcserkész számára nyitva álló célt látok.

A hegyem azt mondja: „Nézz jobban körül, nézz magasabbra, nézz messzebb előre, és utat fogsz látni.”

Erkölcsei újrafelfegyverzés: sokat használt, homályos fogalom, számos értelmezése lehetséges, ám ezek közül eddig kevés vezetett gyakorlati lépésekhez abba az irányba, hogy ezt polgárságunk határozott tulajdonságává tegyünk.

⁷⁶ Robert Browning (1812–1889) a viktoriánus Anglia egyik leghíresebb költője és drámaírója.

Mégis, a szellem a lényeg. Tavaly megkockáztattam, hogy írjak a *The Times*-nak egy levelet, amelyben a jóindulat és a béke szolgálatára való önatadás néhány egyszerű formájának elfogadását ajánlottam, jórészt a cserkészfogadalom alapján.

Ez számos helyeslő válaszlevelet eredményezett, de arról nem hallottam, hogy bármilyen konkrét dolog is történt volna. A háború előtt egy nemzeti oktatási program úgy fogalmazott, hogy „tudósok helyett polgárokat nevelünk”; de sok más jó szándékhoz

hasonlóan ez is elsüllyedt a háború során, és soha nem élesztették föl teljesen.

Erre a képzésre most még inkább szükség van, mint akkoriban, ha nemzetként lépést akarunk tartani a kor fejlődésével, és állni akarjuk a sarat, miközben másoknak is erkölcsi vezetői vagyunk. A nemzet jelleme tagjainak egyéni jellemétől függ.

A születések csökkenő száma valamennyi egyén esetében többleteredményességet követel, hogy ellensúlyozni lehessen a csökkenő létszámot. Sarkallnia kellene minket a külföldi totalitárius rendszerek azon lépéseinek, ahogy kötelezővé teszik ifjúságuk egyetemes képzését. Ez a cserkészmódszer alapján történik, azonban a tisztán nacionalista polgáreszményre szorítkozik.

A polgárságot röviden úgy lehet meghatározni, mint „aktív hűség a közösség iránt”; azonban ugyanígy a más nemzetekkel való békés és baráti kapcsolatok biztosítására is irányulnia kell. Szabad országban – mint a miénk is – könnyű és nem is ritka, hogy jó polgárnak tartja magát az ember, ha engedelmeskedik a törvénynek, elvégzi munkáját, kifejezi állásfoglalását a politikában, a sportban vagy egyéb tevékenységben, és „Gyurira”⁷⁷ bízva”, hogy a nemzet jólétéért

⁷⁷ Célzás VI. György királyra (1936–1952)

aggódjon. Ez a passzív polgárság. A mai idők a passzív polgárságnál többet kívánnak, ha olyan szilárd és erős nemzet akarunk lenni, amely képes egyenesen állni a többi között, és képes a világban fenn tartani a szabadság, az igazságosság és a becsület erényét.

Az egyház tagjai felismerik, hogy nem képesek ezt a lelki-letváltást egyedül teljesíteni. A totalitárius államok, ahol a nemzet kialakításához elengedhetetlen az egység, a különböző felekezetekre jórészt úgy tekintenek, mint népeik közötti viszályra.

Ha azonban az egyén hiszi, hogy békére és jóindulatra szükség van, akkor ennek az egyénnek személyes ügyévé válik, hogy ezek fejlődéséhez hozzájáruljon, ha mégoly szerényen is.

Úgy tűnik, mindenkinek fegyelmeznie kell viselkedését és jellemét, hogy mindennapi életében ugyanúgy meglássa társa nézőpontját mint a sajátját, függetlenül attól, hogy üzleti tárgyalásról vagy – nemzeti vagy nemzetközi – politikáról van-e szó, és hogy felkészüljön arra, hogy szolgálatot teljesítsen, ahol csak szükségét látja.

Az már önmagában is egy „vallás”, ha hisszük, hogy a béke és a jóindulat – a háború és a rosszindulat helyett – Isten országát jeleníti meg a világban. Olyan vallás, amelyhez mindenki csatlakozhat, és olyan, amelyet egyetlen felekezet sem fog tagadni.

Gyakorlati megvalósulása a legnemesebb fajta polgárság.

Tulajdonképpen nem ezek azok a tanok, amelyek cserkész-képzésünk alapját jelentik, és jelentették mindig is?

Ha ezeket még teljesebben meg tudnánk érteni és még szélesebben ki tudnánk terjeszteni, akkor az – bár csekély, ám – közvetlen és gyakorlati hozzájárulás lenne ahhoz, hogy Isten országa megvalósuljon a világban. Tudsz-e ennél nemesebb vagy fáradságot jobban megérő, életre szóló keresztes hadjáratot egy férfinak?

Ahogy arra már nagyon sok cserkészvezető rájött, ez szerepünknek megfelelően – akár cserkészvezetők, akár roverek vagy öregcserkészek vagyunk – mindannyiunk előtt csodálatos lehetőséget nyit meg, hogy az úgynevezett erkölcsi újrafelfegyverzés során nekilássunk ezt a gyakorlati lépést személyes példával, tanítással és beszélgetésekkel terjeszteni. Egyetlen ember nem remélheti, hogy túl sokat tehet, de a korallszigeteket is apró, egyedi élőlények építet-

ték fel, együttműködve egy eszmény jegyében. Ahhoz is nagyon optimista makk kell, hogy reménykedve hozzáfogjon a tölgyfává váláshoz.

Azonban itt, mozgalmunkban, egy magként már létező igencsak nagy növény minden bátorítása rendelkezésre áll abban a négy és félmillió fiúban és lányban, akik a brit és más országokban cserkészkednek.

Aztán mellettük ott van még sokkal több millió öregcserkész és volt lánycserkész, akik össze fognak gyűlni a hívásra.

S hogy rátérjünk a részletekre:

Cserkészeink képzésekor ezért a magasabb célokat tartjuk előtérben, és ne vesszünk el túlságosan a részletekben.

Ne hagyjuk, hogy a technikai többlet nyomjon az erkölcsinél. Eredményesség a helyszínen, vadonjárás, táborozás, portyázás, jócselekedetek, dzsemboris barátságok – mind eszköz, nem cél.

A cél a JELLEM – jellem céllal.

A jellemnek ez a célja pedig az, hogy a következő nemzedék egészséges legyen egy egészségtelen világban, és magasabb szinten valósítsa meg a szolgálatot, az Isten és embertársaink iránti szeretet és kötelesség aktív szolgálatát.

1939. március

Vízilovak és Gilwell

A FEJEMBEN ma a Gilwell Park vízilovakkal kapcsolódott össze, amikor a főcserkészlány⁷⁸ elvitt autóval egy útjára, hogy megsemléljen néhány cserkészlányt.

Miközben ő a szemlével szorgoskodik, én csöndesen ülök, és vázlatokat rajzolok. Ezúttal tárgyam is volt a rajzoláshoz.

Eljöttünk egy bájos gazdasághoz, pompás kilátással az erdősegre, a tóra és a hegyekre. A tulajdonos ugyan nem volt itthon,

⁷⁸ B.-P. természetesen saját feleségére, Olave Baden-Powellre céloz.

viszont bennszülött szolgája azt mondta, hogy a közeli tóban vízilovak vannak, és adott mellénk egy kis kópét, hogy odakísérjen.

Ahogy kiderült, a mi falunkból – Nyeriből – származott, és rendkívül készségesnek és közlékenynek mutatkozott.

Ahogy megközelítettük a kis tavat, vagyis a nagyobb tó kis nyúlványát, a főcserkészlány (aki állandóan ég a buzgóságtól, és már akkor látja, amit látni akar, mielőtt valóban meglátná) megragadta a karomat.

„Ott vannak! Nem látod őket? Ott! Egész csorda, a vízben fekszenek.”

„Sziklák, kedvesem, sziklák. Ne izgulj annyira.”

Aztán az egyik szikla hirtelen felemelte hatalmas duzzadt orrlukú fejét, felült, és észrevett minket. Egy álmos pillantással nyugtázta, hogy ártalmatlanok vagyunk, és visszasüppedt, állkapcsát szomszédja rózsaszín hasára helyezve.

Tehát ezek a szürke, gömbölyű sziklák mind vízilovak voltak – huszonnégy példány –, és a sekély vízben napfürdőztek. Közöttük és körülöttük több vízimadár volt, flamingók, kacsák, kis partimadarak és fekete fejű íbiszek. Ahogy csendesen közelítettünk, ez utóbbiak riadót fújtak, és hangos szárnycsapkodással a levegőbe emelkedte.

A vízilovakra gyakorolt hatás pontos mása volt annak, ami egy angol klub dohányzótermében történne az ebéd utáni órában, ha a klub legszószátyárabb tagja hirtelen berontana a helyiségbe így kiáltva: „Ez az! Nyuszi, hallottad a hírt? Öreg Köpcös végre-valahára feleségül vette Babaarcút.”

A kövér testek között nyugtalanság lett úrrá, ahogy méltatlankova körülnéztek, morgó elégedetlenkedéssel odébb helyezték magukat néhány méterrel, majd újra visszacsobbantak a vízbe.

A jobb- és a balszárnyon a két hatalmas bika mintha csak azt dörmögte volna, hogy „egy szót sem hiszek az egészből”, és lehetőleg még kényelmesebben elhelyezkedett, hogy sárfoteljében szunyókáljon. Éjszaka nyilván messzire kellett menniük élelemért, így most jóllakottak és álmosak voltak.

Mivel ilyen békés szándékúnak látszottak, néhány méternyire megközelítettük őket, és szemügyre vettük zömök formáikat és nagy, idomtalan fejüket.

Egy órával később kiválasztottunk egy helyet szokásos déli piknikünknek. Magasan voltunk, 2400 méteren, az Aberdare Range-hegylánc egy kiszögellésén, előttünk csodálatos panoráma a hegyekre-völgyekre.

A napfény és a felhők árnyékai folyamatosan gondoskodtak a fények és a színek játékáról a tájon.

Az üres egyedülletet egyszer csak egy ember sziluettje törté meg, amint lefelé lépdelt: egy fehér ember a terrierjével. Rövidesen kiderült, hogy mi vagyunk a célja. A tipikus, jóvágású telepes mintapéldánya volt, ingben és rövidnadrágban, napbarnított arcán csillogóan fényes szemekkel és fogakkal.

„Segíthetek?”

Sietve elmagyaráztuk, hogy segítségünkre lehet ételünk és italunk elfogyasztásában, de egyébként nem az autó lerobbanása tartóztatott fel, amint feltételezte.

Kiderült, hogy közel lakik, és övé az a százszorszép-ültetvény, amelyet gyakran csodáltunk. Ehhez magasságra és bőséges esőre volt szükség, és ezeket éppen itt találta meg.

„Feltételezem, jó messze vagyunk a vadállatoktól itt, bár a völgyek erdősek.”

„Végülis igen. Elefántok csak néha jönnek erre, de lenn van bivaly és leopárd is, jó sok. Egyébként ön nem B.-P.? A nevem Gibbs. Gilwellben nőttem fel, ahol a nagyapám lakott.”

Úgyhogy néhány pillanattal később Afrikában azon a dombtetőn rájöttünk, hogy a világ tulajdonképpen nem is olyan nagy; és ahogyan anekdotákat mesélt gyermekkorából a régi helyről, a szellemjárta folyosókról és a kellemes kertekről, „visszatértünk Gilwellbe, a boldogság földjére”⁷⁹.

⁷⁹ „Back to Gilwell, happy land...” – az angol nyelvterületen máig is gyakran énekelt Wood Badge-dal refrénjének egy része.

De vajon most is „boldog vidék-e”? A háború megerősítésében, a légoltalmi intézkedések feszültségében, és miközben ifjúságunk virága árvizek és téli szélviharok közepette néz szembe a halállal?

Itt pedig szégyenkezve ülünk a napfénynek és békének ebben a boldog országában, és képtelenek vagyunk segíteni. Háborús körülmények között ostobaság boldog karácsonyt kívánni, mindazonáltal nem kételkedem benne, hogy a lehető legjobbat fogjátok kihozni belőle.

A főcserkészlány és az én szívből jövő jókívánságaim érkeznak hozzátok, és az a remény is, hogy az elkövetkező új év elhozza a végét a háborúnak – és Első Számú Közellenségünknek⁸⁰ is.

1939. december

Nyolcvannégy

ÚJÉVI üzenetek akkora áradatát kaptam, hogy nem is tudom, hogyan köszönjem meg őket. Nem csak hálám mértékére gondolok, hanem arra is, hogy fizikailag képtelenség mindenkinek egyenként köszönetet mondani, hiszen nincs titkárom vagy irodám, aki segítene. (Nem is beszélve arról, hogy Kenyából Nagy-Britanniába egyetlen levél most 1 shilling 3 penny!)

Kénytelen vagyok tehát ahhoz folyamodni, hogy ilyen közös módon mondjam szívből mindnyájatoknak: „Köszönöm!”

Ez az év két ok miatt is boldognak ígérkezik számomra. Először is a háború lakmusz-próbája megmutatta, hogy a mozgalom a cserkészvezetők munkájának köszönhetően szilárdabb alapokon áll, mint valaha, és értékes szolgálatot tesz a nemzetnek. Másodszor pedig rendkívül boldoggá tesz, hogy előrehaladt korom és a központból való kényszerű távollétem ellenére – vagy tán pont ezért – a mozgalom folytatja hasznosságának és lehetőségeinek kiterjesztését, közreműködésem nélkül is.

⁸⁰ Célzás Hitlerre

Ha már idősödésről van szó, nem kell sajnálnotok. Ahogy belépek 84. évembe, rájövök, micsoda remek dolog az öregség!

Nem tudom, hogy a velem született lustaság ütközik-e ki, vagy a kora ifjúságomtól – nem szándékosan – kimerítő élet utóhatása-e, mindenesetre igenis élvezem, hogy mentesültem minden járulékos munka és felelősség alól.

Cambridge hercege⁸¹, amikor már bőven 80 fölött volt, ezt mondta nekem: „Csak azért, mert egy kicsit megroggyant a térdem,” (és ez nem is csoda, hiszen nagyjából egy tonnányit nyomott) „ezek az átkozott ostobák azt hiszik, hogy már az agyam is ugyanolyan gyöngye. Majd megmutatom nekik!”

Eléggé hasonlóan érzem magam, bár nem szándékozom „megmutatni nekik” – sokkal könnyebb felhasználni a gondolataik által kínált fedezéket, mely szerint kicsit már bolond vagyok.

Amint az ember átlépi a nyolcvanadik év küszöbét, nyolcvanas lesz, és már semmit sem várnak el tőle, ami hatalmas áldás! Épp ellenkezőleg, mindenki kitesz magáért, hogy segíthessen, az ember meg csak ül csöndben, és záporoznak rá a jócselekedetek.

Nem tudom, micsoda filozófus mondta, de teljesen egyetértek a következő gondolattal: „Egyszerűen IMÁDOM a munkát. Napokig tudom nézni, ahogy mások csinálják.”

Nos, épp ez írja le jelenlegi hozzáállásomat, a szikla hozzáállása:

*„...egy dombon ülve,
és semmit sem téve egész nap,
csak ülve csöndesen.*

*Nem kell ennem, nem kell innom,
még mosakodnom sem,
csak ülök ott ezer évig,
és magam vagyok – A MINDENIT!⁸²*

⁸¹ Prince George, Duke of Cambridge (1819–1904), III. György király unokája, a brit hadsereg leghosszabb ideig (1856–1895) szolgáló főparancsnoka.

⁸² Régi angol gyermekdal, kicsit átalakítva.

Nézhetek másokat, amint megteszik azt, amit nekem kellené. De amikor látom azt a munkát, amelyet ti ebben a feszült és terhes időszakban olyan sikeresen végeztek, bevallom, elfog a szégyen, hogy már nem segíthetek.

Bár 84 év néhányaknak talán mentségül szolgálhat, esetemben ez nem lenne igaz. Nem hiszem, hogy fizikailag több lennék hatvannál, de az orvos ezt nem vette figyelembe, és elutasította, hogy legalább könnyű szolgálatra alkalmasnak minősítsen. Így van ez. És most itt vagyok, csak egy szikla.

Csak kívülről tapsolhatok és drukkolhatok nektek: „Hajrá fiúk! Meglesz az!”

Mindössze egyetlen dologra van szükség, hogy 1940 mindannyiunk számára boldogabb év legyen, így szívből kívánom mindannyiótoknak, hogy Első Számú Közellenségünk⁸³ valami szerencsés véletlen folytán rossz véget érjen.

Akkor, amikor majd véget ér a háború, és az igazság elnyeri méltó jutalmát, legyen az a legkomolyabb célotok, hogy elérjétek a 84 éves kort, és akkor majd megtudjátok, milyen az, amikor semmit sem várnak tőletek, és amikor ráérős sziklák lehettek, és boldogan pillanthattok vissza az időben.

1940. február

A mag elvetése

A Bombay-i *Scout Gazette* februári számában olvasom az alábbi mondatot:

„Végül minden pusztító csapásával megérkezett a már régóta várható háború, és ezen nem segíthetünk.

A cserkészmozgalom a béke és a szolgálat intézménye, saját nemzedéke szolgálatára szegődött el, különféle szervezetek révén minden elképzelhető megkísérelt, de kudarcot vallott...” Sajnálom, de nem igazán értek egyet azzal, hogy kudarcot vallott.

⁸³ Célzás Hitlerre

Afrika nyugati partján, a „Fehér ember sírja” néven ismert helyen találkoztam egy misszionáriussal, aki elmondta, hogy ezen a helyen elődei élettartama átlagosan négy év volt, és várakozásai szerint az ő saját élete is nagyjából ennyi lesz ott.

Vitatkozni kezdtem, mondván, miért arra fecserli el életét és tudását, hogy megtérítsen néhány írástudatlan bennszülöttet, amikor tehetségét évek hosszú során át sokkal jobban kamatoztathatná saját pogány földijeit között, Anglia nyomornegyedeiben. Ő azonban úgy érezte, erre a munkára van „hívva”, és azt mondta, talán nem fogja megérni, hogy munkája gyümölcseit is meglássa, azonban magot vet, amely végül be fog érni, és majd a megfelelő időben gyümölcsöt fog hozni.

Minden nagy előrehaladás kezdetének természetes módon kicsinek kell lennie. A keresztény vallás maga is mindössze egy apró csoport férfival kezdődött, akiknek volt hite, és tőlük terjedt el néhány száz év alatt Európa-szerte, és csak most, kétezer évvel később kezd világszerte a tanulatlan népekhez fordulni.

A cserkészlet ehhez képest még kora csecsemőkorában jár, még sok nemzedéken át kell növekednie, mielőtt elegendő befolyása lesz általában az emberek lelkére és cselekedeteire, hogy biztosíthassa a békét. De helyes úton járunk, és máris utat mutatunk. Eddig még csak egy maréknyi cserkész érte el a férfikort a világban, de a különböző nemzetek között jól vannak szétszórva. A mag mindenfelé el van hintve. Egyre több és több ezer fiú nő föl, hogy még több millió cserkésznek legyen apja.

Legtöbben, akik elvetettük a magot, a dolgok természete folytán nem leszünk már itt, hogy az aratást is lássuk; de hálásnak érezhetjük magunkat, sőt ujjonghatunk, hogy terményünk máris ilyen fejlett, hiszen az első vetés óta még csak nagyon csekély idő telt el.

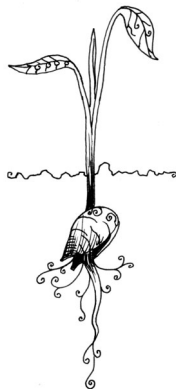
Ez azonban azt is jelenti, hogy az aratásig hátralevő időben feladatunk utánanézni, hogy megfelelően gondját viselik-e a terménynek, hogy a most a kezeink alatt lévő fiúk tényleg annyira el-sajátították-e a cserkészlet nemesebb céljait, hogy ezek elveiké vál-

nak egész életükre, és nem csak sajátjukra, hanem fiaik életére is, akiknek majd végül apja lesznek.

De ez a nevelés nem végezhető el prédikálással, ilyen benyomás kizárólag a példa erejével és a fiús ösztönnek és vérmérsékletnek tetsző lépésekkel tehető.

Ezért cserkészet a cserkészet!

A képzők részéről ebben a szakaszban türelemre van szükség. Nem könnyű türelmesnek lenni, hiszen az ember azonnal szeretné látni az eredményeket. Azt hiszem, a türelem csak akkor érhető el, ha előrenézünk a végső célra, és így rájövünk, mekkora szükség van a köztes lépésekre is. A cserkészképzés egyik áldása, hogy még ha a végső célok olyan távolinak is tűnnek, mint a hold, akkor is folyamatos boldogságot, friss érdeklődést és jellemet adunk minden egyes cserkésznek, akivel abban a kitüntetésben részesülünk, hogy tanítványunk lesz.

Hallottam cserkészvezetőket siránkozni, hogy nem találnak elegendő háborús munkát cserkészeiknek, de emiatt nem szabad túlzottan aggódnom, csak értékes legyen a fiúknak.

A béke nagyobb ügyében való segítségre készítjük, vagy készíthetjük föl őket.

Nézz előre. A mostani világháborús földindulás ember által előidézett katasztrófa, és csak az ember hozhatja helyre. Jelenlegi nemzedékünk ezt úgy kívánja elérni, hogy az erőt erővel veri le. A következő nemzedék kötelessége lesz, hogy békés cselekedetekkel békét teremtsen.

Senki sem tudja, milyen formát fog öltetni a béke. Javasolnak föderális uniókat, gazdaságot, feltámasztott Népszövetséget, Európai Egyesült Államokat és így tovább. Az általános és állandó béke valamennyi formájához egy dolog azonban elengedhetetlen, ez pedig a népek közötti szellem teljes megváltozása, vagyis a szorosabb kölcsönös megértés, a nemzeti előítéletek eltörlése és az a képesség, hogy baráti rokonszenvvel tudjunk társunk szemével nézni.

Bár a jelenlegi generációhoz tartozókat nehéz lesz rávenni, hogy teljesen változtassák meg véleményüket, nekünk, cserkészvezetőknek két nagy előnyünk is van ahhoz, hogy ezeket az eszméket felnövő követők lelkébe és tetteibe vessük. Először is fiatal és formázható lelkekkel foglalkozunk, másodsor pedig a háború – ahelyett, hogy akadályozott volna munkánkban – valójában intő példaként szolgál, amellyel megfelelően illusztrálhatjuk elgondolásainkat.

Például minden fajta tengerészünk, pilótáink és katonáink csodálatos bátorsága – a militarizmus dicsőítése nélkül is – hősie és önfeláldozó tettekre inspirálhatja a fiúkat. A Birodalom valamennyi részéből jelen lévő tengerentúli testvéreink jelenlétükkel jobban megéreztetik, mit is jelent számukra, hogy nagyszerű Nemzetközösségünk tagjai lehetnek, és mik is e Nemzetközösség mindannyiunkat egyesítő nemes céljai.

Ezzel szemben a gyöngébb népek ellen könyörtelenül használt nyers erő látványa még erősebb ösztönt támaszthat bennük az igazság és a fair-play iránt. Más országokban élő cserkészársaink megdöbbentő szenvedése nagyon közelről fogja érinteni őket, és teljesebb személyes együttérzést és barátságot fog felkelteni e fiúk iránt, még ha más nemzetiségűek is.

Ezek a barátságok teljesebben is kifejlődhetnek, ha a cserkészvezetők erősen törekszenek rá, és fokozzák a levélváltásokat, a levélbarátságokat, a látogatásokat, a menekültek iránti vendégszeretetet, vagy más országok térképeinek és történelmének tanulmányozását, és emlékeztetik a fiúkat arra, hogy mind ugyanannak az Atyának a gyermekei vagyunk, aki azt az útmutatást adta nekünk, hogy „szeresd felebarátodat”.

Ennek a barátság-képzésnek testvériségünkön kívül nincs előzménye, de ha a háború példátlan káosza békésen elrendeződik, akkor az előzmények nélküli lépések nemcsak indokoltak, hanem nélkülözhetetlenek is lesznek.

A háború szülte gyűlölet és bosszúvágy természetesen gyomnövény lesz sok fiú személyes ösvényén. De ahogy a „széles látókörű kitekintés”, a „szeretet” és a „szándék a háború sebeinek bekötözésére” címkével elvetett magokból növények fejlődnek, az ilyen gyomok végül elhalnak, és jóindulatot és békét fogunk aratni.

1940. április

Lecke felkészültségből

NAPI alakulásával a háború megtanított minket – ha egyáltalán szükség volt erre – jelmondatunk értékére: legyünk résen, álljunk készen ne csak arra, ami valószínű, hanem mindarra, ami egyáltalán lehetséges. A náci markába hulló Hollandia sorsa bizonyosan sokunkat arra a nagyszerű békére és boldogságra emlékeztet, amely három évvel ezelőtt vette körül táborunkat a bloemendaali dzsemborin. Csodálatos élmény volt mindannyiunknak. A nagy gyűlés végén emlékeztettem a fiúkat, hogy minden emberi számítás szerint az volt az utolsó alkalom, hogy sokukkal személyesen találkoztam. Természetesen saját hanyatló éveimre gondoltam, ellentétben az ő erősségben és férfiaságban gyarapodó esztendeikkel. Akkoriban aligha képzeltem el akár én, akár más azt a lehetőséget, hogy alig három évvel később épp az ellenkezője történik meg: én élek, közülük pedig oly sokan halottak. Holland, norvég, finn, dán, cseh valamint brit fiúk voltak ők, és közülük sokakat a nemzeti szabadság elleni nyers erő könyörtelen csapása tett tönkre, bár ők a világban békét teremtő kölcsönös jóindulat szellemében nőttek föl. Figyelembe véve fennállásunk rövid időszakát, a cserkész keresztes hadjárat máris figyelemre méltó haladást ért el a világban, és úgy tűnt, azon a dzsemborin az a gyűlés megerősíti és megszilárdítja a helyes szellemet az elkövetkező nemzedékben, és így egész világon kiteljesíti

mindazt, amiben reménykedtünk. Aztán mégis eljött ez a lesújtó háborús visszaesés. Én azonban csak időszakos visszaesésként tekint rá. A háború mindenképpen a szabadság diadalával fog véget érni, és bár ennek megvalósulása még beletelhet néhány évbe, én biztos vagyok benne, hogy a nemzetközi jóindulat kialakításának irányába eddig tett lépéseink a béke gyakorlati támogatásaként is értékesnek fognak bizonyulni.

A háború ugyan nagyon sok kedves bajtársunkat és cimboránkat megölhette abból a táborból, de nem ölte meg mindegyiket, és nem ölte meg a szellemet. Ugyanazt a szellemet ti fogjátok továbbvinni, cserkészvezetők és cserkészek, és annál nagyobb erővel fogjátok fejleszteni, amikor rájöttök, hogy a ti kezetekben van az a fáklya, amelyet az elesettek elejtettek.

Társaink közül kevesen láthatták előre, hogy rövid időn belül harcolni fognak és életüket adják hazájukért, de jól tudjuk, hogy cserkészként készen állva annál inkább képesek voltak bátorsággal és jókedvvel szembenézni sorsukkal. Emlékük előtti tisztelgésként lehetőségünk van arra, hogy minden korábbinál közvetlenebbül tegyük célunkká a külföldi cserkésztestvéreink iránti jóindulatot és barátságot.

Amikor majd véget ér a háború, és a világ zsarnokai vereséget szenvedtek, készen kell állnunk a béke megteremtésére, egy olyan békéére, amely mindörökre biztosítja a háború végét.

Hogy ez részletesen hogyan fog történni, azt senki sem tudja megmondani, egy elvi pont azonban bizonyos: a béke felé vezető út könnyebb és hatékonyabb lesz ott, ahol a különböző országok fiatal férfijai és női már jó barátok és bajtársak, akárcsak a cserkészeknél és a cserkészlányoknál.

Álljunk tehát készen állhatatosan, történjék bármi is a háborúban, utána pedig vegyük ki részünket a béke nélkülözhetetlen szellemének megvalósításából.

1940. szeptember

Rózsametszés

RÓZSÁKAT metszettem a kertemben itt, Kenyában. Nem valami elsőrendű szolgálat háború idején! Nem vagyok rá büszke, de az orvosom mindössze ennyi szabadtéri gyakorlatot engedélyez. Mindazonáltal a rózsametszésnek is megvan a maga tanulsága a cserkészvezetők számára. Néhány növényt annyira levágtam, hogy már attól tartottam, túlzásba vittem, és talán el is pusztítottam őket – ám egyáltalán nem így lett. Az itteni váltakozó napsütés és eső mellett mind szép, erős hajtásokat hoztak, és szebben virágoznak, mint valaha, mindezt a műveletnek köszönhetően.

Így lesz ez cserkész-rózsakertünkben is. A háború megmetszette mozgalmunkat, hiszen a vezetőket és a rovereket elvitte, sok cserkészt pedig szétszórt kitelepítettként a királyság különböző részein. Más országokban a metszés még drámaibb. Sok esetben a nácik egészen talajszintig lemetszették a helyi bokrokat, és megpróbálták őket más növényekkel helyettesíteni, mint például a Hitlerjugenddel vagy a Balillával⁸⁴. *De a gyökek még megvannak!*

Ha majd az Isten által megszabott kellő időben visszatér a béke tavasza, a növények minden korábbiánál erősebben és pazarabb bőségben fognak kihajtani, és majd hatalmas segítséget nyújtanak saját nemzeti kertjük helyreállításában, hiszen életerejüket abból nyerik, amin keresztülmentek.

Mindenfelől érkeznek hozzám jelentések, amelyek azt mondják el, hogyan bizonyultak őrsvezetők és becsületbíróságok növényeink főgyökerének, mivel cserkészvezetők távollétében csodálatosan játsszák a játékot, minden háborús nehézség ellenére működtetik rajukat, és ebben kétségtelenül az a kötelesség- és szolgálatérzés motiválja őket, amelyre maga a háború helyezi a hangsúlyt.

Nem ment tehát veszendőbe a cserkészvezetők tanítása és az őrsvezetők képzése.

⁸⁴ A német és az olasz fasiszta ifjúsági szervezet elnevezése.

Ilyen ígéretes növényekkel pedig már rajtunk, kertészeken – cserkészvezetőkön és rovereken, öregcserkészeken és helyi kerületek tagjain – múlik, hogy ne hagyjuk cserben ezeket a fiúkat, hanem a lehető legjobban viseljük gondját ezeknek a „gyökereknek”, és továbbra is ösztönözzük őket arra, hogy ilyen vidáman folytassák, és bizakodva készüljenek az elkövetkező virágzó időszakra.

1940. október

EPILÓGUS

„A régi rend megváltozik, helyet adván az újnak”⁸⁵

EGY kedves kanadai barátom küldött nekem egy eredeti és érdekes könyvet, a címe: *Első dolgok Acadiában*⁸⁶. Acadia volt Kanada keleti tengerparti tartományainak a régi elnevezése Új-Fundlandtól egészen Washington, D. C.-ig.

A könyv azon fontosabb vállalkozások eredetének összegyűjtése, amelyek a mai Kanadát kialakították. Olyan különböző dolgok vannak benne, mint például Amerika első felfedezése John Cabot révén, az első Kanadában született fehér gyermek, az első tengeralatti kábel Angliából Amerikába, az első fiúiskola, az első Kanadában épített hajó és így tovább.

Más szóval olyan könyv, amelynek a fiatalabb nemzedéknek önképzésül kellene szolgálnia hazája történelméből, hagyományai-ból és romantikájából, és amely – azok számára, akiknek van víziójuk – sugallat a Kanada jövőbeli fejlődése előtt álló lehetőségekről.

Igen. Az *Első dolgok Acadiában* lelkesítő könyv a fiatal-ságnak. De mi lesz velünk, vén szivarokkal?

Azoknak, akik elérték egy bizonyos kort – mondjuk átlépték a nyolcvanát – megengedhető lenne egy hasonló összeállítás, egy folytatás *Utolsó dolgok az ember életében* címmel.

Csak nemrég vettem észre, hogy frakkom már igencsak kiszolgált az idejét, de ahelyett, hogy újat rendeltem volna, ezt mondtam neki: „te már kihúzod az én időmet”. Ahogy ezt írom, egy fiatal társam fölényesen jön le a golfpályáról, kidüllesztett mellkassal, felemelt fejjel, lengő karral és lábbal, kinyújtóztatott hátizmokkal, akárcsak jómagam – tíz vagy tizenöt évvel ezelőtt. De nem most.

Egy fiatalember panaszkodott nekem tegnap, hogy tenisz-könyöktől szenved.

⁸⁵ Alfred Tennyson (1809–1892) máig népszerű brit udvari költő *Király-idill*jeinek egyik szállóigévé lett sora.

⁸⁶ John Quinpool: *First things in Acadia*, Halifax: First Things Publishers, 1936

„Kedves barátom – válaszoltam –, évekkal ezelőtt ugyanez volt a bajom nekem is, de a végén magától meggyógyult.” Azt már nem tettem hozzá, hogy ahhoz viszont túlságosan is későn gyógyult meg, hogy újra elkezdhettem volna a lovaspótlót. Lovaspótlós napjaim elmúltak.

Sok születésnapom közül a legboldogabb a 80. volt, amelyet az ezredemnél töltöttem, Indiában.

Teljes díszegyenruhás felvonulást tartottak a tiszteletemre, és szeretett egyenruhámban még egyszer lóra kellett ülnöm, hogy megszemléljem őket. Ott helyben negyven évvel fiatalabbnak éreztem magam. Ez volt az utolsó lovassági szemlém.

Tulajdonképpen magának az ezrednek is ez volt az utolsó szertartásos lovassági szemléje, hiszen rövidesen elvették a lovaikat, és gépesített egységgé alakultak. Több mint 30 évig voltam tiszteletbeli parancsnokuk. Viszont régi vágású, keményfejű lovassági tisztem voltam, és láttam, hogy a gépesített egységeket és modernizált taktikát már nem nekem találták ki.

Ezért lemondtam, és tisztségemet fiatalabb kezekbe adtam egy olyan férfinak, aki jártasabb a gépekben és a modern elképzelésekben.

Pontosan ugyanez történt a cserkészmozgalomban is. Miután nyakig benne voltam több mint harminc évig, három hónapra szabadságra mentem Kenyába. Itt aztán szívgyengeségem és látászavaraim lettek, az orvos parancsa pedig az volt, hogy „magának itt kell maradnia.”

Parancsainak további érvényt szerzett Hitler és a háborúja, és a döntés mellett szólt az is, akinek engedelmeskedni kell⁸⁷.

Itt vagyok hát, ahová raktak. Sok kedves barátom írt Longfellow⁸⁸ izmos kovácsának szavait idézve „A rügyező szelídesztenyefa alatt”⁸⁹ kezdetű versből:

⁸⁷ Vagyis Olave Baden-Powell.

⁸⁸ Henry Wadsworth Longfellow (1807–1882), rendkívül népszerű amerikai költő és műfordító.

⁸⁹ „*Under the spreading chestnut tree*”. Az 1841-ben megjelent költemény eredeti címe „*The village blacksmith*” (a falusi kovács).

*„Valamit megpróbált, valamit elért,
megérdemli egy éjszaka nyugalmát.”*

Ez mind nagyon jó is így. A nyugalom rövidesen el is jön. Viszont időközben a költő nem említi a munka vége és az elkövetkező alvás közti ébren töltött időszakot.

Úgyhogy itt vagyok tétlenül, nézem, amint mások elvégzik a munkámat, és közben a kisujjamat sem mozdítom, hogy segítsék nekik.

A nagy vigasz azonban az, hogy fiatalok, lelkesek és energikusak, elkötelezettek a mozgalom jóléte iránt, nálam sokkal inkább képesek arra, hogy a jelenlegi nehézségek között elkormányozzák, és széles a látókörük. Ez pedig lehetővé teszi számukra, hogy felismerjék és megragadják az elkövetkező lehetőségeket, és így a mozgalmat a háború utáni béke megszervezésében nemzeti és nemzetközi szinten még értékesebbé tegyék.

Nagy meglepődöttséggel hagyom az egészet a kezükben, és csak ennyit suttogok nekik: „Isten áldjon meg titeket, és tegye eredményessé erőfeszítéseiteket.”

közzétéve: 1941. március

A fordító utószava

Baden-Powellt fordítani nem könnyű. Ha munkája kezdetén a fordító esetleg kételkedett is volna e kijelentés valóságtartalmában, azóta ezt már biztosan nem teszi. A fordító szakfordító, nem pedig műfordító, és ez érződik a szövegben. Igyekezett minél hűebben visszaadni a baden-powellli gondolatokat, és ennek gyakran az lett az ára, hogy az Alapító nyakatekert mondatai magyarul is nyakatekertek lettek, olykor egészen meglepő stilisztikai bakugrásai szintén megmaradtak, mindez pedig remélhetőleg inkább mulattatóan semmint bosszantóan hat olvasóra. A szöveg ráadásul évszázados nyelven íródott, és igen széles spektrumból merít a katonai szlengtől kezdve a kor köznyelvén át egészen az emelkedettebb stílusrétegekig. Mindezt hol jobban sikerült visszaadni, hol kevésbé.

A szakkifejezések olykor szintén nehézséget okoztak, hiszen szemlátomást gyakran maga B.-P. sem használt következetesen egyes fogalmakat (pl. education-training-teaching).

A cserkészlet akkori szerveződése nagyban eltért a maitól, így akkor egy csapat (troop) leginkább a mai rajnak felelt meg, ennek megfelelően nem volt különbség a raj és a csapat vezetője között sem. Az egy-egy területi egység élén álló vezetőt commissionernek hívták, azonban talán túl szűk lett volna ezt egyszerűen vezetőtisztnek fordítani, ezért általában kicsit tágabb fogalommal (például „kerületi szinten működő vezető”-ként) lett átültetve. A korban még élesen elvált egymástól a fiú- és leánycserkészlet, ezek az írások pedig fiúkról szólnak. Ezt a magyar szöveg is tükrözi, bár az esetek jó részében a megállapítások a lányokra is érvényesnek tűnnek.

Az angol mértékegységek (láb, yard, mérföld) a közérthetőség kedvéért általában metrikusan vannak feltüntetve.

Az angol nyelvű mű nem tartalmaz lábjegyzeteket, ám fordító úgy vélte, hogy a szövegben előforduló kifejezések részben a kulturális, részben pedig az idő- és térbeli távolság miatt olykor magyarázatra szorulnak, ezért végzett egy kis kutatómunkát.

A fordítás remélhetőleg minden fogyatékoságával együtt is hozzá fog járulni, hogy Baden-Powell pedagógiáját magyarul is mind többen ismerjék meg és alkalmazzák.

Végül fordító ezúton köszönetet mond Hodász Gábor Púbinak a technikai segítségnyújtásért, Kovács Árpád Reálnak a képekért, Babos Júliának és Stenszky Cecíliának a szöveg alapos átfésüléséért, sok hiba és szerencsétlen fordulat kigyomlálásáért, Bustya Áronnak a kifejező és elgondolkodtató illusztrációkért, valamint Nagy Gábor Gabssynak a szedett-vedett kinézetű szöveg nyomdai formájává alakításáért.

Kelt Luxembourgban, 2008. június 8-án

Babos Gábor

Tartalom

Előszó	5
A táborozás célja	7
Őrsvezetők	7
Különpróbajelvények	8
Célunk	9
Cserkészek képzése	11
Táborok	12
Őrsvezetők	12
Játszani a játékot	13
Téli képzési programok	14
A vizespohárban dúló viharokról és elkerülésükről	16
Elsősegély	17
A tábori élet értéke	18
Táborban	19
Fegyelem	22
Cserkészek téli képzése	23
Nemzetközi testvériség	24
Nevelés	24
Vallás	25
A másik nézőpontja	26
A felfrissítés szükségessége	28
Tengerentúli cserkészek	29
A táborozásról	30
Egy kép a rossz cserkészetről	31
Cserkészvezetők egyenruhája	33
Táborozás közben	34
Nevelés — adós és hitelező	35
A cserkész nyakkendője	37
Légy résen: jön a tél	37
Őrsi jelentések	38
Az őrsi szellem	39
Ahol csődöt mond az alaki	40

A cserkészek eredete	44
Első osztályú cserkész	46
Háborúellenes, de nem katonaságellenes	47
Ne tedd!	48
Órsők	49
Matrózdalok	49
Nyugodt és vidám	50
A háború kitörése	51
A háború	52
Háború	53
Az őrvezető jelentősége	55
Önnevelés	56
Nevetséges rajok	58
Az idősebb cserkészek megtartása	58
Rövidnadrág	60
A táborozási időszak	62
A cserkész botja	63
Decentralizáció	65
A vadon vallása	66
A polgári lét felelőssége	68
Újjáépítés	71
Mindennapi ruha	73
A cár és a cserkészek	74
A jövő	77
Csuklógyakorlatok	78
A természet tanulmányozása	81
Táborozás	85
Táborozás újra	86
Minden cserkészvezetőnek saját kézikönyve	88
Automatikus nemzetköziség	91
Mi a cserkészlet?	92
Az erdei élet nem wampum	94
Erdőlakó indiánok	95
A dolog lényege	96
A különpróbák egységesítése	98

Figyelj!	99
A cserkészzet játéka	101
Borotvapapírra írt jegyzetek	102
Az őrsi rendszer fejlődése	104
Házon belül	106
Szolgálat	107
Falusi rajok	108
Alapvető etika	110
A megfelelő emberek felakasztása	112
Testvériség	113
Kötelesség a Király iránt	115
Táborozók	117
Személyesen	118
Tovább lépés	119
Rajz	120
Tábóri vasárnap	122
A cserkész takarékos	123
Néhány gondolat a cserkészszertartásokról	125
Színjáték	126
Boldogítás	127
„Elfogyott a türelmem irántad”	128
Szabadság a Jam-Rollal	129
Muzsika egy szépségszalonban	130
A cserkészzet játék, nem tudomány	135
Egészség	137
Nemzetközi cserkészlet	138
Rossz táborozás	139
A mozgalom újabb büszkesége	140
Képzeld magad az ő helyébe	145
Szent György-nap	146
Táborozás és portyázás	148
A cserkészlet felvidít	149
Dzsemborik	150
Könyvek	151
Kaland	152

Huszonötödik évfordulónk	153
Egy konferencián	158
Rip Van Winkle	159
Mesterséges cserkész	162
Első elvek	163
Vezetői képesség	165
Hit, remény és szeretet	168
Hegyi álm	168
Vízilovak és Gilwell	172
Nyolcvannégy	175
A mag elvetése	177
Lecke felkészültségből	181
Rózsametszés	183
Epilógus	
A fordító utószava	188
Tartalom	190

ALAPÍTVÁNY A SZEGEDI CSERKÉSZÉLETÉRT

2008